

EUROPEAN COMMISSION
HEALTH & CONSUMERS DIRECTORATE-GENERAL

Unit 04 - Veterinary Control Programmes

SANCO/10234/2009

***Programmes for the eradication, control and monitoring of certain
animal diseases and zoonoses***

Surveillance and Eradication programme of Bluetongue

Approved* for 2010 by Commission Decision 2009/883/EC

Estonia

* in accordance with Council Decision 2009/470/EC

Application for Community financing co-financing of the program for the eradication, monitoring and control of Bluetongue for year 2010

1. Identification of the programme

Member State: Estonia

Disease(s)¹: Bluetongue

Request of Community co-financing for²: 01.01.2010-31.12.2010

Reference of this document: State Program on Monitoring and Surveillance of Animal infectious Diseases

Contact (name, phone, fax, e-mail): Dr Ago Pärtel, phone +372 605 17 10, fax +372 621 14 41, e-mail ago.partel@vet.agri.ee

Date sent to the Commission: 30.04.2009

2. Historical data on the epidemiological evolution of the disease(s)³:

Information on any routine Bluetongue testing programmes in Estonia: in accordance with the Infectious Animal Disease Control Act, the annual volume of Bluetongue testing is laid down by the State Program on Monitoring and Surveillance of Animal Infectious Diseases confirmed by the General Director of the Veterinary and Food Board. Instructions for Bluetongue monitoring have been confirmed by the Ministry of Agriculture by Regulation No. 25 of 17 February 2006, which also provides guidelines for the prevention and control of Bluetongue and for handling of products originating from suspected or infected animals. Bluetongue protection is a part of active control programmes called the National Infectious Animal Disease Control Programme.

There have been no clinical or pathological signs of Bluetongue found in Estonia.

In 2008 1000 bovine animals over 12 months old are subjected to Bluetongue testing in accordance with Commission Regulation (EC) No 1266/2007 of 26 October 2007.

An identification system making it possible to identify the herd of origin and route of transit for each bovine animal is in existence.

An official veterinarian subjects all bovine animals slaughtered to a post-mortem examination.

All suspected cases of Bluetongue will be fully investigated, including tracing and checking any herd of origin and route of transit and all appropriate laboratory examination will be carried out. In case all such examinations take place in the Bluetongue-free herd of origin, transit shall be suspended until clinical or laboratory examinations have ruled out the presence of Bluetongue.

---

¹ One document per disease is used unless all measures of the programme on the target population are used for the monitoring, control and eradication of different diseases.

² Indicate the year(s) for which co-financing is requested.

³ A concise description is given with data on the target population (species, number of herds and animals present and under the programme), the main measures (testing, testing and slaughter, testing and killing, qualification of herds and animals, vaccination) and the main results (incidence, prevalence, qualification of herds and animals). The information is given for distinct periods if the measures were substantially modified. The information is documented by relevant summary epidemiological tables, graphs or maps.

3. Description of the submitted programme⁴:

The monitoring and surveillance in the field of animal health is performed on the basis of the State Programme on Monitoring and Surveillance of Animal Infectious Diseases. This is an annual programme adopted with the decree of Director General of VFB on the basis of Animal Infectious Disease Control Act.

State Programme on Monitoring and Surveillance of Animal Infectious Diseases 2009

State Programme of
2009.pdf

Legal situation in the applying country.

According to the decision of the Veterinary Department based on the Law of Animal Diseases Bluetongue disease has never been notifiable in Estonia. In the current legislation the disease is notifiable according to the regulation on requirements for controlling Bluetongue approved by directive of Minister of Agriculture No 25, 17.02.2006.

Vaccination has never been allowed (current legislation: regulation of Minister of Agriculture 25, 17.02.2006)

Minimum requirements for bluetongue surveillance programmes to be implemented by the Member States outside restricted zones.

As Estonia is outside restricted zones, our Bluetongue surveillance programmes is aimed at the detection of virus circulation in Estonia and consist of at least the following elements:

1. Passive clinical surveillance:

- Consists of a formal and ongoing system aimed at detecting and investigating suspicions of bluetongue including an early warning system for reporting suspicious cases. Owners or holders of animals as well as veterinarians must report promptly any suspicion of bluetongue to the competent authority. All suspected cases of bluetongue will be investigated immediately,

- Will be especially reinforced during the season of vector activity, and in particular at its beginning,

- Ensures that awareness campaigns are organised and aimed, in particular, at enabling veterinarians and farmers in identifying clinical signs of bluetongue.

2. Serological surveillance:

- Consists of an active annual programme of serological testing of susceptible species populations, aimed at detecting evidence of the bluetongue virus transmission through random or targeted serological and/or virological testing proportional to the risk of infection of the Member State or epidemiologically relevant geographical area and performed in the period of the year when seroconversion is more likely to be detected,

- Is designed in such a way that the samples are representative of the bovine population in Estonia. The sample size has been calculated to detect a prevalence of 0,5 % with 95 % confidence in the bovine population of Estonia. Samples sizes are adjusted to the structure of the bovine population to be sampled and for the use of targeted surveillance, focusing the sampling on the surveillance of high-risk populations in which specific commonly known risk

⁴ A concise description of the programme is given with the main objective(s) (monitoring, control, eradication, qualification of herds and/or regions, reducing prevalence and incidence), the main measures (testing, testing and slaughter, testing and killing, qualification of herds and animals, vaccination), the target animal population and the area(s) of implementation and the definition of a positive case.

factors exist. The design of the targeted surveillance ensures that seropositive animals from vaccinated or immunised populations referred to in points 5, 6 and 7 of Part A of Annex III do not interfere with the bluetongue surveillance programme (Commission Regulation (EC) No 1266/2007 of 26 October 2007).

4. Measures of the submitted programme

4.1. *Summary of measures under the programme*

Duration of the programme:

First year:2009

Last year:2010

Control

Eradication

Testing

Testing

Slaughter of animals tested positive

Slaughter of animals tested positive

Killing of animals tested positive

Killing of animals tested positive

Vaccination

Extended slaughter or killing

Treatment

Disposal of products

Disposal of products

Eradication, control or monitoring.

Other measures (*specify*):

4.2. *Organisation, supervision and role of all stakeholders⁵ involved in the programme:*

The Veterinary and Food Board, a governmental agency carrying out its tasks under the government of the Ministry of Agriculture, functions as a supervising body and sees to that the requirements stipulated by the legislation that governs veterinary, food safety, market regulation, animal welfare and farm animal breeding are followed and executes supervision over fulfilment of these requirements and applies enforcement by state pursuant to the procedures and in the amount prescribed by law. In addition to the mentioned acts, VFB adheres in its professional activities the Trade, Import And Export of Animals and Animal Products Act, the Import and Export Veterinary Control Act, the Animal Protection Act, the Farm Animals Breeding Act, the Organic Farming Act, the Medicinal Products Act, the Common Agricultural Policy Implementation Act, the Feeding Stuffs Act and other legislation laid down pursuant to these acts.

The broader objective of VFB is to ensure the consumers the production of safe, healthy and quality raw materials for food and food, to prevent and eradicate infectious animal diseases, to protect people from diseases common to both people and animals and diseases that are spread by animals, but at the same time to protect animals from human activity or inactivity endangering their health and welfare, to ensure productivity of farm animals and increase their genetic value, and to preserve genetic pool and profitability of keeping animals.

The tasks of the Veterinary and Food Board are to:

- plan and organise the prevention and control of infectious animal diseases;
- protect humans from diseases common to both people and animals;
- protect animals from factors endangering their welfare and demand that the animals are kept and treated as appropriate;
- grant approval to enterprises involved in handling foodstuffs and persons who determine the quality classes of carcasses;
- check the safety of raw material for food and food when raw material for food and food are produced, during their preliminary processing, processing, transportation and wholesale;

⁵ Describe the authorities in charge of supervising and coordinating the departments responsible for implementing the programme and the different operators involved. Describe the responsibilities of all involved.

- execute supervision over organic processing of raw material for food and food;
- organise laboratory analysis in order to diagnose infectious animal diseases and assess the properties of food, feedingstuffs, hay, straw, medicated feedingstuffs and drinking water;
- protect the environment from harmful factors that are the result of keeping animals or infectious animal diseases;
- issue activity licences for the provision of veterinary services;
- control the use of medicinal products and medicated feedingstuffs by veterinarians and animal-keepers manufacturing animal products;
- check animals, raw material for food and food, including checks of products of animal origin and agricultural products carrying markings that refer to organic farming, upon their importation to the Republic of Estonia;
- arrange the grant of approval to persons involved in animal breeding;
- execute supervision over animal breeding;
- organise preservation of genetic resources of farm animals;
- organise control procedures necessary for the implementation market regulation measures on milk and meat market.

In performing its tasks, VFB uses the services of the Veterinary and Food Laboratory, laboratories authorised in accordance with the Veterinary Activities Organisation Act, laboratories that hold an activity licence for a veterinary laboratory and laboratories authorised in accordance with the Food Act.

The organisation of the Veterinary and Food Board consists of the Central Office and 15 local offices – Veterinary Centres in the counties.

When the main objective of the Central Office is to coordinate supervision, the local offices carry out supervision.

The Central Office of the Veterinary and Food Board consists of five departments:

- the Animal Health and Welfare Department consists of the Animal Health Office and the Animal Welfare Office.
- the Food Department consists of the Office for Food of Non-Animal Origin and the Office for Food of Animal Origin.
- the Animal Breeding and Market Regulation Control Department consists of the Office of Animal Breeding Control, the Office of Genetic Resources and the Market Regulation Control Office.
- the Trade, Import and Export Department consists of the Surveillance and Control Office and four Border Inspection Posts, the Veterinary and Food Control Offices of Lühamaa, Paldiski, Narva, Muuga Port.
- the General Department consists of the Accounting Office, the Budgeting Office, the Personnel Office, the Administrative Office, and the Public Relations and IT Office.

VFB employs currently 346 people, 111 work in the Central Office and 235 in the counties Veterinary Centres.

In addition to the above-mentioned employees, 157 authorised veterinarians hold an activity licence and they have been granted the authority to check the state of the objects that are within the competence of VFB pursuant to the Veterinary Activities Organisation Act. The Veterinary and Food Board is managed by the Director General -Ago Pärtel.

The structural units Animal Health and Welfare Department are the Animal Health Office and the Animal Welfare Office.

The Animal Health Office organises infectious animal diseases control and applies measures for the protection of people from diseases common to both humans and animals and diseases that are spread by animals; executes supervision over the identification and registration of animals and conducts veterinary controls of movements of animals in the state; deals with the protection of the environment from harmful factors related to animal-keeping and animal

diseases; controls the use of medicines and medicated feedingstuffs by veterinarians and animal-keepers producing animal products; arranges the work of the state veterinary service and coordinates and executes supervision over veterinary aid, treatment and prevention; grants approval to and organises registration of buildings and facilities where animals are kept; advises on building design documentation; participates in the preparation and carrying out of state and international projects on animal health.

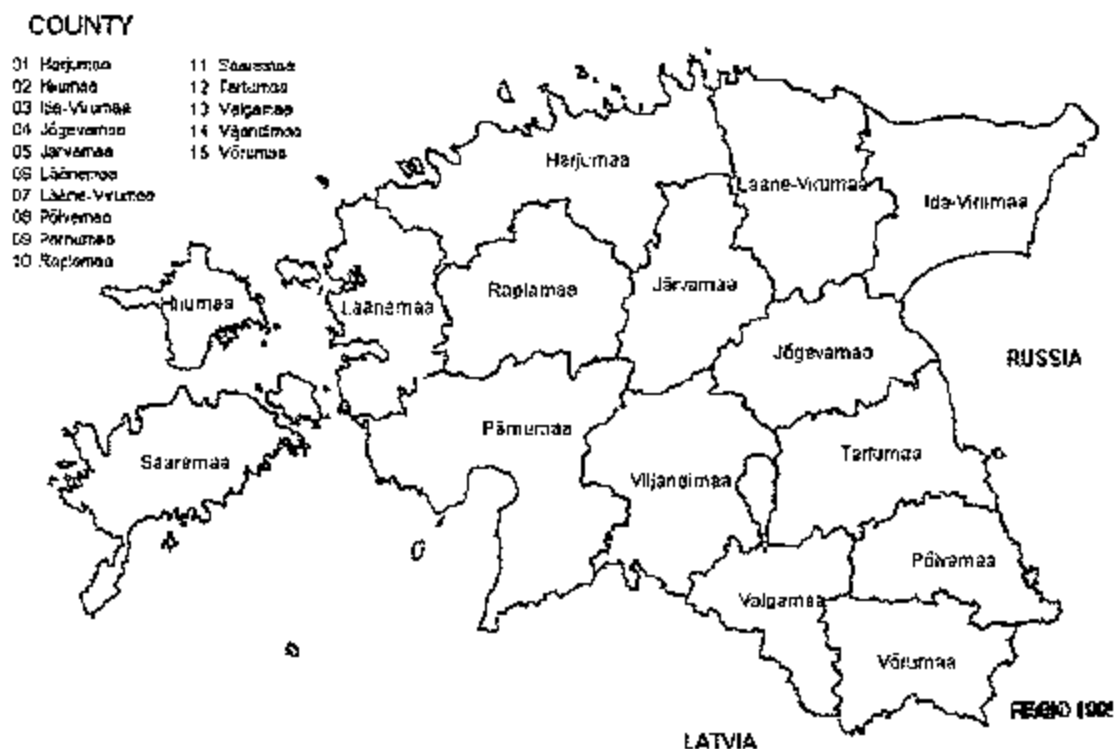
In executing its tasks:

- the Animal Health Office advises and carries out training courses for the supervisory officials of local offices (Veterinary Centres in the counties) and authorised veterinarians;
- coordinates and examines their work;
- issues precepts and decisions for correction of deficiencies;
- communicates with the officials of foreign countries, other authorities, ministries, public organisations (OIE, the European Commission, WHO, etc).

There is an animal health specialist in every county, who is responsible for solving the problems of this particular field. All personnel working in animal health and welfare field are veterinarians.

4.3. Description and demarcation of the geographical and administrative areas in which the programme is to be implemented⁶:

Bluetongue programme is active in all 15 counties.

⁶ Describe the name and denomination, the administrative boundaries, and the surface of the administrative and geographical areas in which the programme is to be applied. Illustrate with maps.

4.4. Description of the measures of the programme⁷:

4.4.1. Notification of the disease:

Supervisory officials, authorised veterinarians, veterinarians, as well as veterinary laboratories and other persons shall promptly notify a local office of the Veterinary and Food Board (VFB) of suspicion or diagnosis of Bluetongue subject to notification pursuant to § 38 (1) of the Infectious Animal Disease Control Act. The Act provides for the obligation of notification within the country, notification of veterinary officials of neighbouring countries, Commission of European Union, Member States of EU and international veterinary organisations. The requirement extends to all persons aware or suspicious of the occurrence of an especially dangerous infectious animal disease.

No 34. Notification of the disease in Estc

Infectious Animal Disease Control Act.1

4.4.2. Target animals and animal population:

By adopting the Annex I p.2.2. Commission Regulation (EC) No 1266/2007 of 26 October 2007 the target animals and animal population consist of an active annual programme of serological testing of susceptible species populations.

4.4.3. Identification of animals and registration of holdings:

All bovine animals, sheep and goats in Estonia are covered by State Programme on Monitoring and Surveillance of Animal Infectious Diseases and therefore also by the programme. All bovine animals, sheep and goats holdings in Estonia are registered in the Central register of Agriculture Animals (The Minister of Agriculture Regulation No 88, §1, 18.12.2002).

No77, identification of animals.doc

No88, Registration of buildings.doc

4.4.4. Qualifications of animals and herds⁸:

A herd is considered as Bluetongue free, if:

there is no evidence, either clinical or as a result of laboratory tests, of any case of Bluetongue in the herd and no such has been confirmed in accordance with Annex I of Commission Regulation (EC) No 1266/2007 of 26 October 2007.

(Commission Regulation (EC) No 1266/2007 of 26 October 2007.)

4.4.5. Rules on the movement of animals:

According Annex III of Commission Regulation (EC) No 1266/2007 of 26 October 2007 to the above mentioned rules, all animals suspected to be infected with bluetongue are not allowed to be moved neither in the holding or from the holding, until the disease is officially ruled out or confirmed. There is prohibition on trade in meat, meat products, semen, ova and embryos, animal feed, animal waste, and equipment, which could be the cause of the spread disease.

⁷ A comprehensive description needs to be provided of all measures unless reference can be made to Community legislation. The national legislation in which the measures are laid down is mentioned.

⁸ To mention only if applicable.

Movements of the sick and injured animals to the slaughterhouse shall be carried out on the basis of a veterinary referral from only. The holder of animals shall obtain the prescribed veterinary referral from also for animals intended for transport to a slaughterhouse, from the stables with an unverified or suspect epidemiological situation.
(Commission Regulation (EC) No 1266/2007 of 26 October 2007.)

4.4.6. Tests used and sampling schemes:

Early detection of BTV incursions and BTV freedom demonstration. Passive clinical surveillance by routine passive surveillance and reporting for over the year but reinforced during the vector season activity. Targeted risk based active surveillance adjusted to the population defined at higher risk: i.e post movement sampling or other sampling strategies for over the year but reinforced during the vector season activity.

(Commission Regulation (EC) No 1266/2007 of 26 October 2007)

4.4.7. Vaccines used and vaccination schemes:

The Veterinary and Food Board is competent to organise the protective vaccination of animals against Bluetongue and their identification in the protection zone provided in § 45 point 3 of the Infectious Animal Disease Control Act, insofar as this is not provided by infectious animal disease rules. Guidelines for vaccination are provided by the infectious animal disease rules. The Veterinary and Food Board must notify the European Commission of any protective vaccination. Protective vaccination against Bluetongue shall be prohibited in the surveillance zone. Cattle from 30 days of age will be vaccinated twice with 4 weeks interval, while sheep and goats will be vaccinated once.

(Council Directive 2000/75/EC of 20 November 2000 laying down specific provisions for the control and eradication of bluetongue)

4.4.8. Information and assessment on bio-security measures management and infrastructure) in place in the holdings involved:

While dispatched, animals must be accompanied with the veterinary certificate, where the basis of their state of health should be verified, certifying that the certain contagious animal diseases transmissible by the relevant animal species has not been detected in the place of the animals origin. On the basis of the Rules on the contagious animal diseases, the trade of bovine animals, sheep and goats and animal products and/or products of animal origin shall be possible only from a herd that is free of Bluetongue. Movements of the sick and injured animals to the slaughterhouse shall be carried out on the basis of a veterinary permission only.

4.4.9. Measures in case of a positive result⁹:

If Bluetongue is confirmed in a herd by laboratory testing, the head of the local agency of the Veterinary and Food Board suspends the status of a Bluetongue herd. According to the control and surveillance program the blood of all bovine animals, sheep and goats in a herd are subjected to laboratory investigation, aiming at retaining and/or restoring the Bluetongue free health status as ruled by Commission Regulation (EC) No 1266/2007 of 26 October 2007. Bovine animals and the calves of positive cows that are infected with Bluetongue that react positively to a serological test will be slaughtered immediately under the supervision of the veterinary authorities.

---

⁹ A short description is provided of the measures as regards positive animals (slaughter, destination of carcasses, use or treatment of animal products, the destruction of all products which could transmit the disease or the treatment of such products to avoid any possible contamination, a procedure for the disinfection of infected holdings, the therapeutic or preventive treatment chosen, a procedure for the restocking with healthy animals of holdings which have been depopulated by slaughter and the creation of a surveillance zone around the infected holding.).

Holdings infected or suspected of being infected with Bluetongue are subjected under official restrictions with effective preventive methods against the spread of the disease. This includes strict prohibition of all movement and transportation of animals and persons other than official veterinarians and those concerned with the care of the animals.

It is prohibited to collect, for veterinary or medical purpose, the blood, endocrinological and other organs of bovine animals that are infected with Bluetongue and of bovine animals that react positively to a serological test.

On the basis of questionnaires prepared within the Contingency Plan for the case of an outbreak of Bluetongue, the veterinarian shall carry out the epidemiological investigation and presence and distribution of vectors concerning the suspect cases or outbreaks of Bluetongue.

(Commission Regulation (EC) No 1266/2007 of 26 October 2007)

4.4.10. Compensation scheme for owners of slaughtered and killed animals:

Financing of infectious animal disease control and the procedure for compensation for damage caused by infectious animal disease are provided in §§ 55-58 of the Infectious Animal Disease Control Act.

Costs of prevention and control of especially dangerous infectious animal diseases are compensated for pursuant to Government of the Republic Regulation No. 260 (RT I 2000, 65, 420) "Conditions and procedure for compensation for costs related to prevention and control of especially dangerous infectious animal diseases".

Value of agricultural animals is detected according to Regulation of Minister of Agriculture No. 18 (RT I 2001, 39, 536) "Procedure for evaluating the cost of agricultural animals and conditions and procedure for compensation for damage caused by an infectious animal disease".

Salary of natural persons taken part in action of prevention and control of especially dangerous infectious animal diseases is compensated basis pursuant to Government of the Republic Regulation No. 45 of 25 February 1997 "Approval of the extent of and the procedure for compensation of remuneration paid to natural persons engaged in rescue work during emergency situation" (RT I 1997, 16, 274; 2000, 62, 398).

4.4.11. Control on the implementation of the programme and reporting:

The Veterinary and Food Board shall keep a register of the bovine animals, sheep, goats and herds that are included in the Bluetongue control programme and other animals and herds or that are carriers of Bluetongue virus or are suspected of Bluetongue and infected by the Bluetongue virus over animals slaughtered at the request of the Veterinary and Food Board.

(Commission Regulation (EC) No 1266/2007 of 26 October 2007)

5. Benefits of the programme¹⁰:

Random samples taken in the frame of brucellosis testing will be tested on BT as well (EU guidelines). All together 2000 blood samples are foreseen for 2010.

AB ELISA 2000 samples, unitary cost 3.58- total amount 7160EUR

Entomological investigations will be performed in line with the EU recommendations. One permanent trap per each region as defined in 64/432/EEC is foreseen. These regions also correspond to geographical areas. In addition 3 mobile traps will be used. It is foreseen that for 40 weeks, one sample per week will be taken.

Entomological 600 samples unitary cost 10- total amount 6000EUR

Total costs for BT testing in 2010 is 13160EUR.

Due to the State Program on Monitoring and Surveillance of Animal infectious Diseases Estonia has applied for Bluetongue free status.

¹⁰ A description is provided of the benefits for farmers and society in general.

6. Data on the epidemiological evolution during the last five years¹¹

6.1. Evolution of the disease¹²

6.1.1. Data on herds^(a) (one table per year and per disease/species)

Year:2008

Situation on date:01.01.2008-31.12.2008

Region ^(a)	Total number of herds ^(a)	Total number of herds under the programme	Number of herds checked ^(c)	Number of positive herds ^(c)	Number of new positive herds ^(a)	Number of herds depopulated	% positive herds depopulated	INDICATORS		
								% herd coverage	% positive herds Period herd prevalence	% new positive herds Herd incidence
1	2	3	4	5	6	7	8 = (7/5)x100	9 = (4/3)x100	10 = (5/4)x100	11 = (6/4)x100
Estonia	6144	6144	118	0	0	0	0	1,9	0	0
Total	6144	6144	118	0	0	0	0	1,9	0	0

Year:2007

Situation on date:01.01.2007-31.12.2007

Region ^(a)	Total number of herds ^(a)	Total number of herds under the programme	Number of herds checked ^(c)	Number of positive herds ^(c)	Number of new positive herds ^(a)	Number of herds depopulated	% positive herds depopulated	INDICATORS		
								% herd coverage	% positive herds Period herd prevalence	% new positive herds Herd incidence
1	2	3	4	5	6	7	8 = (7/5)x100	9 = (4/3)x100	10 = (5/4)x100	11 = (6/4)x100
Estonia	7224	7224	0	0	0	0	0	0	0	0
Total	7224	7224	0	0	0	0	0	0	0	0

¹¹ The data on the evolution of the disease are provided according to the tables below where appropriate.

¹² No data to provide in case of rabies.

	1	2	3	4	5	6	7	8 = (7/5) x 100	9 = (4/3) x 100	10 = (5/4) x 100	11 = (6/4) x 100
Estonia	461	461	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Total	461	461	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Year: 2007 Situation on date: 01.01.2007-31.12.2007

Disease^(b): Bluetongue

Animal species: caprine

Region ^(c)	Total number of herds ^(d)	Total number of herds under the programme	Number of herds checked ^(e)	Number of positive herds ^(f)	Number of new positive herds ^(g)	Number of herds depopulated	% positive herds depopulated	INDICATORS		
								% herd coverage	% positive herds period herd prevalence	% new positive herds herd incidence
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Estonia	421	421	0	0	0	0	0	0	0	0
Total	421	421	0	0	0	0	0	0	0	0

(a) Herds or flocks or holdings as appropriate.

(b) Disease and animal species if necessary.

(c) Region as defined in the eradication programme of the Member State.

(d) Total number of herds existing in the region including eligible herds and non-eligible herds for the programme.

(e) Check means to perform a herd level test under the programme for the respective disease with the purpose of maintaining or upgrading, the health status of the herd. In this column a herd must not be counted twice even if has been checked more than once.

(f) Herds with at least one positive animal during the period independent of the number of times the herd has been checked.

(g) Herds which status in the previous period was *Unknown*, *Not free-negative*, *Free*, *Officially Free* or *Suspended* and have at least one animal tested positive in this period.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9=(4/3)x100	10=(6/4)x100
Estonia		2166	0	0	0	0	0	0	0	0
Total		2166	0	0	0	0	0	0	0	0

Year: 2007 Situation on date: 01.01.2007-31.12.2007

Disease^(a): Bluetongue Animal species: caprine

Region ^(b)	Total number of animals ^(c)	Number of animals ^(c) to be tested under the programme	Number of animals ^(c) tested	Number of animals tested individually ^(e)	Number of positive animals	Slaughtering		INDICATORS	
						Number of animals with positive result slaughtered or culled	Total number of animals slaughtered ^(d)	% coverage at animal level	% positive animals Animal prevalence
1	2	3	4	5	6	7	8	9=(4/3)x100	10=(6/4)x100
Estonia	2082	0	0	0	0	0	0	0	0
Total	2082	0	0	0	0	0	0	0	0

- (a) Disease and animal species if necessary.
 (b) Region as defined in the approved eradication programme of the Member State.
 (c) Total number of animals existing in the region including eligible herds and non-eligible herds for the programme.
 (d) Includes animals tested individually or under bulk level scheme.
 (e) Include only animals tested individually, do not include animals tested by bulk level samples (for instance: milk bulk tank tests).
 (f) Include all positive animal slaughtered and also the negative animals slaughtered under the programme.

6.2. Stratified data on surveillance and laboratory tests

6.2.1. Stratified data on surveillance and laboratory tests (one table per year and per disease/species)

Year:2008   Disease^(a): Bluetongue   Animal species/category: bovis

Description of the used serological tests: blood sera samples AB ELISA test

Description of the used microbiological or virological tests: not use

Description of the other used tests:

Region ^(a)	Serological tests		Microbiological or virological tests		Other tests	
	Number of samples tested ^(c)	Number of positive samples ^(b)	Number of samples tested ^(c)	Number of positive samples ^(b)	Number of samples tested ^(c)	Number of positive samples ^(b)
Estonia	0	0	0	0	0	0
Total	0	0	0	0	0	0

Year:2008   Disease^(a): Bluetongue   Animal species/category: ovine

Description of the used serological tests: blood sera samples AB ELISA test

Description of the used microbiological or virological tests: not use

Description of the other used tests:

Region ^(a)	Serological tests		Microbiological or virological tests		Other tests	
	Number of samples tested ^(c)	Number of positive samples ^(b)	Number of samples tested ^(c)	Number of positive samples ^(b)	Number of samples tested ^(c)	Number of positive samples ^(b)
Estimote	0	0	0	0	0	0
Total	0	0	0	0	0	0

Year: 2008 Disease^(a): Bluetongue Animal species/category: caprine

Description of the used serological tests: blood sera samples AB ELISA test

Description of the used microbiological or virological tests:

Description of the other used tests:

Region ^(a)	Serological tests		Microbiological or virological tests		Other tests	
	Number of samples tested ^(c)	Number of positive samples ^(b)	Number of samples tested ^(c)	Number of positive samples ^(b)	Number of samples tested ^(c)	Number of positive samples ^(b)
Estimote	0	0	0	0	0	0
Total	0	0	0	0	0	0

- (a) Disease and animal species if necessary.
- (b) Region as defined in the approved eradication programme of the Member State.
- (c) Number of samples tested.
- (d) Number of positive samples.

6.3. Data on infection (one table per year and per disease/species)

Year: 2008

Disease^(a): Bluetongue

Animal species: bovis

Region ^(b)	Number of herds infected ^(c)	Number of animals infected
Estonia	0	0
Total	0	0

Year: 2008

Disease^(a): Bluetongue

Animal species: ovine

Region ^(b)	Number of herds infected ^(c)	Number of animals infected
Estonia	0	0
Total	0	0

Year: 2008

Disease^(a): Bluetongue

Animal species: caprine

Region ^(b)	Number of herds infected ^(c)	Number of animals infected
Estonia	0	0
Total	0	0

(a) Disease and animal species if necessary.

(b) Region as defined in the eradication programme of the Member State.

(c) Herds or flocks or holdings as appropriate.

6.4. Data on the status of herds at the end of each year¹³

Year: 2008

Disease^(a): Bluetongue

Animal species: ovis

Region ^(b)	Status of herds and animals under the programme ^(c)													
	Total number of herds and animals under the programme		Unknown ^(d)		Not free or not officially free from disease		Last check negative ^(e)		Free or officially free from disease status		Free from disease ^(b)		Officially free from disease ^(f)	
			Herds	Animals ^(g)	Herds	Animals ^(g)	Herds	Animals ^(g)	Herds	Animals ^(g)	Herds	Animals ^(g)	Herds	Animals ^(g)
Estonia	6144	236681	6144	236681	0	0	118	996	0	0	6144	236681	0	0
Total	6144	236681	6144	236681	0	0	118	996	0	0	6144	236681	0	0

Year: 2008

Disease^(a): Bluetongue

Animal species: ovine

Region ^(b)	Status of herds and animals under the programme ^(c)													
	Total number of herds and animals under the programme		Unknown ^(d)		Not free or not officially free from disease		Last check negative ^(e)		Free or officially free from disease status		Free from disease ^(b)		Officially free from disease ^(f)	
			Herds	Animals ^(g)	Herds	Animals ^(g)	Herds	Animals ^(g)	Herds	Animals ^(g)	Herds	Animals ^(g)	Herds	Animals ^(g)
Estonia	1833	64087	1833	64087	0	0	2	54	0	0	1833	64087	0	0
Total	1833	64087	1833	64087	0	0	2	54	0	0	1833	64087	0	0

¹³ Only data to provide for bovine tuberculosis, bovine brucellosis, ovine and caprine brucellosis (*B. melitensis*), enzootic bovine leucosis (EBL) and Aujeszky's disease.

	Total number of herds and animals under the programme		Unknown ^(a)		Not free or not officially free from disease				Free or officially free from disease status suspended ^(b)		Free from disease ^(b)		Officially free from disease ^(c)	
	Herds	Animals ^(d)	Herds	Animals ^(d)	Last check positive ^(e)		Last check negative ^(e)		Herds	Animals ^(d)	Herds	Animals ^(d)	Herds	Animals ^(d)
					Herds	Animals ^(d)	Herds	Animals ^(d)						
Estonia	1863	62363	1863	62363	0	0	0	0	0	0	1863	62363	0	0
Total	1863	62363	1863	62363	0	0	0	0	0	0	1863	62363	0	0

Year:2007

Disease^(a): Bluetongue

Animal species: caprine

Region ^(b)	Status of herds and animals under the programme ^(c)													
	Total number of herds and animals under the programme		Unknown ^(d)		Not free or not officially free from disease				Free or officially free from disease status suspended ^(b)		Free from disease ^(b)		Officially free from disease ^(c)	
	Herds	Animals ^(d)	Herds	Animals ^(d)	Last check positive ^(e)		Last check negative ^(e)		Herds	Animals ^(d)	Herds	Animals ^(d)	Herds	Animals ^(d)
Herds					Animals ^(d)	Herds	Animals ^(d)	Herds						
Estonia	421	2052	421	2052	0	0	0	0	0	0	421	2052	0	0
Total	421	2052	421	2052	0	0	0	0	0	0	421	2052	0	0

(a) Disease and species if necessary

(b) Region as defined in the approved eradication programme of the Member State

(c) At the end of the year

(d) Unknown: No previous checking results available

(e) Not free and last check positive: Herd checked with at least one positive result in the latest check

(f) Not free and last check negative: Herd checked with negative results in the latest check but not being *Free* or *Officially Free*

(g) Suspended as defined in Community or national legislation for the respective disease.

(h) Free herd as defined in Community or national legislation for the respective disease.

(i) Officially free herd as defined in Community or national legislation for the respective disease.

(j) Include animals under the programme in the herds with the referred status (left column).

6.5. Data on vaccination or treatment programmes¹⁴

Year: 2008

Disease^(a): Bluetongue

Animal species: bovis

Description of the used vaccination, therapeutic or other scheme:

Region ^(b)	Total number of heads ^(c)	Total number of animals	Number of heads ^(c) in vaccination or treatment programme	Information on vaccination or treatment programme				
				Number of herds ^(c) vaccinated or treated	Number of animals vaccinated or treated	Number of doses of vaccine or treatment administered	Number of adults ^(d) vaccinated	Number of young ^(d) animals vaccinated
Estonia	6144	236641	6144	0	0	0	0	0
Total	6144	236641	6144	0	0	0	0	0

Year: 2008

Disease^(a): Bluetongue

Animal species: ovine

Description of the used vaccination, therapeutic or other scheme:

Region ^(b)	Total number of heads ^(c)	Total number of animals	Number of heads ^(c) in vaccination or treatment programme	Information on vaccination or treatment programme				
				Number of herds ^(c) vaccinated or treated	Number of animals vaccinated or treated	Number of doses of vaccine or treatment administered	Number of adults ^(d) vaccinated	Number of young ^(d) animals vaccinated
Estonia	1833	64087	1833	0	0	0	0	0

¹⁴

Data to provide only if vaccination has been carried out.

Total	1833	64087	1833	0	0	0	0	0	0
-------	------	-------	------	---	---	---	---	---	---

Year: 2008

Disease^(a): Bluetongue

Animal species: caprine

Description of the used vaccination, therapeutic or other scheme:

Region ^(b)	Total number of herds ^(c)	Total number of animals	Information on vaccination or treatment programme					Number of young ^(d) animals vaccinated
			Number of herds ^(e) in vaccination or treatment programme	Number of herds ^(e) vaccinated or treated	Number of animals vaccinated or treated	Number of doses of vaccine or treatment administered	Number of adults ^(d) vaccinated	
Estonia	461	21966	461	0	0	0	0	0
Total	461	21966	461	0	0	0	0	0

Year: 2007

Disease^(a): Bluetongue

Animal species: bovis

Description of the used vaccination, therapeutic or other scheme:

Region ^(b)	Total number of herds ^(c)	Total number of animals	Information on vaccination or treatment programme					Number of young ^(d) animals vaccinated
			Number of herds ^(e) in vaccination or treatment programme	Number of herds ^(e) vaccinated or treated	Number of animals vaccinated or treated	Number of doses of vaccine or treatment administered	Number of adults ^(d) vaccinated	
Estonia	7224	242462	0	0	0	0	0	0
Total	7224	242462	0	0	0	0	0	0

(a) Disease and species if necessary

- (b) Region as defined in the approved eradication programme of the Member State
- (c) Herds or flocks or holdings as appropriate
- (d) Only for Bovine brucellosis, Ovine and Caprine brucellosis (*B. melitensis*) as defined in the programme

7. Targets

7.1. **Targets related to testing (one table for each year of implementation)**

7.1.1. *Targets on diagnostic tests*

Disease ^(a) : Bluetongue	Animal species: bovis	Target population ^(b)	Type of sample ^(c)	Objective ^(d)	Number of planned tests
Estonia	ELISA, serological	Bovis, ovine, caprine	Blood sera	Entomological surveillance	2000
	Determination of vectors	Bovis, ovine, caprine	Insects		
Total					2600

- (a) Disease and species if necessary
- (b) Region as defined in the approved eradication programme of the Member State
- (c) Description of the test (for instance SN-test, AB-ELISA, RBT, ...)
- (d) Specification of the targeted species and the categories of targeted animals (for instance sex, age, breeding animal, slaughter animal, ...)
- (e) Description of the sample (for instance blood, serum, milk, ...)
- (f) Description of the objective (for instance qualification, surveillance, confirmation of suspected cases, monitoring of campaigns, seroconversion, control on deleted vaccines, testing of vaccine, control of vaccination, ...)

7.1.2. Targets on testing herds and animals¹⁵
 7.1.2.1 Targets on the testing of herds^(a)

Region ^(a)	Total number of herds ^(b)	Total number of herds under the programme	Number of herds expected to be checked ^(c)	Number of expected positive herds ^(d)	Number of expected new positive herds ^(e)	Number of herds expected to be depopulated	% positive herds expected to be depopulated	TARGET INDICATORS		
								Expected % herd coverage	% positive herds expected period herd prevalence	% new positive herds expected herd incidence
1	2	3	4	5	6	7	$8 = (7/5) \times 100$	$9 = (3/3) \times 100$	$10 = (5/4) \times 100$	$11 = (6/4) \times 100$
Estonia	6144	6144	200	0	0	0	0	3,25	0	0
Total	6144	6144	200	0	0	0	0	3,25	0	0

Region ^(a)	Total number of herds ^(b)	Total number of herds under the programme	Number of herds expected to be checked ^(c)	Number of expected positive herds ^(d)	Number of expected new positive herds ^(e)	Number of herds expected to be depopulated	% positive herds expected to be depopulated	TARGET INDICATORS		
								Expected % herd coverage	% positive herds expected period herd prevalence	% new positive herds expected herd incidence
1	2	3	4	5	6	7	$8 = (7/5) \times 100$	$9 = (4/3) \times 100$	$10 = (5/4) \times 100$	$11 = (6/4) \times 100$
Estonia	1833	1833	0	0	0	0	0	0	0	0
Total	1833	1833	0	0	0	0	0	0	0	0

¹⁵ Data not to provide in case of rabies.

Disease ^(b) , Bluetongue	Animal species: caprine									
	Region ^(c)	Total number of herds ^(e)	Total number of herds under the programme	Number of herds expected to be checked ^(f)	Number of expected positive herds ^(d)	Number of expected new positive herds ^(d)	Number of herds expected to be depopulated	% positive herds expected to be depopulated	Expected % herd coverage	% positive herds expected period herd prevalence
1	2	3	4	5	6	7	8 = (7.5) x 100	9 = (4.3) x 100	10 = (5.4) x 100	11 = (6.4) x 100
Estonia	461	461	0	0	0	0	0	0	0	0
Total	461	461	0	0	0	0	0	0	0	0

(a) Herds or flocks, or holdings as appropriate.

(b) Disease and animal species if necessary.

(c) Region as defined in the approved eradication programme of the Member State.

(d) Total number of herds existing in the region including eligible herds and non-eligible herds for the programme.

(e) Check means to perform a herd level test under the programme for the respective disease with the purpose of maintaining, upgrading, etc., the health status of the herd. In this column a herd must not be counted twice even if it has been checked more than once.

(f) Herds with at least one positive animal during the period independent of the number of times the herd has been checked.

(g) Herds which status in the previous period was *Unknown*, *Not free-negative*, *Free*, *Officially Free* or *Suspended* and have at least one positive animal in this period.

7.1.2.2. Targets on the testing of animals

Disease^(a): Bluetongue

Animal species: bovis

Region ^(b)	Total number of animals ^(c)	Number of animals ^(c) under the programme	Number of animals ^(c) expected to be tested	Number of animals to be tested individually ^(e)	Number of expected positive animals	Slaughtering		TARGET INDICATORS	
						Number of animals with positive result expected to be slaughtered or culled	Total number of animals expected to be slaughtered ^(d)	Expected % coverage at animal level	% positive animals (Expected animal prevalence)
1	2	3	4	5	6	7	8	9 (4/3)x100	10=(6/4)x100
Estonia	236681	236681	2000	2000	0	0	0	0.84	0
Total	236681	236681	2000	2000	0	0	0	0.84	0

Disease^(a): Bluetongue

Animal species: ovine

Region ^(b)	Total number of animals ^(c)	Number of animals ^(c) under the programme	Number of animals ^(c) expected to be tested	Number of animals to be tested individually ^(e)	Number of expected positive animals	Slaughtering		TARGET INDICATORS	
						Number of animals with positive result expected to be slaughtered or culled	Total number of animals expected to be slaughtered ^(d)	Expected % coverage at animal level	% positive animals (Expected animal prevalence)
1	2	3	4	5	6	7	8	9=(4/3)x100	10=(6/4)x100
Estonia	64087	64087	0	0	0	0	0	0	0
Total	64087	64087	0	0	0	0	0	0	0

Disease^(a): Bluetongue

Animal species: caprine

Region ^(b)	Total number of animals ^(c)	Number of animals ^(c) under the programme	Number of animals ^(d) expected to be tested	Number of animals to be tested individually ^(e)	Number of expected positive animals	Slaughtering		TARGET INDICATORS	
						Number of animals with positive result expected to be slaughtered or culled	Total number of animals expected to be slaughtered ^(f)	Expected % coverage at animal level	% positive animals (Expected animal prevalence)
1	2	3	4	5	6	7	8	9=(4/3)x100	10=(6/4)x100
Estonia	2166	2166	0	0	0	0	0	0	0
Total	2166	2166	0	0	0	0	0	0	0

(a) Disease and animal species if necessary.

(b) Region as defined in the approved eradication programme of the Member State.

(c) Total number of animals existing in the region including eligible herds and non-eligible herds for the programme.

(d) Includes animals tested individually or under bulk level scheme.

(e) Include only animals tested individually, do not include animals tested by bulk level samples (for instance milk bulk tank tests).

(f) Include all positive animals slaughtered and also the negative animals slaughtered under the programme.

7.2. Targets on qualification of herds and animals¹⁶ (one table for each year of implementation)

Disease ^(a) : Bluetongue	Animal species: bovis																
	Region ^(b)	Total number of herds and animals under the programme		Targets on the status of herds and animals under the programme ^(c)										Expected free from disease ^(d)		Expected officially free from disease ^(e)	
				Expected unknown ^(d)		Expected not free or not officially free from disease		Expected free or officially free from disease status suspended ^(d)		Expected free from disease ^(d)		Expected free from disease ^(d)					
				Herds	Animals ^(d)	Last check positive ^(d)		Last check negative ^(d)		Herds		Animals ^(d)					
	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15			
Estonia	6144	236681	6144	236681	0	0	0	0	0	0	6144	236681	0	0			
Total	6144	236681	6144	236681	0	0	0	0	0	0	6144	236681	0	0			

Disease ^(a) : Bluetongue	Animal species: ovine																
	Region ^(b)	Total number of herds and animals under the programme		Targets on the status of herds and animals under the programme ^(c)										Expected free from disease ^(d)		Expected officially free from disease ^(e)	
				Expected unknown ^(d)		Expected not free or not officially free from disease		Expected free or officially free from disease status suspended ^(d)		Expected free from disease ^(d)		Expected free from disease ^(d)					
				Herds	Animals ^(d)	Last check positive ^(d)		Last check negative ^(d)		Herds		Animals ^(d)					
	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15			
Estonia	1833	64087	1833	64087	0	0	0	0	0	0	1833	64087	0	0			
Total	1833	64087	1833	64087	0	0	0	0	0	0	1833	64087	0	0			

¹⁶ Data to provide only for bovine tuberculosis, bovine brucellosis, ovine and caprine brucellosis (*B. melitensis*), enzootic bovine leishmaniasis (EBL) and Anjesky's disease.

Disease ^(a) : Bluetongue	Animal species: caprine														
	Region ^(b)	Total number of herds and animals under the programme		Expected unknown ^(c)						Targets on the status of herds and animals under the programme ^(d)					
		Expected unknown ^(c)		Expected not free or not officially free from disease		Expected free or officially free from disease status suspended ^(e)		Expected free from disease ^(h)		Expected officially free from disease ⁽ⁱ⁾					
		Herds	Animals ^(j)	Herds	Animals ^(j)	Herds	Animals ^(j)	Herds	Animals ^(j)	Herds	Animals ^(j)	Herds	Animals ^(j)		
	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
Estonia	461	2166	461	2166	0	0	0	0	0	0	461	2166	0	0	
Total	461	2166	461	2166	0	0	0	0	0	0	461	2166	0	0	

(a) Disease and species if necessary

(b) Region as defined in the approved eradication programme of the Member State

(c) At the end of the year

(d) Unknown: No previous checking results available

(e) Not free and last check positive: Herd checked with at least one positive result in the latest check

(f) Not free and last check negative: Herd checked with negative results in the latest check but not being *Free or Officially Free*

(g) Suspended as defined for the respective disease in Community or national legislation where appropriate or according national legislation.

(h) Free herd as defined for the respective disease where appropriate in Community or national legislation where appropriate or according national legislation

(i) Officially free herd as defined for the respective disease where appropriate in Community or national legislation where appropriate or according national legislation

(j) Include animals under the programme in the herds with the referred status (left column)

7.3. Targets on vaccination or treatment (one table for each year of implementation)

7.3.1. Targets on vaccination or treatment¹⁷

Disease ^(a) : Bluetongue	Animal species: bovis							
	Total number of herds ^(b) in vaccination or treatment programme	Total number of animals in vaccination or treatment programme	Number of herds ^(c) in vaccination or treatment programme	Number of herds ^(c) expected to be vaccinated or treated	Number of animals expected to be vaccinated or treated	Number of doses of vaccine or treatment expected to be administered	Number of adults ^(d) expected to be vaccinated	Number of young ^(e) animals expected to be vaccinated
Estonia	6144	236681	0	6144	236681	473362	0	0
Total	6144	236681	0	6144	236681	473362	0	0

Disease ^(a) : Bluetongue	Animal species: ovine							
	Total number of herds ^(b) in vaccination or treatment programme	Total number of animals in vaccination or treatment programme	Number of herds ^(c) in vaccination or treatment programme	Number of herds ^(c) expected to be vaccinated or treated	Number of animals expected to be vaccinated or treated	Number of doses of vaccine or treatment expected to be administered	Number of adults ^(d) expected to be vaccinated	Number of young ^(e) animals expected to be vaccinated
Estonia	1833	64087	0	1833	64087	128174	0	0
Total	1833	64087	0	1833	64087	128174	0	0

¹⁷ Data to provide only if appropriate.

Disease ^(a) : Bluetongue	Animal species: caprine									
	Targets on vaccination or treatment programme									
Region ^(b)	Total number of herds ^(c) in vaccination or treatment programme	Total number of animals in vaccination or treatment programme	Number of herds ^(c) in vaccination or treatment programme	Number of herds ^(c) expected to be vaccinated or treated	Number of animals expected to be vaccinated or treated	Number of doses of vaccine or treatment expected to be administered	Number of adults ^(d) expected to be vaccinated	Number of young ^(d) animals expected to be vaccinated		
Estonia	461	2166	0	461	2166	4332	0	0		
Total	461	2166	0	461	2166	4332	0	0		

- (a) Disease and species if necessary
 (b) Region as defined in the approved eradication programme of the Member State
 (c) Herds or flocks or holdings as appropriate
 (d) Only for Bovine brucellosis and Ovine, Caprine brucellosis (*B. melitensis*) as defined in the programme

8. Detailed analysis of the cost of the programme (one table per year of implementation)

Costs related to	Specification	Number of units	Unitary cost in EUR	Total amount in EUR	Community funding requested (yes/no)
1. Testing					
1.1. Cost of the analysis	Test: ELISA	2000	2,54EUR	5080EUR	Yes
	Determination of vectors	600	10EUR	6000EUR	Yes
1.2. Cost of sampling	Cost of blood sampling	2000	0,96EUR	1920EUR	No
1.3. Other costs	Cost of means to blood sampling	2000	0,32EUR	640EUR	No
2. Vaccination or treatment of animal products					
2.1. Purchase of vaccine/treatment of animal products	Bovine animals	236681	0,5 EUR	118341 EUR	Yes
	Ovine animals	64087	0,5 EUR	32044 EUR	Yes
	Caprine animals	2166	0,5 EUR	1083 EUR	Yes
2.2. Distribution costs					

2.3. Administering costs	Vaccinating bovine animals	236681	1 EUR	236681 EUR	Yes
	Vaccinating ovine and caprine animals	66253	0,15 EUR	9938EUR	Yes
2.4. Control costs					
3. Slaughter and destruction					
3.1. Compensation of animals					
3.2. Transport costs					
3.3. Destruction costs					
3.4. Loss in case of slaughtering					
3.5 Costs from treatment of animal products (milk, eggs, hatching eggs, etc)					
4. Cleaning and disinfection					
5. Salaries (staff contracted for the programme only)					
6. Consumables and specific equipment					
7. Other costs					
TOTAL				41727EUR	

VETERINAAR- JA TOIDUAMET
PEADIREKTOR

KÄSKKIRI

TALLINN

2009. aasta riikliku loomatauditõrje programmi kinnitamine

**2009. aasta riikliku loomatauditõrje
programmi kinnitamine**

Loomatauditõrje seaduse paragrahvi 43³ lõike 2 ning Veterinaar- ja Toiduameti põhimääruse § 8 lõike 2 alusel:

1. Kinnitan:

1.1 Riikliku loomatauditõrje programmi 2009. aastal (lisatud)

2. Kehtestan programmi täitmiseks järgneva korra:

2.1 Loomatervishoiu, loomakaitse ja söötade osakonnal koostada riikliku loomatauditõrje koondprogrammi alusel loomatauditõrje programmid maakondade veterinaar keskustele ning edastada need e-maili teel;

2.2 Täiendavad uuringud tuleb celnevalt kooskõlastada Veterinaar- ja Toiduametiga;

2.3 Plaanilised proovid võetakse ja saadetakse laboratooriumi ajavahemikus 10. jaanuar 2009 kuni 30. november 2009 (välja arvatud tapale saadetavate lindude uuringud salmonellooside suhtes);

2.4 Iga kord enne proovi(de) saatmist mikrobioloogiliseks või viroloogiliseks uurimiseks teavitab proovi võtja sellest Veterinaar- ja Toidulaboratooriumi vähemalt üks tööpäev ette;

2.5 Proovide saatja vormistab ja saadab koos proovidega Veterinaar- ja Toidulaboratooriumile tema poolt allkirjastatud proovide kaaskirja. Proovide kaaskiri vormistatakse loetavalt Veterinaar- ja Toidulaboratooriumi või Veterinaar- ja Toiduameti ametlikul kaaskirja blanketil;

2.6 Proovid peavad olema identifitseeritavad ja seostatavad kaaskirjal oleva tähistusega;

2.7 Proovide saatmisel laboratooriumisse koondproovidenä ei tohi ühte koondproovi koondada erinevate lautade ja majapidamiste proove. Kaaskirjal peab olema eristatavad laut (tootmisüksus) ja majand (majapidamine), kust proovid pärinevad;

2.8 Proovid pakendatakse lekkekindlasse pakendisse ning saadetakse laboratooriumisse viisil, et oleks tagatud proovide säilimiseks vajalik temperatuur.

Ago Pärtel
Peadirektor

Tegemiseks: Maakondade veterinaar keskused; Veterinaar- ja Toidulaboratoorium

09.00104

Reg nr 70000094

RIIKLIK LOOMATAUDITÕRJE PROGRAMM 2009 AASTAL

I Diagnostilised uurimised

1. VEISED

1.1 Veiste tuberkuloosi uurimise skeem:

1.1.1 Uurimisele kuuluvad üle 6 nädala vanused veised (v. a. nuumpullid eraldi asuvas epidemiooloogilistes üksustes, keda ei kasutata aretuses ning kes viiakse peale üleskasvatamist tapale)

1.1.2. Uuritakse intervalliga, mis ei ületa 12 kuud eelmisest uuringust.

1.1.3. Uurimise skeem peab tagama, et kokkuvõttes on tuberkuliinitud 50% punktis 1.1.1 toodud veistest ning 50 % karjadest.

1.1.4 Karjad, mida 2009 a. uuringute raames ei hõlmata, kuuluvad tuberkuliinimisele 2010 aastal. (uurimiste arv: 113875)

1.1.5. Tuberkuliinile reageerinud veiste hulgast tehakse bakterioloogiline külv lümfisõlmedest tekitaja määramiseks (uurimiste arv riigis kokku on 30*).

1.2 Veiste brutselloos

1.2.1 Uuritakse bakterioloogiliselt aborteerunud looteid. (uurimiste arv riigis kokku on 30*)

1.2.2 Kõik üle 12 kuu vanused veised uuritakse seroloogiliselt (v.a. nuumpullid eraldi asuvas epidemiooloogilistes üksustes, keda ei kasutata aretuses ning kes viiakse peale üleskasvatamist tapale). intervalliga, mis ei ületa 12 kuud eelmisest uuringust Lehmade uurimine viiakse läbi seroloogiliselt (ELISA) leukoosi uurimiseks saadetud piimaproovidest (uurimiste arv: 103985), ülejäänud veiseid uuritakse seroloogiliselt vereproovidest (ELISA) (uurimiste arv: 47100)

1.2.3 Kunstliku Seemenduse Keskuse (KSK) pullid uuritakse seroloogiliselt vereproovidest (ELISA) (uurimiste arv: on arvestatud vereproovide koondarvus)

1.3 Veiste enzootiline leukoos

1.3.1 Kõik üle 24 kuu vanused veised uuritakse seroloogiliselt intervalliga, mis ei ületa 12 kuud eelmisest uuringust Lüksilehmad uuritakse seroloogiliselt piimaproovidest (ELISA) (uurimiste arv: 103985), ülejäänud veiseid uuritakse seroloogiliselt vereproovidest (ELISA) (uurimiste arv: 25350)

1.3.2 KSK pullid uuritakse seroloogiliselt vereproovidest (ELISA) (uurimiste arv: on arvestatud vereproovide koondarvus)

1.4 Leptospiroos

KSK pullid uuritakse seroloogiliselt vereproovidest (mikroaglutinatsiooni reaktsiooniga (MAT) kaks kord aastas (uurimiste arv: 400)

1.5 Trihhomonoos

KSK pullide spermat uuritakse üks korda aastas (mikrobioloogiline külv spermast tekitaja määramiseks) (uurimiste arv: 200)

1.6 Veiste kampülobakterioos

KSK pullide spermat uuritakse üks korda aastas (mikrobioloogiline külv spermast tekitaja määramiseks) (uurimiste arv: 200)

1.7 Veiste viirusdiarröa

KSK pullid uuritakse seroloogiliselt vereproovidest üks kord aastas. (viiruse isoleerimine rakukultuuris (mikroperoksüdaas test) seerumist või viiruse antigeeni määramine leukotsüütides, Ag-ELISA (täisveri stabilisaatoriga klaasides) (uurimiste arv: 200)

1.8 Veiste nakkav rinotraheiid

KSK pullide vereseerumi seroloogiline uuring (ELISA) üks kord aastas (uurimiste arv: 200)

1.9 Veiste paratuberkuloos

1.9.1 KSK pullid uuritakse seroloogiliselt (ELISA) üks kord aastas. (uurimiste arv: 200)

1.9.2 Kogutakse kudede proove ja koproproove bakterioloogilise külvi tegemiseks tekitaja määramiseks (diagnoosi täpsustamiseks) (uurimiste arv: 10*)

1.10 Veiste spongiformne entsefalopaatia

1.10.1 Aju proteaas-resistentse proteliini (PrP^{Res}) määramiseks uuritakse:

- a) kõigi üle 24 kuu vanuste lõpnud või hädatapetud s.h. hädatapetud, kuid mitte inimtoiduna tarbimiseks mõeldud või haigena tapetud veiste piklikaju proovid (Bio-Rad TeSeE) Samuti kõik üle 24 kuu vanuseid terveid transpordil tapamajja või tapamajas trauma saanud või hukkunud veiseid.
- b) kõigi inimtoiduks tapetud üle 30 kuu vanuste veiste piklikaju proovid (Bio-Rad TeSeE) (punktides a ja b toodud uurimiste arv riigis kokku: 36000)

1.10.2 Järelevalveametniku poolt looma kliiniliste tunnuste alusel BSE kahtlaseks tunnistatud veise aju uuritakse histopatoloogilise (uurimiste arv 20*) ja immuunohistokeemilise meetoditega (uurimiste arv: 20*)

1.11 Salmonelloosid

Kogutakse koproproove bakterioloogiliseks külviks tekitaja määramiseks vastavalt Põllumajandusministri 29. märtsi 2007. a määruses nr 46 "Salmonellooside tõrje eeskiri " sätetatele

(proovide arv: 1540)

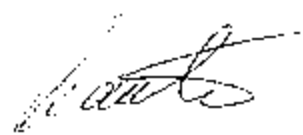
1.12 Veretoksiline E.coli O157

1.12.1 Kogutakse koproproove bakterioloogiliseks külviks tekitaja määramiseks piima tootvatest loomakasvatuseettevõtetest, kus on üle 100 lehma, igast ettevõttest 4 proovi (proovide arv: 252)

1.12.2 Bakterioloogilise uuringu positiivsed tüved uuritakse PCR meetodiga (uurimiste arv: 5*)

1.13 Bluetongue

1.13.1 Seireprogrammi koostamisel tuleb juhendada 7 novembri 2008 Komisjoni määruse 1108/2008 suunistest (uurimiste arv: 2000)

2. SEAD

2.1 Sigade tuberkuloos

Aretus- ja tõufarmide põhikarja sigu uuritakse allergiliselt vastavalt tabelis toodud skeemile (uurimiste arv: 2333)

Emiste arv üksuses	Uuritavate loomade arv
1 - 30	kõik
31 - 40	31
41 - 60	38
61 - 80	42
81 - 100	45
101 - 150	50
151 - 200	51
201 - 250	52

Antud skeemi kohaselt tuberkuliniseerides on 5%ne haiguse levimus karjas avastatav 95%se tõenäosusega.

2.1.1 KSK ja paarituses kasutatavad kuldid uuritakse allergiliselt üks kord aastas (uurimiste arv: lisatud sigade tbc üldarvule)

2.1.2 Tuberkuliinile reageerinud sigade hulgast tehakse bakterioloogiline külv lümfisõlmedest tekitaja määramiseks (uurimiste arv: 20*)

2.2 Brutselloos, leptospiroos, sigade klassikaline katk, sigade vesikulaarhaigus, Aujeszky haigus, viirus-(transmissivne) gastroenteriit, reproduktiiv- respiratoorne sündroom (PRRS), nakkav atroofiline riniit

2.2.1 Aretus- ja tõufarmide põhikarja sigu uuritakse seroloogiliselt, kogudes proove vastavalt tabelis toodud skeemile (uurimiste arv: 938)

Emiste arv üksuses	Uuritavate loomade arv
10-14	7
15-20	10
21-30	11
31-60	12
61-100	13
100 ja rohkem	14

Antud skeemi kohaselt uurides on haiguse 20%ne levimus karjas avastatav 95%se tõenäosusega.

2.2.2 KSK ja paarituses kasutatavad kuldid uuritakse seroloogiliselt üks kord aastas (uurimiste arv: lisatud sigade üldarvule)

2.3 Sigade katk

Lisaks punktis 2.2 toodud uuringutele testitakse seroloogiliselt (ELISA) sigade klassikalise katku suhtes 2% külitatud metssigadest (uurimiste arv: 108)

2.4 Sigade mükoplasmoos

Aretus- ja tõufarmide, kus ei vaksineerita sigu mükoplasmoosi vastu, põhikarja sigu uuritakse seroloogiliselt (ELISA) (uurimiste arv: 129)

2.5 Salmonelloosid

Kogutakse kopoproove bakterioloogiliseks külviks tekitaja määramiseks vastavalt Põllumajandusministri 29. märtsi 2007. a määruses nr 46 "Salmonellooside tõrje eeskiri" sätestatule (uurimiste arv: 880)

3. LAMBAD; KITSED

3.1 Nakkuslik epididümiit

Aretus- ja tõufarmide põhikarja jäärud uuritakse seroloogiliselt üks kord aastas (KSR) (uurimiste arv: 135).

3.2. Brutselloos

3.2.1 Aretus- ja tõufarmide põhikarja lambaid ja kitsi uuritakse seroloogiliselt vastavalt tabelis toodud skeemile

Sama skeemi alusel uuritakse ka lipsikarjade lambaid ja kitsi (uurimiste arv: 2169)

Lammaste ja kitsede arv	Uuritavate loomade arv
1 - 30	kõik
31 -40	31
41-60	38
61 - 80	42
81 - 100	45
101 -150	50
151 - 200	51
201 - 250	52
251 - 300	54
301 - 400	55
401 - 500	56

Antud tabeli kohaselt uurides on 5%ne haiguse levimus karjas avastatav 95%se tõenäosusega

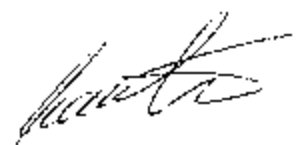
3.3 Skreipi

3.3.1 Aju proteaas-resistentse proteiini (PrP^{Res}) määramiseks uuritakse:

kõikide üle 18 kuu vanuste (või neil peab olema enam kui kaks igemest väljunud jäävlõikehammast) lõpnud või mitteiniintoiduks tapetud lammaste ja kitsede piklikaju, samuti üle 18 kuu vanuste tervete transpordil tapamajja või tapamajas trauma saanud või hukkunud lammaste ja kitsede piklikaju Bio-Rad TeSeE rapid testiga. (uurimiste arv : 800)

3.3.2 Järelevalvemetniku poolt looma kliiniliste tunnuste alusel skreipi kahtlaseks tunnistatud looma aju uuritakse histopatoloogilise (uurimiste arv 10*) ja immuunohistokeemilise meetoditega (uurimiste arv: 10*)

3.3.3 PrP geeni genotüüpide määramiseks võetakse vereproovid (täisveri!) lammaste aretuskarjast (s.o jõudluskontrolli alusest karjast) kõikidelt aretuseks kavandatavatelt jääradelt enne paaritushooaja algust. Uurimisele kuuluvate loomade nimekirjad koostab ElaS. Uurimisi teostab EMÜ veterinaarmeditsiini ja loomakasvatuse instituudi geneetikalaboratoorium. (uurimiste arv: 250*)

4. LINNUD

4.1 Tuberkuloos

- 4.1.1 Aretuskanalates uuritakse allergiliselt 10% üle kahe aasta vanustest sugulindudest aasta jooksul
- 4.1.2 5.1.2 Tuberkuliinile reageerinud lindude hulgast tehakse bakterioloogiline külv muutustega siseorganitest tekitaja määramiseks (uurimiste arv: 10*)

4.2 Lindude salmonelloosid

- 4.2.1 Kogutakse kopro-, kloaagitampooni või soki proove bakterioloogiliseks külviks tekitaja määramiseks vastavalt põllumajandusministri 29. märtsi 2007. a määruses nr 46 "Salmonellooside tõrje eeskiri" sätestatule (uurimiste arv: 2169)
- 4.2.2 Pulluroosile uuritakse 10 % sugukarja lindudest veretilgaaglutinatsiooni meetodil (uurimiste arv: 1200)

4.3. Lindude gripp

- 4.3.1 Teostatakse seroloogiline uuring (ELISA). Seireprogrammi koostamisel tuleb juhinduda 13. aprilli 2007. a Komisjoni Otsuses 2004/450 sätestatud suunistest (uurimiste arv: ELISA- 787; HAI- 70*)
- 4.3.2 Kütitud või püütud metslindudel kogutakse kloaagi –tampooniproove virooloogiliseks uurimiseks (eelistatavalt sügisesel rändeperioodil, 70% proovidest veelindudel, 20% kaldalindudel 10% muudelt metslindudel.) Ühe liigi ulatuses võib kokku koguda koondproovi kuni viielt linnult. (uurimiste arv: 143)
- 4.3.3 Kogutakse organiproove viiruse isoleerimiseks kanaembrüotes (uurimiste arv: 50*)

5. KALAD

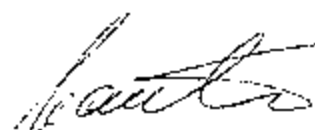
5.1 Lõhilaste infektsioosne aneemia (ISA) Viiruse isoleerimine (9 koondproovi)

5.2 Viiruslik hemorraagiline septitseemia (VHS) ja kalade verefoameorganite infektsioosne nekroos (IHN) Viiruse isoleerimine (135 koondproovi)

5.3 Karpkala herpesviirus Viiruse isoleerimine (10 koondproovi)

II Loomakasvatuse tegevõtte kontroll

1. Karjad, kus tegeletakse piima tootmisega, kontrollitakse üks kord aastas. Muud karjad üks kord kolme aasta jooksul.

III Söötade uurimine

1. Salmonella spp

Kogutakse söödaproove bakterioloogiliseks külviks ja tekitaja määramiseks:

a) söötade valdkonna spetsialistide poolt (analüüside arv: 65)

b) volitatud veterinaararstide poolt (proovide arv: 115)

2. Loomne proteiin

2.1 Vastavalt VTA koostatud riskianalüüsile kogutakse pisteliselt proove uurimiseks loomse proteiini sisalduse suhtes:

2.1.2 Söötade valdkonna spetsialistide poolt (analüüside arv: 60)

2.1.3 Volitatud veterinaararstide poolt (proovide arv: 150)

IV Vaktsineerimised

1. Marutaud

1.1. Profülaktiliselt kõik koerad ja kassid vastavalt põllumajandusministri 20. novembri 2000. a määruses nr 67 "Marutaudi tõrje eeskiri" sätestatule.

1.2. Põllumajanduslooma(de) kohustuslik vaktsineerimine olustatud loomakasvatuseettevõttes (ehitises) juhul, kui mõni loom antud ehitises on olnud otseses kontaktis marutaudi haige või marutaudikahtlase loomaga.

---

*Uurimised tuleb eelnevalt kooskõlastada VTA ja VTL-ga

Väljaandja : Põllumajandusminister
Akti või dokumendi liik : määrus
Teksti liik : terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp. : 01.08.2008
Redaktsiooni kehtivuse lõpp : Hetkel kehtiv

Teatamiskohustuslike ja registreerimiskohustuslike loomataudide loetelu kinnitamine

Vastu võetud põllumajandusministri 25.11.1999. a määrusega nr 34 (RTL 1999, 163, 2360), jõustunud 1.01.2000

Muudetud järgmiste määrustega (kuupäev, number, avaldamine Riigi Teatajas, jõustumise aeg):

10.07.2000 nr 48 (RTL 2000, 86, 1280) 11.08.2000

1. 07.2003 nr 67 (RTL 2003, 82, 1216) 19.07.2003

22.10.2003 nr 102 (RTL 2003, 113, 1793) 1.11.2003

25.06.2007 nr 110 (RTL 2007, 54, 992) 15.07.2007

3.07.2008 nr 68 (RTL 2008, 59, 825) 1.08.2008

Loomatauditõrje seaduse paragrahvi 38 lõike 4 alusel ning kooskõlas Euroopa Liidu direktiividega 64/432/EMÜ, 82/894/EMÜ, 89/455/EMÜ, 90/539/EMÜ, 91/68/EMÜ, 92/119/EMÜ, 92/65/EMÜ, 98/12/EMÜ:

1. Kinnitan «Teatamiskohustuslike ja registreerimiskohustuslike loomataudide loetelu» (lisatud).
2. Käesolev määrus jõustub 1. jaanuaril 2000. a.

Kinnitatud
põllumajandusministri 25. novembri 1999. a
määrusega nr 34

TEATAMISKOHUSTUSLIKE JA REGISTREERIMISKOHUSTUSLIKE LOOMATAUDIDE LOETELU

I. TEATAMISKOHUSTUSLIKUD LOOMATAUDID, SEALHULGAS ZOONOOSSED HAIGUSETEKITAJAD

1. Eriti ohtlikud loomataudid
  - 1) hobuste aafrika katk;
  - 2) hobuste viiruslik entsefalomüeliit;
- 2¹) kõrge patogeensusega lindude gripp;

[RTL 2007, 54, 992 – jõust. 15.07.2007]

- 3) lammaste ja kitsede rõuged;
- 4) lammaste katarraalne palavik;

5) [Kehtetu – RTL 2007, 54, 992 – jõust. 15.07.2007]

- 6) [Kehtetu]
  - 7) Newcastle'i haigus e lindude aasia katk;
  - 8) nodulaarne dermatiit;
  - 9) Rift Valley palavik;
  - 10) [Kehtetu]
  - 11) sigade aafrika katk;
  - 12) sigade klassikaline katk;
  - 13) sigade vesikulaarhaigus;
  - 14) [Kehtetu]
  - 15) suu- ja sõrataud;
  - 16) Teschen'i haigus e sigade enzootiline entsefalomüeliit; (õ) 19.09.2008 15:35
  - 17) veiste katk;
  - 18) veiste kontagioosne pleuropneumoonia;
  - 19) [Kehtetu]
  - 20) vesikulaarne stomatiit;
  - 21) väikemäletsejaliste katk.
- [R II. 2000, 86, 1280 - jõust. 11.08.2000]

2. Ohulikud loomataudid

1. jagu

Zoonoosid ja mitut loomaliiki rahandavad loomataudid

- 1) Aujeszky haigus;
- 2) E. coli O157 jt verotoksilised tüved;
- 3) hirvude epizootiline hemorraagia;
- 4) leishmanioos;
- 5) leptospiroos;

5¹) madala patogeensusega lindude gripp;

[R II. 2007, 54, 992 - jõust. 15.07.2007]

5²) marutaud;

[R II. 2007, 54, 992 - jõust. 15.07.2007]

- 6) omiitoo;
  - 7) salmonelloosne enteriit (S. enteritidis, S. typhimurium, S. dublin, S. newport, S. choleraesuis);
  - 7¹) siberi katk;
  - 8) trihhinelloos;
  - 9) [Kehtetu]
  - 10) tulareemia.
- [R II. 2000, 86, 1280 - jõust. 11.08.2000]

2. jagu

Veisetaudid

- 1) hemorraagiline septitseemia (*Pasteurellamultocida*)
- 1¹) trihhomüoos;
- 2) veiste brutselloos (*Brucellaabortus*);
- 3) veiste enzootiline leukoos;
- 4) veiste genitaalne kampilobakterioos;
- 4¹) veiste spongiiformse entsefalopaatia;
- 5) veiste tuberkuloos.

[R II. 2000, 86, 1280 - jõust. 11.08.2000]

3. jagu

Seataudid

- 1) sigade brutselloos (*Brucella suis*);
- 2) sigade respiratoor-reproduktiivne sündroom (PRRS);
- 3) sigade enzootiline pleuropneumoonia;
- 4) sigade nakkav atroofiline riniit;
- 5) sigade viirus- (transmissiivne) gastroenteriit.

4. jagu

Hobuste taudid

- 1) hobuste gripp;
- 2) hobuste nakkav kehvveresus;
- 3) hobuste rinopneumoonia;
- 4) hobuste rõuged;
- 5) hobuste viirusarteriit;
- 6) kargtaud;
- 7) malleus;
- 8) määrade nakkav metriit;
- 9) määrade salmonelloosne abort;
- 10) nõlg.

[RTL 2000, 86, 1280 – jõust. 11.08.2000]

5. jagu

Lammaste ja kitsede taudid

- 1) jäärade nakkuslik epidiidümiit (*Brucella ovis*);
- 2) {Kehtetu}
- 1¹) kaseosne lümfadeniit;
- 3) kitsede nakkav pleuropneumoonia;
- 4) lammaste brutselloos;
- 5) lammaste ja kitsede nakkav agalaktia;
- 6) lammaste kopsu adenomatoos;
- 7) lammaste salmonelloosne abort;
- 7¹) skreipi;
- 8) uttede enzootiline abort (ovine chlamydiosis).

[RTL 2000, 86, 1280 -- jõust. 11.08.2000]

6. jagu

Linnutaudid

- 1) lindude nakkav larüngorrahheiit;
- 2) lindude rõuged;
- 3) lindude tüüfus (*Salmonella gallinarum*);
- 4) partide viirusenteriit;
- 5) partide viiruslik hepatiit;
- 6) pulloroos (*Salmonella pullorum*).

7. jagu

Mesilaste taudid

- 1) ameerika haudemädanik.

8. jagu

- 1) viiruslik hemorraagiline septitseemia;
- 2) kalade vereloomeorganite infektsioosne nekroos;
- 3) lõhilaste infektsioosne aneemia;
- 4) karpkalade herpesviirus;
- 5) episootiline vereloome nekroos;
- 6) episootiline haavandiline sündroom (mükootiline granulomatoos).

[RTL 2008, 59, 825 – jõust. 1.08.2008]

8¹. jagu

Koorikloomataudid:

- 1) viiruslik valgelaiksus;
- 2) *Taura* sündroom;
- 3) *Yellowhead*'i taud.

[RTL 2008, 59, 825 – jõust. 1.08.2008]

8². jagu

Molluskitaudid:

- 1) *Marteilia refringens*'i nakkus;
- 2) *Bonamia ostreae* nakkus;
- 3) *Bonamia exitiosa* nakkus;
- 4) *Perkinsus marinus* 'enakkus;
- 5) *Microcytos mackini* nakkus.

[RTL 2008, 59, 825 – jõust. 1.08.2008]

9. jagu

Kõik muud eksootilised ja ebamäärase diagnoosiga loomataudid, mis kulgevad loomade massilise haigestumisega.

3. Zoonoossed haigusetekitajad toiduainetes

- 1) *Salmonella* kõik liigid ja serotüübid;
- 2) *Escherichia coli* O157 jt veretoksilised tüved
- 3) *Trichinella* spp.;
- 4) *Echinococcus*;
- 5) tsüstitsergid.

II. REGISTREERIMISKOHUSTUSLIKUD LOOMATAUDED, SEALHULGAS ZOONOOSSED HAIGUSETEKITAJAD

1. Loomataudid

- 1) aktinomükoos;
- 2) babesioos;
- 3) botulism;
- 4) ehhinokokkoos;
- 5) eimerioos;
- 6) emfüsematoosne karbunkul;
- 7) euroopa haudmemädanik;
- 7¹) kitsede artriit/entsefaliit;
- 8) koerte katk;
- 9) küülikute müksomatoos;
- 10) küülikute viiruslik hemorraagia;
- 11) lindude leukoos;
- 12) lindude nakkav bronhiit;
- 13) lindude nakkav bursiit e Gumboro haigus;
- 14) lindude respiratoorne mükoplasmoos;
- 15) lindude tuberkuloos;
- 16) listerioos;
- 17) maedi-višna;
- 18) Mareki haigus;
- 19) mesilaste akarapidoos;
- 20) noseematoos;
- 21) paratuberkuloos;
- 22) pastõrelloosid;
- 23) Q-palavik;
- 24) sigade punataud;
- 25) tsüstitserkoos;
- 26) varroatoos;
- 27) veiste mukooshaigus e viirusdiarröa;
- 28) veiste nakkav rinoträhheiid;
- 29) veiste pahaloomuline peataud.

2. Zoonoossed haigusetkitajad toiduainetes

- 1) *Yersinia enterocolitica*;
- 2) *Campylobacter jejuni*;
- 3) *Listeria monocytogenes*;
- 4) *Streptococcus agalactiae* (toorpüimana lõpptarbijale turustatavas piimas);
- 5) *Staphylococcus aureus* (toorpüimana lõpptarbijale turustatavas piimas);
- 6) *Clostridium botulinum*;
- 7) *Toxoplasma*.

3. Teatamiskohustuslikud loomataudid ja zoonoossed haigusetkitajad, mis on loetlerud käesoleva loetelu esimeses osas

[EÜL 2000, 86, 1280 – jõust. 11.08.2000]

¹nõukogu direktiiv 82/894/EMÜ ühendusesisese loomahaiguste teatamise kohta (EÜT L 378, 31.12.1982, lk 58 - 62); nõukogu direktiiv 92/66/EMÜ, millega kehtestatakse ühenduse meetmed Newcastle'i haiguse tõrjeks (EÜT L 260, 5.9.1992, lk 1—20) muudetud direktiiviga 2006/104/EÜ, (ELT L 363, 20.12.2006, lk 352–367);

nõukogu direktiiv 92/119/EMÜ, millega seatakse sisse üldised ühenduse meetmed teatavate loomahaiguste tõrjeks ja konkreetsed meetmed seoses sigade vesikulaarhaigusega (EÜT L 62, 15.03.1993, lk. 69–85), muudetud direktiividega 2002/60/EÜ (EÜT L 192, 20.07.2002, lk 27 - 46), 2006/104/EÜ (EÜT L 363, 20.12.2006, lk 352–367), 2007/10/EÜ (ELT L 63, 1.3.2007, lk 24–25); nõukogu direktiiv 2001/89/EÜ, ühenduse meetmete kohta sigade klassikalise katku tõrjeks (ELT L 316, 01.12.2001, lk 5–35), muudetud direktiiviga 2006/104/EÜ (ELT L 363, 20.12.2006, lk 352–367); nõukogu direktiiv 2002/60/EÜ, millega kehtestatakse

crisätted sigade aafrika katku tõrjeks ja muudetakse direktiivi 92/119/EMÜ seoses Tescheni haiguse ja sigade aafrika katkuga (ELT L 192, 20.07.2002, lk 27–46), muudetud direktiiviga 2006/104/EÜ (ELT L 363, 20.12.2006, lk 352–367); nõukogu direktiiv 2003/85/EÜ ühenduse meetmete kohta suu- ja sõrataudi tõrjeks, millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 85/511/EMÜ ja otsused 89/531/EMÜ ja 91/665/EMÜ ning muudetakse direktiivi 92/46/EMÜ (EÜT L 306, 22.11.2003, lk 1–87), muudetud direktiiviga 2006/104/EÜ (ELT L 363, 20.12.2006, lk 352–367); nõukogu direktiiv 2005/94/EÜ hõnugripi tõrjet käsitlevate ühenduse meetmete ning direktiivi 92/40/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 10, 14.01.2006, lk 16–65); nõukogu direktiiv 2006/88/EÜ, vesiviljelusloomade ja vesiviljelustoodete loomatervishoiunõuete ning teatavate veeloomadel esinevate taudide ennetamise ja tõrje kohta (ELT L 328, 24.11.2006, lk 14–56) muudetud direktiiviga 2008/53/EÜ. (ELT L 117, 1.5.2008, lk 27–29).

[RTI, 2008, 59, 825 jüst. 1.08.2008]

Õiend

Parandatud haiguste ilma vahedeta ladinakeelsed nimetused.

Väljaandja : Riigikogu
Akti või dokumendi liik : seadus
Teksti liik : terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp. : 01.02.2009
Redaktsiooni kehtivuse lõpp : Hetkel kehtiv

LOOMATAUDITÖRJE SEADUS¹

Vastu võetud 16.06.1999. a seadusega (RT I 1999, 57, 598), jõustunud vastavalt §-le 65.

Muudetud järgmistel seadustel (vastuvõtmise aeg, avaldamine Riigi Teatajas, jõustumise aeg):

16.12.1999 (RT I 1999, 97, 861) 1.01.2000

11.10.2000 (RT I 2000, 82, 526) 2.11.2000

13.12.2000 (RT I 2001, 3, 4) 1.07.2001

17.10.2001 (RT I 2001, 88, 531) 1.07.2002

14.11.2001 (RT I 2001, 93, 566) 1.01.2002

terviktekst RT paber kandjal (RT I 2002, 13, 80)

19.06.2002 (RT I 2002, 61, 375) 1.08.2002

19.06.2002 (RT I 2002, 63, 387) 1.09.2002

6.11.2002 (RT I 2002, 96, 566) 1.01.2003

17.03.2004 (RT I 2004, 19, 135) 1.04.2004, osaliselt 1.05.2004

22.04.2004 (RT I 2004, 34, 236) 1.05.2004

16.06.2005 (RT I 2005, 37, 286) 1.07.2005

26.10.2005 (RT I 2005, 61, 477) 1.12.2005

20.04.2006 (RT I 2006, 21, 162) 1.06.2006

6.12.2006 (RT I 2007, 1, 1) 1.02.2007

24.01.2007 (RT I 2007, 12, 66) 1.01.2008

14.02.2007 (RT I 2007, 22, 114) 1.07.2007

13.12.2007 (RT I 2007, 70, 428) 1.01.2008

13.12.2007 (RT I 2007, 70, 428) 1.04.2008

18.12.2008 (RT I 2009, 3, 15) 1.02.2009

1. peatükk ÜLDOSA

§ 1. Seaduse reguleerimisala

(1) Käesolev seadus sätestab loomatauditõrje meetmed ja reguleerib nende rakendamist, samuti loomataudist põhjustatud kahjude hüvitamist.

(2) Loomatauditõrjeks rakendatavate meetmete eesmärgiks on ära hoida ja likvideerida loomade nakkushaigusi ning kaitsta inimest loomadega ühiste ja loomade kaudu levivate haiguste eest.

(3) Käesolevas seaduses ettenähtud haldusmenetlusele kohaldatakse haldusmenetluse seaduse sätteid, arvestades käesoleva seaduse erisusi.

(4) Vabariigi Valitsus või põllumajandusminister võib oma pädevuse piires kehtestada loomatauditõrje meetmete rakendamiseks õigusakte kiisimustes, mille otsustamise õigus on vastavalt Euroopa Liidu õigusaktidele liikmesriigil.

[RT I 2005, 37, 286 – jõust. 1.07.2005]

§ 2. Loom

(1) Käesolevas seaduses käsitletakse looma, loomseid saadusi ja nende käitlemist ning loomseid jäämeid veterinaarkorralduse seaduse §-s 2 esitatud tähenduses.

(2) Käesolevas seaduses koduloomade kohta sätestatud rakendatakse kõigi tehistingimustes elavate loomade suhtes (kaasa arvatud tehistingimustes peetavad metsloomad) ja metsloomade kohta sätestatud loodusel elavate loomade suhtes.

(3) Tapaloom käesoleva seaduse tähenduses on liha ja lihasaaduste tootmise eesmärgil tapmisele määratud loom.

§ 3. Loomataud

(1) Loomataudiks loetakse looma haigus, mis on põhjustatud bioloogiliste haigusetekiitajate poolt, mis võivad kas otseselt või keskkonna vahendusel kanduda ühelt loomalt teisele, loomalt inimesele ja vastupidi. Käesoleva seaduse tähenduses loetakse loomataudiks ka selline loomade massiline haigestumine, mida põhjustaval teguril puudub omadus üle kanduda.

(2) [Kehtetu RT I 2005, 37, 286 – jõust. 1.07.2005]

(3) Käesoleva seaduse tähenduses loetakse loomataud eriti ohtlikuks, kui selle tekitajal on omadus kiiresti levida loomapopulatsioonis, põhjustada ulatuslikku haigestumist ja suurt suremust ning millega võib kaasneda suur majanduslik kahju, samuti kui loomataud kujutab tõsist ohtu inimese elule ja tervisele.

§ 4. Loomapidaja

Käesoleva seaduse tähenduses on loomapidaja isik, kellele loom kuulub (loomaomanik) või kes tegeleb looma pidamisega rendi- või muu seltlaulise suhte alusel loomaomanikuga.

[RT I 2002, 96, 566 – jõust. 1.01.2003]

§ 5. Veterinaarjärelevalve

Järelevalve käesoleva seaduse ja selle alusel kehtestatud õigusaktidest tulenevate nõuete täitmise üle toimub veterinaarkorralduse seaduses sätestatud korras, kui käesolevast seadusest ei tulene teisiti.

§ 6. Veterinaarpraksisega tegelevate isikute õigused ja kohustused

(1) Veterinaarpraksisega tegelevad isikud (tegevusluba omavad veterinaararstid ja veterinaarlaboratooriumid) on kohustatud juhtima loomapidaja ja loomsete saaduste käitleja tähelepanu käesolevast seadusest ja selle alusel kehtestatud õigusaktidest tulenevate nõuete rikkumistele ja tegema ettepanekuid puuduste kõrvaldamiseks.

(2) Kõik veterinaarpraksisega tegelevad isikud on kohustatud eriti ohtliku loomataudi puhkenise korral tegema koostööd järelevalveametnikega loomataudi leviku peatamiseks ja selle likvideerimiseks.

(3) Tegevusluba omaval veterinaararstil on õigus taotleda loomataudi ennetamise ja tõrje toimingus osalemise õigust. Taotluse rahuldamise või sellust keeldumise otsustab Veterinaar- ja Toiduameti kohaliku asutuse juht, määrates nimetatud toimingus osalemise tingimused.

(4) Loomataudide ennetamise ja tõrje toimingutele kaasatud veterinaarpraksisega tegelevatel isikutel on õigus saada nimetatud toimingute eest tasu.

2. peatükk LOOMATAUDI ENNETAMINE

1. jagu Loomade pidamine

§ 7. Loomade pidamise veterinaarnõuded

(1) Loomakasvatushooned ja -rajatised ning loomade pidamiseks piiritletud alad peavad oma asukoha, projektilahenduse, tehnoloogia ja mikrokliima poolest vastama veterinaarnõuetele. Käesolevas seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud juhtudel peavad loomakasvatushooned ja -rajatised ning loomade pidamiseks piiritletud alad olema registreeritud käesoleva seaduse § 11 lõikes 3 nimetatud registris ja vajaduse korral järelevalveasutuse poolt tunnustatud. Uusehitise ja põhjaliku tehnoloogilise ümberkorralduse projekt tuleb kooskõlastada Veterinaar- ja Toiduametiga.

(1¹) Loomakasvatushoonete ja -rajatiste ning loomade pidamiseks piiritletud aladena käsitatakse kohti, kus loomade pidamise eesmärgid on järgmised:

- 1) loomsete saaduste saamine;
- 2) aretus;
- 3) vahendamine müügiks ja muul viisil tasu eest või tasuta üleandmiseks;
- 4) loomapartiide koostamine;
- 5) avalik näitamine või muu avalikkusele suunatud meelelahutuslik eesmärk;
- 6) liigi säilitamine;
- 7) teaduslik uurimine.

(2) Loomakasvatushoonete ja -rajatiste ning loomade pidamiseks piiritletud alade ning seal loomade pidamise veterinaarnõuded, registreerimisele ja teatud juhtudel tunnustamisele kuuluvate loomakasvatushoonete ja -rajatiste ning loomade pidamiseks piiritletud alade loetelu ning registreerimise ja tunnustamise korra kehtestab põllumajandusminister. Loomade pidamise veterinaarnõuetena käsitatakse ka kalade, limuste (hõimkond *Mollusca*) ja koorikloomade (klass *Crustacea*) kasvatamise nõudeid ning nõudeid loomade ning nende paljundamisega seotud tegevuste kohta, nagu haudemunade tootmine ja hautamine, sperma kogumine, embrüote kogumine ja siirdamine ning muu taoline.

(2¹) Embrüote kogumise, töötlemise ja säilitamise ning munarakkude *in vitro* viljastamisega (edaspidi *embrüote käitlemisega*) võib tegeleda isik, kellel on järelevalveasutuse poolt tunnustatud pädev personal (edaspidi *embrüokogumisrühm*), kelle kasutuses on laboratoorium, kus on võimalik nõuetekohaselt embrüoid käidelda, ja muu vajalik varustus. Embrüokogumisrühma kuuluvad veterinaararst (edaspidi *embrüokogumisrühma veterinaararst*), kes on pädev embrüote käitlemist nõuetekohaselt läbi viima, ja üks või mitu spetsialisti, kelle embrüokogumisrühma veterinaararst on välja õpetanud nõuetekohaseid meetodeid ja võtteid kasutama.

(2²) Embrüote käitlemisega võib tegeleda embrüokogumisrühma veterinaararst või spetsialist embrüokogumisrühma veterinaararsti järelevalve all. Embrüokogumisrühm peab pidama embrüote käitlemise

üle arvestust. Embriote käitlemise üle peetavale arvestusele, embriote käitlemisega tegelevale isikule ja embriokogumiskohale esitatavad nõuded ning embriokogumiskohama tunnustamise korra kehtestab põllumajandusminister.

(2⁵) (2⁶) [Kehtetud - RT I 2004, 19, 135 - jõust. 1.04.2004]

(3) Loomapidaja on kohustatud rakendama meetmeid, vältimaks kõrvaliste isikute vaba sissepääsu loomakasvatushoonetesse ja -rajatistesse.

(4) Välisriikidest saabunud isikutel ei ole lubatud siseneda loomakasvatushoonetesse ja -rajatistesse enne 48 tunni möödumist hestisse saabumisest.

[RT I 2004, 19, 135 - jõust. 1.04.2004]

§ 8. Põllumajandusloomade pidamisel ja loomsete saaduste käitlemisel osalevate isikute tervisekontroll

[RT I 2007, 1, 1 - jõust. 1.02.2007]

(1) Loomapidaja ja isik, kes oma tööülesannete tõttu puutub vahetult kokku põllumajandusloomade ja loomsete saadustega, peab nakkushaiguste tuvastamiseks ning nende leviku tõkestamiseks käima enne loomapidamise alustamist või töösuhte algust ja olenevalt riski hindamise tulemustest ka loomapidamise või töösuhte ajal korrapäraselt tervisekontrollis ning tal peab vastavalt nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seadusele olema kirjalik tervisetõend. Tervisekontrolli nõudeid ei kohaldata loomapidajale, kes peab loomi, et saada loomseid saadusi enda tarbeks.

[RT I 2007, 1, 1 - jõust. 1.02.2007]

(2) Loomapidaja ja loomsete saaduste käitleja peab nõudma oma tööülesannete tõttu põllumajandusloomade ja loomsete saadustega vahetult kokkupuutuvalt isikult käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kohustuse täitmist.

(3) Põllumajandusloomade pidamises ja loomsete saaduste käitlemisel osalev isik peab teavitama loomapidajat või loomsete saaduste käitlejat või tema esindajat oma tervisehäirest, haigusest, kontakteerumisest nakkushaigega või muudest ohtudest, mis võivad põhjustada põllumajandusloomade haigestumise või loomsete saaduste saastumise.

(4) Isikul, kellel puudub kehtiv tervisetõend, kes võib levitada haigusetekiitajaid või parasiite või kellel on põllumajandusloomade ja inimeste tervise seisukohalt muu ohtlik tervisehäire või haigus, ei tohi lubada tööle, kus ta puutub vahetult kokku põllumajandusloomade või loomsete saadustega.

§ 9. Loomapidajate kohustused

Lisaks veterinaarloomade seaduse §-s 35 sätestatule on loomapidaja kohustatud:

- 1) teavitama kohe veterinaararsti üle 24 kuu vanuse veise ning üle 18 kuu vanuse lamba ja kitse surmast, loomade ulatuslikust haigestumisest või hukkumisest;
- 1¹) teavitama piirkonda teenindavat volitatud veterinaararsti või Veterinaar- ja Toiduameti kohalikku asutust üle 24 kuu vanuse veise ning üle 18 kuu vanuse lamba ja kitse enda tarbeks tapmisest vähemalt 24 tundi eite;
- 2) teavitama järelevalveametnikku või volitatud veterinaararsti metslooma rünnakust talile kuuluvale loomale;
- 3) pidama kinni käesolevast seadusest ja selle alusel kehtestatud õigusaktidest tulenevatest nõuetest loomataudide ennetamisel ja tõrjel ning järgima loomataudi esinemise tõttu kehtestatud kitsendusi.

[RT I 2005, 61, 477 - jõust. 1.12.2005]

2. jagu

Loomade identifitseerimine ja registreerimine

§ 10. Identifitseerimisviisid

- (1) Loomade identifitseerimisviisid on looma märgistamine, looma kirjeldamine või looma kuuluvuse määratlemine.
- (2) Looma märgistamine on tema varustamine eristamist võimaldava püsiva ning kordumatu kunstliku tunnusega.
- (3) Looma kirjeldamist tema eristamise eesmärgil kasutatakse loomade puhul, keda ei ole võimalik või otstarbekas märgistada.
- (4) Loomad, keda ei ole võimalik või otstarbekas märgistada ja kelle kohta ei saa selle loomaliigi isendite suure välise sarnasuse tõttu koostada kirjeldust, identifitseeritakse nende kuuluvuse kaudu.
- (5) Kuuluvuse kaudu identifitseerimisel loetakse loom kuuluvaks isikule, kelle valduses, sealhulgas kelle kinnisel territooriumil või kellele kuulavas hoones või rajatises ta asub, kui looma kuuluvusest huvitatud isik ei tõenda vastupidist.

§ 11. Koduloomade identifitseerimine ja põllumajandusloomade register

- (1) Loomaomanik on kohustatud tagama oma koduloomade identifitseeritavuse vastavalt käesoleva seaduse §-le 10. Identifitseerimiseks vajalikud vahendid väljastatakse loomapidaja kulul. Loomapidaja on kohustatud pidama peetavate põllumajandusloomade kohta arvestust ning registreerima nad riiklikus registris käesolevas seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud korras. Kohalik omavalitsus korraldab koorte ja vajaduse korral teiste lemmikloomade üle arvestuse pidamist.
- (2) Identifitseerimisele kuuluvate põllumajandusloomade liikide loetelu, nende identifitseerimise ning registreerimise viisid ja korra, registreerimistunnistuse väljastamise korra ja veisepassi vormi, samuti põllumajanduslooma kirjelduse koostamise eeskirja ning põllumajandusloomade arvestuse pidamise korra kehtestab Vabariigi Valitsus või tema volitatud minister.
- (2¹) Veiste identifitseerimine ja registreerimine toimub vastavalt Euroopa Parlamendi ja Euroopa Liidu Nõukogu määrusele 1760/2000/EÜ, millega kehtestatakse veiste identifitseerimise ja registreerimise ning veiseliha ja veiselihatoodete märgistamise reeglid (ELT L 204, 11.08.2000, lk 1-10).
- (3) Põllumajandusloomade register on vastavalt avaliku teabe seadusele põllumajandusministri ettepanekul asutatud riiklik register.

[RT I 2007, 12, 66 – jõust. 1.01.2008]

- (4) Põllumajandusloomade registri vastutavaks töötlejaks on Põllumajandusministeerium ja volitatud töötlejaks Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Amet.

- (5) Põllumajandusloomade registrisse kantakse loomapidaja esitatud andmed registreerimisele kuuluvate põllumajandusloomade, loomakasvatushoonete ja -rajatiste ning loomade pidamiseks piiritletud alade kohta. Registrisse kantava loomakasvatushoone, -rajatise ning loomade pidamiseks piiritletud ala geograafilise asukoha koordinaadid esitab registrile volitatud töötleja ametnik.

- (6) Kui riigi infosüsteemide andmevahetuskihis on avatud asjakohane teenus, siis riigi infosüsteemide andmevahetuskibi kaudu Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Ametile esitatud põllumajandusloomade registrisse andmete kandmise või registriandmete muutmise taotlusele ei pea lisama digitaalalkirja.

[RT I 2007, 70, 428 – jõust. 1.01.2008]

§ 11¹. Tapamajade ja loomscid jäätmeid käitlevate ettevõtete andmete kandmine põllumajandusloomade registrisse

(1) Põllumajandusloomade registrisse kantakse lisaks käesoleva seaduse § 11 lõikes 5 nimetatud andmetele ka andmed tunnustatud tapamajade ja loomsete jäätmete käitlemise ettevõtete kohta. Need andmed esitab registrile Veterinaar- ja Toiduamet. Registrisse kantava ettevõtte geograafilise asukoha koordinaadid esitab registrile volitatud töötaja ametnik.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud andmed kantakse registrisse tapamaja või loomsete jäätmete käitlemise ettevõtte tunnustamise otsuse alusel selle tegemisest alates 10 tööpäeva jooksul.

(3) Tapamaja või loomsete jäätmete käitlemise ettevõtte tunnustamise otsuse kehtetuks tunnistamise kohta andmete saamise korral kustutab volitatud töötaja tapamaja või loomsete jäätmete käitlemise ettevõtte registrist.

(4) Käesoleva seaduse § 11 lõikes 5 ja käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud andmete õigsuse eest vastutab nende esitaja. Registrisse kantud andmete muutumise korral peab nende esitaja viivitamata taotlema muudatuste tegemist registris.

[RT I 2004_19, 135 -- jõust. 1.04.2004]

§ 12. Omanikuta ja loomapidaja juurest lahti pääsenud koduloomad

(1) Omanikuta koduloomaks loetakse identifitseerimata koduloom, kelle omanikku ei ole võimalik tuvastada.

(2) Loomapidaja juurest lahti pääsenud koduloomaks loetakse loom, kes viibib omaniku või looma eest vastutava isiku juuresolekuta väljaspool loomapidajale kuuluvat või tema kasutuses olevat territooriumi.

(3) Kohalik omavalitsus korraldab omanikuta koduloomade püüdmist, pidamist ja hukkamist vastavalt loomakaitseseadusele. Loomapidaja juurest lahti pääsenud kodulooma püüdmist korraldab loomapidaja. Kui loomapidaja juurest lahti pääsenud kodulooma kinnipüüdmise korraldas kohalik omavalitsus, kannab kodulooma püüdmise ja pidamisega seotud kulud loomaomanik.

3. jagu

Loomade liikumise ning loomanäituste, -võistluste, -laadade ja -oksjonite korraldamise veterinaarõuded

§ 13. Põllumajandusloomade liikumine

(1) Käesolevas seaduses mõistetakse loomade liikumise all põllumajandusloomade asukoha ajutist või püsivat muutmist nende võõrandamisel või mõnel muul põhjusel, millega kaasneb loomade üleviimine ühest karjast teise.

(2) Loomi on keelatud välja viia piirkonnast ja karjast, kus on loomataudi kahtluse või esinemise tõttu kehtestatud loomade liikumise piirangud.

(3) Käesoleva seaduse tähenduses loetakse karjaks põllumajanduslooma või põllumajandusloomade rühma, keda peetakse ühes ettevõttes kui epidemioloogilist üksust. Kui ühes ettevõttes peetakse rohkem kui ühte karja, moodustab iga kari eraldi epidemioloogilise üksuse, millel on sama loomatervishoiualaane staatus.

(4) Karjast on lubatud välja viia vaid kliiniliselt tervet looma, kes on identifitseeritud ja registreeritud käesoleva seaduse § 11 alusel kehtestatud korra kohaselt ning kes vastab käesolevas seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud nõuetele.

(4¹) Veise karjast väljaviimisel peab veisega kaasas olema veise pass, milles kajastuvad looma kohta olulised andmed, nagu andmed loomal teostatud veterinaarsete menetluste, tema liikumise ja loomapidaja kohta. Andmed veise liikumise ja loomapidaja kohta kannab veise passi loomapidaja veise karjast välja viimisel ning karja loomisel. Andmed veisel teostatud veterinaarsete menetluste kohta kannab veise passi volitatud veterinaararst.

(5) Loomade ühest karjast teise ja tapamajja saatmise korra ning nendele loomadele esitatavad veterinaarõuded kehtestab põllumajandusminister.

(6) [Kehtetu – RT I 2004, 19, 135 – jõust. 1.04.2004]

[RT I 2004, 19, 135 – jõust. 1.04.2004]

§ 14. Loomanäituse, -võistluse, -laada ja -oksjoni korraldamise veterinaarnõuded

(1) Loomanäituse, -võistluse, -laada või -oksjoni korraldamiseks peab korraldajal olema korraldusloha, mis on kooskõlastatud selle Veterinaar- ja Toiduameti kohaliku asutusega, kelle järelevalvealal üritus toimub.

(2) Loomanäituse, -võistluse, -laada või -oksjoni korraldamine on lubatud üksnes korraldusloal näidatud kohas ning kuupäevadel.

(3) [Kehtetu – RT I 2004, 19, 135 – jõust. 1.04.2004]

(4) Loomanäitusele, -võistlusele, -laadale või -oksjonile on lubatud tuua kliiniliselt tervet ning käesolevas seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud nõuetele vastavat looma.

(5) Loomanäituse, -võistluse, -laada või -oksjoni korraldaja on kohustatud tagama looma tervislikku seisundit ja veterinaarnõuetele vastavust tõendavate veterinaartõendite või sellega võrdsustatud dokumentide kontrolli.

(6) Looma viimisel loomanäituselt, -võistluselt, -laadalt või -oksjonilt tema alalise asukohta peab loomapidaja tagama ennetusabinõude rakendamise nakkushaiguste sissetoomise vältimiseks nimetatud loomadega.

§ 15. Põllumajandusloomi vahendav isik ja loomade vahendamise veterinaarnõuded

(1) Põllumajandusloomi vahendav isik (edaspidi *vahendaja*) on füüsiline või juriidiline isik, kes äriisiel eesmärgil oise või kaudselt ostab ja müüb veiseid, sigu, lambaid ja kitsi, kellel on nimetatud loomadega kauplemisest püsiv käive ja kes enda omandatud loomad kuni 29 päeva jooksul kas müüb edasi või paigutab müüja ettevõttest pärinevad loomad teise loomapidaja ettevõttesse ning kes vastab talle esitatavatele nõuetele.

(2) Vahendaja ettevõtte peab olema registreeritud ja tunnustatud. Vahendaja ettevõtte ja tema tegevuseks kasutatav teise loomapidaja loomapidamishoone, -rajatis või piiritletud ala peab olema nõuetekohane ning registreeritud ja tunnustatud käesoleva seaduse § 7 lõike 2 alusel ja korras. Nõuded põllumajandusloomade vahendaja ettevõttele kehtestab põllumajandusminister.

[RT I 2004, 19, 135 – jõust. 1.04.2004]

4. jagu

Loomade ja loomsete saaduste veo veterinaarnõuded

[RT I 2001, 93, 566 – jõust. 1.01.2002]

§ 16. Veo veterinaarnõuded

(1) Põllumajandusloomade ja loomsete saaduste veoks peab kasutama selleks ettenähtud või kohandatud veovahendeid. Loomade veol tuleb vältida keskkonna reostumist loomade väljaheidetega. Pärast iga põllumajandusloomade vedu või vajaduse korral ka enne järgmist loomade vedu, kui veovahendiga on veetud kaupa, mis võib olla loomade tervist ohustav, tuleb veovahend puhastada ja desinfitseerida Veterinaar- ja Toiduameti veebilehel avalikustatud loetelus oleva desinfitseerimisvahendiga. Loetelus nimetatuta desinfitseerimisvahendit võib kasutada järelevalveametniku nõusolekul.

(2) Haigeid või haiguskahtlasi loomi tuleb vedada eraldi veosena veterinaararsti kontrolli all. Kui loom haigestub veo ajal, peab vedaja sellest kohe teavitama veterinaararsti.

(3) Vedaja peab tagama veovahendi puhastamise ja desinfitseerimise ning kasutatud allapanu ladestamise.

(4) Vedaja peab pidama dokumenteeritud arvestust põllumajandusloomade laadimise aja ja koha, veetud põllumajandusloomade, nende saatja ja saaja ning veovahendi puhastamise ja desinfitseerimise aja ja koha kohta. Nimetatud dokumente tuleb säilitada vähemalt kolm aastat.

[RT I 2001, 93, 566 – jõust. 1.01.2002]

5. jagu Loomsete saaduste käitlemine

§ 17 [Kehtetu RT I 2004, 19, 135 – jõust. 1.05.2004]

§ 17¹. Tapaloomade, loomsete saaduste ja nende käitlemise veterinaarnõuded

(1) Käitleja peab tagama tapaloomade ja loomsete saaduste käitlemise veterinaarnõuete täitmise tapamajas ja loomsete saaduste käitlemise ettevõttes.

(2) Loomi võib tunnistamisotstarbeliste loomsete saaduste tootmiseks tappa üksnes toiduseaduse alusel tunnustatud tapamajas. Loomseid saadusi võib käidelda üksnes toiduseaduse või käesoleva seaduse alusel tunnustatud ettevõttes.

(3) Tapaloom peab olema kliiniliselt terve ning pärinema karjast ja piirkonnast, millele ei ole loomataudi esinemise ega kahtluse tõttu kehtestatud loomade liikumise piirangut.

(4) Järelevalvemetniku või volitatud veterinaararsti poolt tapmisele saadetud või tapamajas avastatud kliiniliselt haigeid ja laudikahtlasi loomi tapetakse tervetest loomadest eraldi järelevalvemetniku või volitatud veterinaararsti järelevalve all.

(5) Loomsete saaduste ja nende käitlemise veterinaarnõuded kehtestab põllumajandusminister. Neid nõudeid ei kohaldata haigetelt või taudikahtlastelt loomadelt pärinevatele loomsetele saadustele ja nende käitlemisele.

(6) Loomataudi puhkemise korral on loomade tapmise või hukkamisega ning loomsete saaduste käitlemisega tegelevad isikud kohustatud Veterinaar- ja Toiduameti ettekirjutuse kohaselt täitma oma käitlemisvaldkonnas loomataudi tõrje puhul rakendatavaid meetmeid, nagu näiteks taudistunud või taudikahtlaste loomade tapmine või hukkamine või sellistelt loomadelt pärinevate loomsete saaduste käitlemine ettenähtud viisil.

[RT I 2005, 61, 477 – jõust. 1.12.2005]

§ 18 [Kehtetu RT I 2004, 19, 135 – jõust. 1.04.2004]

§ 18¹. Loomsete kõrvalsaaduste käitlemise veterinaarnõuded

(1) Loomsed kõrvalsaadused käesoleva seaduse tähenduses on Euroopa Parlamendi ja Euroopa Liidu Nõukogu määruses 1774/2002/EÜ, millega kehtestatakse toiduks mittemõeldud loomsete kõrvalsaaduste tervisereeglid (E.L.T L 273, 10.10.2002, lk 1-95), nimetatud loomsed saadused, sealhulgas loomsed jäätmed.

(2) Loomseid kõrvalsaadusi on lubatud käidelda sellisks tunnustatud ettevõttes ja muul käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud määruses sätestatud viisil ning nõuete kohaselt.

(3) Loomsete kõrvalsaaduste käitlemise ettevõtte tunnustamise korra kehtestab põllumajandusminister.

(4) Põllumajandusminister võib lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud nõuetele kehtestada veterinaarnõuded selliste loomsete kõrvalsaaduste käitlemise kohta, mida ei käsitleta käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud määruse lisades 7 ja 8. samuti orgaanilise väetise, mullaparandajate ja teatud rasvade derivaatide kasutamise kohta.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud määruse artiklit 7 ei kohaldata sõnniku suhtes, mida veetakse ettevõtete ja kasutajate vahel Eestis.

(6) Loomataudi puhkemise korral on loomsete kõrvalsaaduste käitlemisega tegelevad isikud kohustatud osalema loomataudi tagajärgede likvideerimises oma käitlemisvaldkonnas vastavalt Veterinaar- ja Toiduamet'i ettekirjutusele.

[RT I 2005, 37, 286 – jõust. 1.07.2005]

§ 18². Loomsete jäätmete käitlemise korraldamine

(1) Loomsete jäätmete valdaja peab tagama enda valduses olevate loomsete jäätmete nõuetekohase käitlemise. Loomsed jäätmad tuleb käitlemiseks üle anda selleks tunnustatud ettevõttesse või matta selleks lubatud kohta.

[RT I 2005, 37, 286 – jõust. 1.07.2005]

(2) Kavandatav loomsete jäätmete matmiskoht peab vastama keskkomandüetele ja kohaliku omavalitsuse organi kehtestatud heakorranõuetele.

[RT I 2005, 37, 286 – jõust. 1.07.2005]

(3) Loomsete jäätmete kavandatava matmiskoha keskkomandüetele vastavuse kohta annab arvamuse Keskkonnaamet.

[RT I 2009, 3, 15 – jõust. 1.02.2009]

§ 18³. Toitlustamisel tekkivate jäätmete ja impordimisel konfiskeeritud nõuetele mittevastavate saaduste käitlemise veterinaarnõuded

(1) Toitlustamisel tekkivad jäätmad ja impordimisel konfiskeeritud nõuetele mittevastavad saadused tuleb olenevalt nende ohtlikkusest inimeste elule või tervisele või loomade tervisele koguda, vedada, säilitada, töödelda, kahjutustada või kasutada viisil, mis välistab haigusetekiitajate ja ohtlike ainete leviku.

(2) Toitlustamisel tekkivate jäätmete kasutamine põllumajandusloomade söötmiseks toimub vastavalt Euroopa Parlamendi ja Euroopa Liidu Nõukogu määrusele 1774/2002/EC.

(3) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud jäätmete ja saaduste kogumise, vedamise, säilitamise, töötlemise, kahjutustamise või muul viisil kasutamise nõuetekohasuse eest vastutab käitleja.

[RT I 2004, 19, 135 – jõust. 1.05.2004]

6. jagu

[Kehtetu -- RT I 2004, 19, 135 – jõust. 1.05.2004]

6¹. jagu

Loomakasvatushoone, -rajatise, loomade pidamiseks piiritletud ala, embrüokogumisrühma, põllumajandusloomi vahendava isiku ja loomsete kõrvalsaaduste käitlemise ettevõtte tunnustamine

[RT I 2004, 19, 135 – jõust. 1.04.2004]

§ 19¹. Tunnustamine

(1) Tunnustamine on menetlus, mille käigus järelevalveasutus hindab ja kinnitab tunnustamisele kuuluva loomakasvatushoone, -rajatise, loomade pidamiseks piiritletud ala, embrüokogumisrühma, põllumajandusloomi vahendava isiku või loomsete kõrvalsaaduste käitlemise ettevõtte (edaspidi *ettevõtte*) vastavust nõuetele.

(2) Ettevõtte peab enne tunnustamise aluseks oleva tegevuse alustamist olema tunnustatud. Ettevõtte tunnustamiseks peab isik esitama kirjaliku taotluse järelevalveasutusele.

(3) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud hindamise tulemusena on kindlaks tehtud tunnustatava ettevõtte vastavus nõuetele, teeb järelevalveametnik järelevalveasutuse juhile või tema volitatud ametnikule ettepaneku selle ettevõtte tunnustamiseks. Kui tunnustatav ettevõtte ei ole hindamistulemuse põhjal nõuetekohane, teeb järelevalveametnik järelevalveasutuse juhile või tema volitatud ametnikule ettepaneku tunnustamisest keelduda.

(4) Ettevõtte tunnustamise või sellest keeldumise otsuse teeb järelevalveasutuse juht taotluse ja kõigi otsuse tegemiseks vajalike dokumentide saamisest alates kolme kuu jooksul. Otsus toimetatakse taotlejale kätte viivitamata, kuid mitte hiljem kui viiendal tööpäeval otsuse tegemisest alates posti teel lihtkirjaga, elektrooniliselt või tehakse teatavaks allkirja vastu.

(5) Ettevõtte, mis kantakse põllumajandusloomade registrisse § 11¹ lõike 1 alusel, loetakse tunnustatuks alates andmete põllumajandusloomade registrisse kandmise päevast.

(6) Järelevalveasutus peab arvestust tunnustatud ettevõtete kohta tegevusvaldkondade kaupa. Arvestuse andmed on avalikud ning need avalikustatakse järelevalveasutuse veebilehel.

(7) Arvestuse andmete alusel esitab järelevalveasutus tunnustatud ettevõtete andmed Euroopa Komisjonile vastavalt Euroopa Liidu nõuetele.

[RI I 2004, 19, 135 – jõust. 1.04.2004; 1.05.2004]

§ 19². Tunnustamise otsuse kehtivuse peatamine

(1) Kui tunnustatud ettevõtte ei vasta nõuetele või seal ei suudeta tagada tegevuse nõuetekohasust, on järelevalveasutuse juhil või tema volitatud järelevalveametnikul ettevõtte üle järelevalvet teostanud järelevalveametniku ettepanekul õigus tunnustamise otsuse kehtivus peatada:

1) kuni käesoleva seaduse ja selle alusel kehtestatud õigusaktide rikkumise asjaolude selgumiseni või
2) kuni järelevalveametniku ettekirjutuse täitmiseni, kui järelevalveametniku hinnangul ei ole ettevõttes seal ajutiselt valitsevate olude tõttu võimalik loomi nõuetekohaselt pidada ega tagada loomsete saaduste nõuetekohasust või ohutust.

(2) Ettevõttes, mille tunnustamise otsuse kehtivus on peatatud, tuleb loomade pidamine või loomsete saaduste ja embrüote käitlemine tunnustamise otsuse kehtivuse peatamise otsuse teadasaamisest alates viivitamata lõpetada.

(3) Tunnustamise otsuse kehtivus taastatakse ja loomapidajal või käitlejal tekib tunnustamise otsusega lubatud tegevuse jätkamise õigus, kui ta on kõrvaldanud tunnustamise otsuse kehtivuse peatamise tinginud asjaolud ning tunnustamise otsuse kehtivuse peatamise otsus on kehtetuks tunnistatud.

(4) Tunnustamise otsuse kehtivuse peatamise ja selle kehtetuks tunnistamise otsus tehakse loomapidajale või käitlejale teatavaks allkirja vastu või edastatakse posti teel väljastustega tähtkirjaga. Ettevõtte tunnustamise otsuse kehtivus loetakse peatatuks ja ettevõtte tunnustatus loetakse taastatuks alates sellekohaste andmete põllumajandusloomade registrisse kandmise päevast.

[RI I 2004, 19, 135 – jõust. 1.04.2004]

§ 19³. Tunnustamise otsuse kehtetuks tunnistamine

(1) Tunnustamise otsus tunnistatakse kehtetuks, kui:

1) tunnustatud ettevõtte ei vasta nõuetele või seal ei suudeta tagada tegevuse nõuetekohasust;
2) järelevalveametniku hinnangul ei ole ettevõttes seal püsivalt valitsevate olude tõttu võimalik loomi nõuetekohaselt pidada ega tagada loomsete saaduste nõuetekohasust või ohutust ning sellest tulenevalt esineb oht inimeste või loomade tervisele;
3) tunnustamise aluseks olnud tegevus ettevõttes on lõpetatud;
4) loomapidaja või käitleja on esitanud sellekohase taotluse.

(2) Tunnustamise otsuse kehtetuks tunnistamise ettepaneku teeb ettevõtte üle järelevalvet teostav järelevalveametnik järelevalveasutuse juhile või tema volitatud järelevalveametnikule, kellel on õigus ettevõtte

tunnustamise otsus kehtetuks tunnistada. Tunnustamise otsuse kehtetuks tunnistamise otsus tehakse loomapidajale või käitlejale teatavaks allkirja vastu või edastatakse posti teel väljastusekatega tähtkirjaga.

(3) Ettevõttes, mille tunnustamise otsus on kehtetuks tunnistatud, tuleb tunnustamise aluseks olnud tegevus viivitamata lõpetada.

(4) Ettevõtte tunnustamise otsus loetakse kehtetuks sellekohaste andmete põllumajandusloomade registrisse kandmise päevast alates.

(5) Kui tunnustamise otsuse kehtetuks tunnistamise aluseks olnud asjaolud on kõrvaldatud, võib loomapidaja või käitleja taotleda uut tunnustamist.

[RT I 2004, 19, 135 - jõust. 1.04.2004]

7. jagu

[Kehtetu - RT I 2004, 34, 236 - jõust. 1.05.2004]

8. jagu

[Kehtetu - RT I 2007, 70, 428 - jõust. 1.01.2008]

9. jagu

Zoonoosid ja toidutekkelised haiguspuhangud

[RT I 2005, 37, 286 - jõust. 1.07.2005]

§ 29¹. Zoonoos

(1) Zoonoos on otseselt või kaudselt loomulikult teel loomade ja inimeste vahel edasikanduv haigus või nakkus. Zoonooside suhtes kohaldatakse loomataudide kohta käivaid sätteid.

(2) Zoonoosne haigusetekiitaja on viirus, bakter, seen, parasit või bioloogiline isend, mis võib põhjustada zoonoosi.

[RT I 2005, 37, 286 - jõust. 1.07.2005]

§ 29². Zoonooside seire

(1) Zoonooside seire on zoonooside, zoonoossete haigusetekiitajate ja nendega seotud ravimresistentsuse esinemist käsitlevate andmete kogumise, analüüsimise ja avaldamise süsteem.

(2) Ravimresistentsus käesoleva seaduse tähenduses on teatavat liiki mikroorganismide võime jääda ellu või isegi kasvada antimikroobilise aine teatud kontsentratsioonil, mis on tavaliselt piisav sama liiki mikroorganismide kasvu pidurdamiseks või nende hävitamiseks.

[RT I 2005, 37, 286 - jõust. 1.07.2005]

§ 29³. Zoonooside seire korraldamine

(1) Zoonooside seiret korraldab Veterinaar- ja Toiduamet.

(2) Zoonooside seire korraldamisel teeb Veterinaar- ja Toiduamet koostööd sõõda osas Taimetoodangu Inspeksiooniga ning inimestel levivate zoonooside epidemioloogia osas Tervisekaitsainspeksiooniga.

[RT I 2007, 22, 114 - jõust. 1.07.2007]

(3) Zoonooside seire korraldamise nõuded kehtestab põllumajandusminister.

§ 29⁴. Toidutekkelised haiguspuhangud

(1) Toidutekkeline haiguspuhang käesoleva seaduse tähenduses on teatavatel asjaoludel kahel või enamal inimesel täheldatud haigus- või nakkusjuhtumi esinemine või olukord, kus haigus- ja nakkusjuhtumite arv ületab prognoositud arvu ning kus need on seotud või on tõenäoliselt seotud sama toiduga.

(2) Toidutekkeliste haiguspuhangute epidemioloogilist uurimist teevad Tervisekaitseinspeksioon nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse alusel ning Veterinaar- ja Toiduamet käesoleva seaduse ja toiduseaduse alusel.

(3) Tervisekaitseinspeksioon koostab eelneva kalendriaasta jooksul tehtud toidutekkeliste haiguspuhangute epidemioloogiliste uurimiste tulemusi kokkuvõtva aruande ning esitab selle Veterinaar- ja Toiduametile iga aasta 31. märtsiks.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud aruandes sisalduvate andmete loetelu kehtestab põllumajandusminister.

(5) Toidutekkelise haiguspuhangu epidemioloogilise uurimise tulemusel selgitatakse välja toidutekkelise haiguspuhangu epidemioloogiline laad, võimalikud asjassepuutuvad toidud ja haiguspuhangu võimalikud põhjused. Toidutekkelise haiguspuhangu epidemioloogiline uurimine sisaldab võimaluse korral piisavaid mikrobioloogilisi uuringuid.

(6) Põllumajandusminister võib kehtestada toidutekkeliste haiguspuhangute uurimise täpsemad nõuded.

[RT I 2005, 37, 286 – jõust. 1.07.2005]

§ 29⁵. Käitleja kohustused

(1) Käitleja peab tegema seireks uuringuid zoonooside ja zoonoosete haigusetekitajate esinemise kohta käesoleva seaduse § 29³ lõike 3 alusel kehtestatud nõuete kohaselt, säilitama uuringutulemused, korraldama asjakohaste isoleeritud zoonoosete haigusetekitajate (edaspidi *isolaadid*) säilitamise ettenähtud aja jooksul ning esitama käesoleva seaduse § 29¹ lõikes 2 nimetatud asjakohasele asutusele tema nõudmisel uuringutulemused või isolaadid.

(2) Kui käitleja esitab järelevalveasutusele teavet Euroopa Parlamendi ja ELi Nõukogu määruse 178/2002/EÜ, millega sätestatakse toidualaste õigusnormide üldised põhimõtted ja nõuded, asutatakse Euroopa Toiduohutusamet ja kehtestatakse toidu ohutusega seotud menetlused (EÜT L 031, 01.02.2002, lk 1–24), artikli 19 lõike 3 kohaselt, säilitab ta asjakohase toidu või selle proovi, et võimaldada selle uurimist laboratooriumis või toidutekkelise haiguspuhangu epidemioloogilist uurimist.

(3) Põllumajandusminister võib käesoleva paragrahvi lõike 1 rakendamiseks kehtestada käitlejale täpsemad nõuded uuringute tegemiseks, nende tulemuste, samuti isolaadi säilitamiseks ja asjakohasele asutusele esitamiseks.

[RT I 2005, 37, 286 – jõust. 1.07.2005]

3. peatükk LOOMATAUDI LABORATOORNE UURIMINE

§ 30. Loomataudi laboratoorse uurimisega tegelevad asutused

(1) Loomataudi laboratoorne diagnoosimine, samuti veterinaarjärelevalve toiminguna võetud proovide uurimine on lubatud veterinaarkorralduse seaduse § 5 lõikes 5 loetletud laboratooriumides.

(2) Veterinaar- ja Toidulaboratoorium tagab riiklikus loomatauditõrje programmis ettenähtud laboratoorsete uurimiste teostamise Veterinaar- ja Toiduameti esitatud mahtudes ja tähtaegadel.

(3) Loomataudi kahtluse või puhkemise korral kindlustab Veterinaar- ja Toidulaboratoorium Veterinaar- ja Toiduamet'i korralduse alusel laboratoorse uurimise ja saadab kohale erialaspetsialistid.

§ 31. Teaduslik uurimine

(1) Teaduslik uurimine, milleks on vajalik ohtlike loomataude põhjustavate haigusetekitajate isoleerimine või kultiveerimine, on lubatud ainult selleks eriluba omavates teaduslaboratooriumides.

(2) Haigusetekitajate loetelu, mille isoleerimiseks ja kultiveerimiseks vajab laboratoorium eriluba, samuti nõuded loomataudialase teadusliku uurimistööga tegelevale laboratooriumile ja eriloa väljaandmise korra kehtestab põllumajandusminister.

§ 32 [Kõhtetu]

4. peatükk

LOOMATAUDI LEVIKU TÕKESTAMINE JA TAUDIPUNKTI LIKVIDEERIMINE

1. jagu

Meetmed loomataudi ohu ja kahtluse korral

[RT I 2004, 19, 135 – jõust. 1.04.2004]

§ 32¹. Loomataudi oht

(1) Loomataudi ohuna käsitatakse eriti ohtliku loomataudi ulatuslikku levimist Euroopa Liidu liikmesriigis või Eesti naaberriigis ning kui riskianalüüsi tulemusena on selgunud oht taudi levikuks Eesti territooriumile või kui naaberriigis kehtestatud ohustatud tsoon või järelevalvetsoon ulatuks Eesti territooriumile.

(2) Loomataudi ohu korral võib Veterinaar- ja Toiduamet võtta kasutusele loomataudi kahtluse või puhkemise korral rakendatavaid meetmeid vastavalt esineva loomataudi ohu riskianalüüsi tulemustele.

[RT I 2004, 19, 135 – jõust. 1.04.2004]

§ 33. Loomataudi kahtlus

Sõltuvalt haigusetekitaja iseloomust loetakse loomataudi kahtluseks ühel või mitmel loomal esinevate haiguste omaste kliiniliste tunnuste, lahanguleiu või laboratoorse uurimise tulemuste alusel, samuti otsese või kaudse kontakti tõttu nakatunud karja või loomaga. Loomataudi kahtluse püstitab veterinaararst ja otsustab järelevalveametnik.

[RT I 2001, 93, 566 – jõust. 1.01.2002]

§ 34. Loomataudi tekitajate esinemise kahtlus loomsete saaduste puhul

Loomataudi tekitajate esinemise kahtlus loomsete saaduste puhul loetakse tekkinuks järelevalveametniku otsusel, kui temale teada olevatel andmetel võivad need sisaldada haigusetekitajaid või olla nendega saastunud.

§ 35. Loomataudi kahtluse korral rakendatavad meetmed

(1) Loomataudi kahtluse korral rakendatavad meetmed kehtestatakse selle loomataudi tõrje-eeskirjas.

(2) Loomataudi kahtluse korral tuleb haiguse kliiniliseks diagnoosimiseks, vajalike proovide võtmiseks, epidemioloogilise uurimise läbiviimiseks ja loomataudi leviku vältimiseks vajalike abinõude rakendamiseks viivitamatult kohale kutsuda piirkonda teenindav volitatud veterinaararst või järelevalveametnik.

(3) Loomataudi kahtluse tekkimisel tapamajja toodud loomade) tapaeelset või tapajärgset kontrolli teostanud järelevalveametnik või volitatud veterinaararst korraldab taudikahtlaste loomade ja nendelt pärinevate saaduste isoleerimise, peatab loomade ja loomsete saaduste töötlemise ning võtab tarvitusele abinõud loomataudi leviku tõkestamiseks.

(4) Veterinaararst informeerib loomapidajat ja loomsete saaduste käitlejat loomataudiga kaasnevatest ohtudest ning annab tegevusjuhised oletatava loomataudi leviku vältimiseks.

(5) Veterinaar- ja Toiduameti kohaliku asutuse juht kehtestab pärast loomataudi kahtlusest teate saamist vajaduse korral diagnoosi täpsustamiseni karjale, ettevõttele või piirkonnale kitsendused.

(6) Kitsenduste kehtestamisest teatab järelevalveametnik loomapidajale posti teel väljastusteataga või allkirja vastu.

(7) Järelevalveametnik informeerib loomapidajat ja loomsete saaduste käitlejat temale kuuluvate loomadega või loomsete saadustega ning loomapidamishoones ja -rajatises või loomsete saaduste käitlemise eetvõttes teostatavatest toimingutest.

[R] I 2002, 96, 566 – jõust. 1.01.2003]

§ 36. Loomataudi kahtluse lõpetamine

(1) Otsuse loomataudi kahtluse korral kehtestatud kitsenduste kehtetuks tunnistamiseks teeb Veterinaar- ja Toiduameti kohaliku asutuse juht laboratoorse uurimise tulemuste või käesoleva seaduse § 37 lõikes 3 nimetatud komisjoni otsuse alusel, kui need välistavad loomataudi puhkemise.

(2) Loomataudi kahtluse lõpetamisest teatab Veterinaar- ja Toiduameti kohaliku asutuse juht loomapidajale ja loomsete saaduste käitlejale posti teel väljastusteataga või allkirja vastu 24 tunni jooksul pärast otsuse tegemist.

[R] I 2002, 96, 566 – jõust. 1.01.2003]

§ 37. Loomataudi diagnoosimine

(1) Loomataudi diagnoosib veterinaararst epidemioloogilise olukorra, kliiniliste tunnuste, lahanguleiu ja laboratoorse uurimise tulemuste põhjal.

(2) Vajadusel võidakse proovide võtmise eesmärgil teha loomade kontrolltapmisi. Kontrolltapmine on looma tapmine taudikahtluse kontrollimiseks lubatud uimastamis- ja tapmisvahendiga ning lubatud uimastamis- ja tapmismeetodil. Looma kontrolltapmisele määramise õigus on Veterinaar- ja Toiduameti kohaliku asutuse juhil ja tema volitatud järelevalveametnikul. Looma kontrolltapmisele määramise otsusest teatab Veterinaar- ja Toiduameti kohaliku asutuse juht või tema volitatud järelevalveametnik loomapidajale kirjalikult.

(3) Loomataudi ametliku diagnoosi teatamiskohustuslike loomataudide puhul paneb Veterinaar- ja Toiduameti kohaliku asutuse juht või tema volitatud järelevalveametnik loomataudi kliiniliste tunnuste, lahanguleiu, epidemioloogiliste andmete ja laboratoorse uurimise tulemuste alusel või Veterinaar- ja Toiduameti määratud ekspertide komisjon kliiniliste tunnuste, lahanguleiu ja epidemioloogiliste andmete alusel.

(3¹) Loomataudi kliinilisel diagnoosimisel, laboratoorsel analüüsimisel ning vajalike proovide võtmisel peavad Veterinaar- ja Toiduameti järelevalveametnikud, volitatud veterinaararstid ning loomataudi diagnoosiva laboratooriumi spetsialistid järgima Eesti ja Euroopa Liidu õigusaktides sätestatud nõudeid ning nende puudumise korral Rahvusvahelise Epizootiate Büroo (*Office International des Epizooties, OIE*) väljatöötatud põhimõtteid, meetodeid, soovitusi ja juhendeid.

(4) Eriti ohtliku loomataudi korral kinnitab loomataudi ametliku diagnoosi Veterinaar- ja Toiduamet.

(5) Veterinaar- ja Toiduameti ning Veterinaar- ja Toidulaboratooriumil on õigus saata proove loomataudi diagnoosimiseks välisriigi tunnustatud laboratooriumisse või rahvusvahelisse referentlaboratooriumisse.

[RTJ 2004, 19, 135 – jõust. 1.04.2004; 1.05.2004]

2. jagu

Loomataudi kahtlusest ja selle puhkemisest teatamine

§ 38. Teatamiskohustuslikud ja registreerimiskohustuslikud loomataudid

(1) Teatamiskohustusliku loomataudi kahtlusest või diagnoosimisest peavad järelevalveametnikud, volitatud veterinaararstid ja veterinaararstid, samuti veterinaarlaboratooriumid ja teised isikud viivitamatult teavitama Veterinaar- ja Toiduameti kohalikku asutust.

(2) Registreerimiskohustusliku loomataudi diagnoosimise juhud registreeritakse ja neist teavitatakse Veterinaar- ja Toiduameti kohalikku asutust regulaarse aruandluse korras, kui loomataudi tõrje-eeskiri ei sätesta teisiti.

(3) Teatamiskohustuslikeks on kõik eriti ohtlikud loomataudid, inimesele ohtlikud loomataudid ja loomataudid, mida eesti loomapopulatsioonides pole kunagi või pikema aja vältel diagnoositud.

(4) Teatamiskohustuslike ja registreerimiskohustuslike loomataudide loetelu kehtestab põllumajandusminister.

§ 39. Veterinaararstide kohustused loomataudi kahtlusest ja diagnoosimisest teavitamisel

(1) Teatamiskohustusliku loomataudi kahtluse korral on veterinaararst kohustatud teavitama sellest kohe järelevalveametnikku või volitatud veterinaararsti ja loomapidajat.

(2) Veterinaar- ja Toiduameti kohaliku asutuse juhile esitatava loomataudi teatise vormi- ja sisuõuded ning esitamise korra kehtestab Veterinaar- ja Toiduameti peadirektor.

§ 40. Veterinaar- ja Toiduameti kohaliku asutuse juhi kohustused loomataudi kahtlusest ja diagnoosimisest teavitamisel

(1) Veterinaar- ja Toiduameti kohaliku asutuse juht on kohustatud viivitamatult informeerima teatamiskohustusliku loomataudi kahtlusest ja selle diagnoosimisest Veterinaar- ja Toiduameti peadirektorit, tema äraolekul tema asendajat ning naaberpiirkondade Veterinaar- ja Toiduameti kohalike asutuste juhte. Teatamiskohustusliku zoonoosi või zoonoosse haigusetekitaja diagnoosimisest on Veterinaar- ja Toiduameti kohaliku asutuse juht kohustatud viivitamata teavitama Tervisekaitseinspeksiooni kohalikku asutust.

(2) Veterinaar- ja Toiduameti kohaliku asutuse juht esitab aruande Veterinaar- ja Toiduametile registreeritud loomataudide ning Tervisekaitseinspeksiooni kohaliku asutusele registreeritud zoonooside kohta tema järelevalvealasel territooriumil. Aruande esitamise korra kehtestab Veterinaar- ja Toiduameti peadirektor.

[RTJ 2001, 93, 566 – jõust. 1.01.2002]

§ 41. Laboratooriumide ülesanded loomataudi kahtlusest ja diagnoosimisest teavitamisel

(1) Veterinaarkorralduse seaduse § 5 lõikes 5 loetletud laboratooriumid on kohustatud teatama teatamiskohustusliku loomataudi kahtlusest või laboratoorsest diagnoosimisest viivitamatult Veterinaar- ja Toiduameti peadirektorile, tema äraolekul tema asendajale ning selle Veterinaar- ja Toiduameti kohaliku asutuse juhile, kelle järelevalvealalt uurimismaterjal pärines. Esitatava teatise vormi- ja sisuõuded ning esitamise korra kehtestab põllumajandusminister.

(2) Teatamiskohustus kehtib, olenemata sellest, kas materjal toodi uurimiseks riikliku loomatauditõrje programmi raames, diagnostiliseks uurimiseks või ettevõtte enesekontrolliks.

(3) Registreerimiskohustusliku loomataudi laboratoorsest diagnoosimisest teatab käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud laboratoorium Veterinaar- ja Toiduametile regulaarse aruandluse korras, kui selle loomataudi tõrje-eeskiri ei näe ette teisiti. Esitatava teatise vormi- ja sisuõuded ning esitamise korra kehtestab põllumajandusminister.

(4) Loomsete saaduste käitlemisega tegelevate ettevõtete toodangu ohutust ja kvaliteeti kontrollivad laboratooriumid on kohustatud teavitama teatamis- või registreerimiskohustuslike loomataudide tekitajate isoleerimisest või nende esinemise kahtlusest toormes või toodangus Veterinaar- ja Toiduametit vastavalt käesoleva paragrahvi lõigetele 1-3.

(5) Teaduslaboratooriumid, kus diagnoositakse teatamis- või registreerimiskohustuslik loomataud uurimistöö käigus, peavad teavitama sellest Veterinaar- ja Toiduametit vastavalt käesoleva paragrahvi lõigetele 1-3.

[RT I 2004, 19, 135 – jõust. 1.04.2004]

§ 42. Veterinaar- ja Toiduameti kohustused loomataudidest teavitamisel

(1) Veterinaar- ja Toiduamet teatab rahvusvahelistele veterinaarorganisatsioonidele, Euroopa Komisjonile ning Euroopa Liidu liikmesriikide ja Eesti naaberriikide pädevatele asutustele rahvusvaheliselt teatamiskohustuslikeks tunnustatud loomataudide puhkemisest, loomatauditõrje alaste kitsenduste kehtestamisest ja nende lõpetamisest. Teatamine toimub Euroopa Ühenduse Nõukogu direktiivi 82/894/EMÜ loomahaiguste ühendussisese teavitamise kohta (EÜT L 378, 31.12.1982, lk 58–62) ja selle alusel kehtestatud Euroopa Komisjoni vastavate otsuste sätete ning Rahvusvahelise Epizootiase Büroo nõuete kohaselt.

(2) [Kehtetu RT I 2004, 19, 135 – jõust. 1.04.2004]

(3) Veterinaar- ja Toiduamet esitab Euroopa Komisjonile ülevaate eelnenud kalendriaasta jooksul registreeritud zoonooside, zoonoosete haigusetekiitajate ja nendega seotud ravimresistentsuse tendentside ja allikate ning toidutekkeliste haiguspuhangute kohta iga aasta 31. maiks.

(4) Nõuded käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud ülevaates esitatava teabe kohta kehtestab põllumajandusminister.

[RT I 2005, 37, 286 – jõust. 1.07.2005]

§ 42¹. Tervisekaitseinspeksiooni kohustused zoonoosidest teavitamisel

(1) Tervisekaitseinspeksiooni kohalik asutus on kohustatud teatama zoonooside diagnoosimisest inimestel sellele Veterinaar- ja Toiduameti kohalikule asutusele, kelle järelevalvealasel territooriumil zoonoos diagnoositi.

(2) Teatamiskohustuslike zoonooside loetelu ning Veterinaar- ja Toiduameti kohalikule asutusele esitatava asjakohase teatise vormi nõuded ning esitamise korra kehtestab sotsiaalminister kooskõlastatult põllumajandusministriga.

[RT I 2001, 93, 566 – jõust. 1.01.2002]

3. jagu Loomatauditõrje

§ 43. Loomatauditõrje eeskirjad

(1) Loomatauditõrje eeskirjades sätestatakse tegutsemisjuhised erinevate loomataudide ennetamiseks ja tõrjeks ning taudikahlastelt ja taudistunud loomadelt pärinevate saaduste käitlemiseks. Loomatauditõrje eeskirjad on kohustuslikud täitmiseks kõigile loomapidajatele, loomsete saaduste käitlejatele, loomataudi levialal viibivatele isikutele, järelevalveametnikele, volitatud veterinaararstidele, tegevushüba omavatele veterinaararstidele ja veterinaarlaboratooriumidele ning teistele oma tööülesannete tõttu loomatauditõrjega seotud isikutele.

(2) Loomatauditõrje eeskirjad kehtestab põllumajandusminister.

(3) Transmissiivsete spongiformsete entsefalopaatiate tõrje toimub vastavalt Euroopa Parlamendi ja Euroopa Liidu Nõukogu määrusele 999/2001/EÜ, millega sätestatakse transmissiivsete spongiformsete entsefalopaatiate ennetamine, kontrolli ja tõrje meetmed (EÜT L 147, 31.05.2001, lk 1-40).

[RT I 2004, 19, 135 – jõust. 1.05.2004]

§ 43¹. Ennetav vaktsineerimine

(1) Loomataudi ennetamise ühe meetmena võib kasutada loomade ennetavat vaktsineerimist (edaspidi *ennetav vaktsineerimine*), kui loomatauditõrje eeskirjas ei ole loomade ennetav vaktsineerimine keelatud.

(2) Loomapidaja on kohustatud ennetavalt vaktsineerima oma koera ja kassi marutaudi vastu.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatuta kodulooma on loomapidaja kohustatud ennetavalt vaktsineerima, kui see on ette nähtud loomatauditõrje eeskirjas.

(4) Loomapidaja, kes peab äärmisel eesmärgil käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud kodulooma, kelle ennetav vaktsineerimine on kohustuslik, koostab loomatauditõrje eeskirjas sätestatud nõuete kohase kirjaliku vaktsineerimise programmi ning esitab selle Veterinaar- ja Toiduametile.

(5) Veterinaar- ja Toiduamet kontrollib ennetava vaktsineerimise programmi nõuetekohasust ning teeb otsuse ennetava vaktsineerimise programmi heakskiitmise või heakskiitmata jätmise kohta 20 tööpäeva jooksul arvates ennetava vaktsineerimise programmi saamisest.

(6) Veterinaar- ja Toiduamet teeb otsuse ennetava vaktsineerimise programmi heakskiitmata jätmise kohta, kui ennetava vaktsineerimise programm ei vasta loomatauditõrje eeskirjas sätestatud nõuetele.

(7) Loomapidaja järgib kohustusliku ennetava vaktsineerimise korral loomatauditõrje eeskirjas sätestatud nõudeid. Lisaks järgib käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud loomapidaja Veterinaar- ja Toiduameti heakskiidetud ennetava vaktsineerimise programmi.

[RT I 2007, 70, 428 – jõust. 1.01.2008]

§ 43². Erakorraline vaktsineerimine

(1) Kui loomataud on ametlikult diagnoositud ja epidemioloogilise uurimise tulemusena selgub, et loomataud võib levida ulatuslikult, võib selle leviku tõkestamiseks erakorralise meetmena kasutada vaktsineerimist (edaspidi *erakorraline vaktsineerimine*).

(2) Erakorralise vaktsineerimise tegemise otsustab ja korraldab Veterinaar- ja Toiduamet, järgides loomatauditõrje eeskirjas sätestatud erakorralise vaktsineerimise nõudeid.

[RT I 2007, 70, 428 – jõust. 1.01.2008]

§ 43³. Loomatauditõrje programm

(1) Loomatauditõrje programm on loomataudide ennetamise ja tõrjemenetluste täpsustatud kava, milles sätestatakse loomataudide ennetamise ja tõrjemenetluste loetelu ning asjakohaste menetluste mahud loomataudide kaupa iga aasta kohta.

(2) Loomatauditõrje programmi kehtestab Veterinaar- ja Toiduameti peadirektor.

(3) Loomatauditõrje programmi rakendamisega seotud kulud kaetakse riigieelarvest.

[RT I 2007, 70, 428 – jõust. 1.01.2008]

§ 44. Loomatauditõrje situatsiooniplaan

(1) Loomatauditõrje situatsiooniplaan (edaspidi *situatsiooniplaan*) on eriti ohtlike loomataudide puhkemisel rakendatav tõrjemeetmete täpsustatud kava loomataudi kiireks ja efektiivseks likvideerimiseks. Kui järelevalveasutuse hinnangul on loomataudi tõhusamaks likvideerimiseks ja loomataudi leviku tõkestamiseks vaja koostada situatsiooniplaan või kui see nähtakse ette käesoleva seaduse § 43 alusel kehtestatud loomatauditõrje eeskirjas, koostatakse ja rakendatakse situatsiooniplaani ka eriti ohtlike loomataudide nimikirjas nimetatud loomataudi likvideerimiseks.

(2) Situatsiooniplaani koostab ning selle tegelikkusele vastavuse eest vastutab Veterinaar- ja Toiduamet. Situatsiooniplaani kinnitab Veterinaar- ja Toiduameti peadirektor. Situatsiooniplaani avalikustab Veterinaar- ja Toiduamet oma veebilehel.

(3) Situatsiooniplaanis peavad olema järgmised osad:

- 1) riikliku loomatauditõrje komisjoni moodustamine;
- 2) kohalike loomatauditõrje komisjonide nimekirja;
- 3) üksikasjalik informatsioon loomatauditõrjes osalevate isikute, sealhulgas nende kvalifikatsiooni ja kohustuste kohta;
- 4) kohalike loomatauditõrje komisjonide võimalused kontakteerumiseks loomatauditõrjega seotud isikutega;
- 5) loomatauditõrjemeetmete nõuetekohaseks rakendamiseks vajalik varustus ja materjalid;
- 6) üksikasjalikud juhised loomataudi kahtluse või loomataudi puhkemise korral tegutsemiseks, sealhulgas loomakorjuse kõrvaldamiseks;
- 7) õppeprogrammid, mille eesmärgiks on säilitada loomatauditõrjel vajalikke praktilisi ja administratiivseid oskusi;
- 8) loomatauditõrjel osalevad laboratooriumid ja nende võimalused, meetmed laboratooriumide valmisoleku säilitamiseks ning laboratoorseteks uurimisteks võetavate proovide kiire transportimise võimalused;
- 9) konkreetsete loomataudide tõrjeks vajaminevate vaktsiinide kogused ja nende hauke allikad;
- 10) erinevate ametiasutuste loomataudi likvideerimisalase koostöö põhimõtted.

[RT I 2004.19.135 - jõust. 1.04.2004]

§ 45. Veterinaar- ja Toiduameti pädevus loomataudi ennetamise, selle leviku tõkestamise ja likvideerimise korral

(1) Veterinaar- ja Toiduameti pädevus loomataudi leviku tõkestamise ja likvideerimise korral on, kuivõrd see ei ole määratletud loomataudi tõrje-eeskirjaga:

- 1) teha käesolevast seadusest lähtuvaid loomatauditõrjemeetmeid korraldusi, mis on kohustuslikud loomapidajale, loomade ostu, müügi ja transpordiga tegelevatele isikutele, loomanäituste, -võistluste, -laadade ja -oksjonite korraldajatele, loomsete saaduste käitlejatele, kõikidele taudipunktis, ohustatud või järelevalvetsoonis viibivatele isikutele;
- 2) kohustada loomapidajat erimärgistama loomad nende identifitseerimise võimaldamiseks ja nõuda loomapidajalt loomade loendi pidamist;
- 3) kohustada loomapidajat võimaldama taudikahtlaste ja haigete loomade diagnostilist uurimist, immuniseerimist või ravi või keelata nimetatud tegevused;
- 4) nõuda loomade pidamise korralduse ja tingimuste muutmist ettevõttes või loomapidamishoonetes ja -rajaristes;
- 5) kehtestada loomade karjatamise kord;
- 6) kehtestada loomade väljaheidete säilitamise ja kasutamise kord;
- 7) kehtestada täiendavaid veterinaarõudeid ettevõtte tegevusele;
- 8) kehtestada erinõuded loomadega kauplemiseks, loomanäituste ning -võistluste korraldamiseks ja nende mõneti muul põhjusel alalisest asukohast väljavõtmiseks või keelata loetletud tegevused;
- 9) nõuda taudipunktis viibivate isikutelt kaitseriituse kasutamist, määrata kaitseriituse ja varustuse kasutamise ja desinfitseerimise kord;
- 10) teha korraldusi loomakasvatushoonete ja -rajariste korrastamiseks, desinfitseerimiseks, desinsektseerimiseks ja deratisatsiooniks;
- 11) teha korraldusi väljaheidete kahjutustamiseks, saastunud toodangu ja inventari kahjutustamiseks või hävitamiseks;
- 12) piirata ja keelata loomataudile vastuvõtlike või loomataudi levitada võivate loomade ja neilt pärinevate saaduste käitlemist ja transporti;
- 13) määrata loomi kontrolltapmisele täiendavate diagnostiliste uurimiste teostamiseks või hukkamisele loomataudi leviku tõkestamiseks;

- 14) kehtestada loomade hukkamise kord;
- 15) kehtestada loomsete saaduste ja loomsete jäätmete kasutamise, kõrvaldamise või kahjutustamise kord;
- 16) kaasata loomataudi ennetamise ja tõrje toimingutele tegevusluba omavat veterinaararsti viimase taotluse alusel või nõusoleku korral, määrates kirjalikus lepingus teostatava toimingu ulatuse ja tegevuspiirkonna.

(2) Loomataudi leviku tõkestamiseks ja selle likvideerimiseks vajalike meetmete rakendamisel teeb Veterinaar- ja Toiduamet koostööd Politseiameti, Päästeameti, Piirivalveameti ja teiste riigiasutuste ning kohaliku omavalitsuse asutustega nende pädevuse piires.

[RT I 2005, 61, 477 – jõust. 1.12.2005]

§ 46. Meetmed eriti ohtliku loomataudi puhkemisel

(1) Eriti ohtliku loomataudi puhkemisel:

- 1) kehtestatakse taudipunkti karantiin;
- 2) määratletakse ohustatud tsoon taudipunkti ümber ning järelevalvetsoon ohustatud tsooni ümber;
- 3) viiakse läbi epidemioloogiline uurimine loomataudi võimaliku leviala selgitamiseks;
- 4) moodustatakse riiklik ja kohalik loomatauditõrje komisjon, mis juhivad kogu tegevust taudipunkti likvideerimisel ja loomataudi leviku tõkestamisel.

(2) Eriti ohtliku loomataudi likvideerimiseks on Veterinaar- ja Toiduametil õigus täiendavalt käesoleva seaduse §-s 45 sätestatule:

- 1) kohustada järelevalveametnikke ja volitatud veterinaararste teostama tauditõrjetoiminguid ka väljaspool tema tööpiirkonda;
- 2) kaasata menelluste toostamise tegevusluba omavaid veterinaararste;
- 3) teostada vajalikke tauditõrjetoiminguid ilma loomapidaja või loomsete saaduste käitleja kohalolekuta ja teda sellest eelnevalt teavitamata.

(3) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud meetmed võetakse kasutusse ka eriti ohtlike loomataudide nimekirjas nimetatud loomataudi puhul, kui see osutub järelevalveasutuse hinnangul vajalikuks, et likvideerida loomataudi ja tõkestada loomataudi levikut, või kui see nähakse ette käesoleva seaduse § 43 alusel kehtestatud loomatauditõrje eeskirjas.

[RT I 2004, 19, 135 – jõust. 1.04.2004]

§ 47. Loomataudide ennetamine ja tõrje metsloomade populatsioonis

(1) Loomataudide ennetamist ja tõrjet metsloomade populatsioonis korraldab Veterinaar- ja Toiduamet koostöös Keskkonnainspeksiooni ning jahipidamise ja kalapüügi õigust omavate füüsiliste ja juriidiliste isikutega.

(2) Haigustunnustega metslooma avastamisest, samuti metslooma ründest tuleb kohe teavitada veterinaararsti.

(3) Metslooma püüdmine ühest piirkonnast teise ümberasustamise või tehistingimustes pidamise eesmärgil ning metsloomade ümberasustamine ühest piirkonnast teise on lubatud õigusaktides sätestatud nõuete kohaselt ning kooskõlastatult Veterinaar- ja Toiduametiga.

[RT I 2001, 93, 566 – jõust. 1.01.2002]

§ 48. Kohalik loomatauditõrje komisjon

(1) Kohaliku loomatauditõrje komisjoni moodustab pärast eriti ohtliku loomataudi ametliku diagnoosi panemist Veterinaar- ja Toiduameti kohaliku asutuse juhi ettepanekul maavanem.

(2) Kohaliku loomatauditõrje komisjoni kuuluvad maavalitsuse ja kohaliku omavalitsuse esindaja, Veterinaar- ja Toiduameti kohaliku asutuse juht ja järelevalveametnikud, Veterinaar- ja Toidulaboratooriumi esindaja vähemalt peaspetsialisti tasemel, taudipunkti piirkonda teenindav volitatud veterinaararst ning Politseiameti ja Päästeameti esindaja vähemalt kohaliku asutuse juhi asetäitja tasemel.

(3) Kohaliku loomatauditõrje komisjoni tööd juhib Veterinaar- ja Toiduameti kohaliku asutuse juht ja selle töökorraldus kehtestatakse loomatauditõrje situatsioonplaanis.

(4) Kohaliku loomatauditõrje komisjoni ülesandeks on:

- 1) käesoleva seaduse § 52 alusel epidemioloogilise uurimise läbiviimine;
- 2) ohustatud ja järelevalvetsooni piiritlemine;
- 3) loomatauditõrje meetmete rakendamise koordineerimine, korraldamine ja kontroll.

[RT I 2001, 93, 566 - jõust. 1.01.2002]

§ 49. Riiklik loomatauditõrje komisjon

(1) Riikliku loomatauditõrje komisjoni moodustab pärast eriti ohtliku loomataudi ametliku diagnoosi panemist Veterinaar- ja Toiduameti peadirektori ettepanekul põllumajandusminister.

(2) Riikliku loomatauditõrje komisjoni kuuluvad Veterinaar- ja Toiduameti peadirektor ja järelevalveametnikud, Veterinaar- ja Toidulaboratooriumi esindaja vähemalt peaspetsialisti tasemel, loomataudi levipiirkonna Veterinaar- ja Toiduameti kohaliku asutuse juht ning Politseiameti ja Päästeameti esindajad vähemalt peadirektori asetäitja tasemel. Komisjoni tööd juhib Veterinaar- ja Toiduameti peadirektor.

(3) Riikliku loomatauditõrje komisjoni ülesandeks on:

- 1) tõrjemeetmete rakendamise koordineerimine ja tulemuste analüüs;
- 2) loomataudi likvideerimiseks eraldatud riiklike ressursside suunamine;
- 3) riikidevaheline koostöö loomataudi edasise leviku tõkestamiseks;
- 4) põllumajandusministrite ettepanekute tegemine Vabariigi Valitsuse tasandil lahendamist vajavate küsimuste lahendamiseks;
- 5) taudikahju hüvituste taotluste läbivaatamine.

[RT I 2004, 19, 335 - jõust. 1.04.2004]

§ 50. Karantiini, ohustatud ja järelevalvetsooni kehtestamise kord

(1) Karantiin on teatud perioodiks taudipunktis kehtestatav loomade, loomsete saaduste, söötade, seadmete ja inventari väljaviimise keeld ning inimeste liikumise piiramine.

(2) Taudipunkt on piiritletud territoorium, kus haiged või nakatunud loomad asuvad.

(3) Karantiin kehtestatakse ettevõttele või tabandunud piirkonnale pärast eriti ohtliku loomataudi diagnoosi ametlikku kinnitamist vastavalt käesoleva seaduse § -le 37.

(4) Karantiini kehtestab Veterinaar- ja Toiduameti kohaliku asutuse juhi ettepanekul maavanem kirjaliku korraldusega, mis antakse üle loomapidajale või ettevõtte omanikule allkirja vastu ja millest teavitatakse elanikkonda massiteabevahendite kaudu.

(5) Maavanem kehtestab kirjaliku korraldusega Veterinaar- ja Toiduameti kohaliku asutuse juhi ettepanekul taudipunkti ümber ohustatud ja järelevalvetsooni, millest teavitatakse elanikkonda massiteabevahendite kaudu.

(6) Vajadusel muudetakse ohustatud ja järelevalvetsooni ulatust maavanema kirjaliku korraldusega käesoleva paragrahvi lõikes 5 kehtestatud korras.

(7) Ohustatud tsoon on piiritletud ala taudipunkti ümber, kus kehtestatakse loomade, loomsete saaduste ja inimeste liikumise piirangud ja kus viiakse läbi loomataudile vastuvõtlike loomaliikide ulatuslik uurimine uute taudipunktide õigeaegseks avastamiseks.

(8) Järelevalvetsoon on piiritletud ala ohustatud tsooni ümber, kus kehtestatakse inimeste ja transpordi liikumise piirangud ja kus loomakarju hoitakse kõrgendatud veterinaarjärelevalve all.

(9) Karantiinitingimused ning tingimused ohustatud ja järelvalvetsoonis määratakse kindlaks loomataudi tõrje-eeskirjas või selle puudumisel Veterinaar- ja Toiduameti poolt kehtestatud nõuetes.

(10) Kitsendused taidipunktis hakkavad kehtima alates kirjaliku korralduse üleandmisest loomapidajale.

(11) Kitsendused ohustatud ja järelvalvetsoonis hakkavad kehtima massiteabevahendite kaudu teatamisest alates.

§ 51. Järelevalve loomataudi puhkemisel kehtestatud piirangutest kiinnipidamise üle

(1) Järelevalvet karantiiniga kehtestatud meetmete täitmise üle teostab Veterinaar- ja Toiduameti kohalik asutus.

(2) Järelevalvet transpordivahendite, loomade ja inimeste liikumise piirangute täitmise üle taidipunktis ning ohustatud ja järelvalvetsoonis teostavad Julgestuspolitsei ja politseiprefektuur.

[RTJ 2006, 21, 162 – jõust. 1.06.2006]

§ 52. Loomataudi leviala määramine

(1) Eriti ohtliku loomataudi puhkemisel viib kohalik loomatauditõrje komisjon läbi epidemioloogilise uurimise, mille käigus selgitab välja võimalikud nakatumise põhjused, ajavahemiku loomade nakatumise ja selle avastamise vahel, nakkuse leviku teed, kontaktid karjad ja loomad ning selle alusel loomataudi võimaliku leviala.

(2) Kontaktseks loetakse kari ja loom, kellega nakatunud loom või kari on olnud otseses või kaudses kokkupuutes ajal, mil nakatumine tõenäoliselt toimus, ja pärast seda. Kontaktid karjad ja loomad loetakse taidikahtlasteks ning neilt võetakse proovid laboratoorseks uurimiseks.

§ 53. Karantiini ning kitsenduste lõpetamine

(1) Karantiin ja kitsendused lõpetatakse pärast loomataudi likvideerimist ja selle loomataudi tõrje-eeskirja või Veterinaar- ja Toiduameti kehtestatud nõuete täitmist.

(2) Kitsendused lõpetab Veterinaar- ja Toiduameti kohaliku asutuse juht.

(3) Karantiini lõpetab Veterinaar- ja Toiduameti kohaliku asutuse juhi ettepanekul maavanem kirjaliku korraldusega ning sellest teavitatakse elanikkonda massiteabevahendite kaudu.

§ 54. Loomatauditõrje eriolukorras

(1) Kui on tegemist eriti ohtliku loomataudiga või kui loomataud levib ulatuslikult, informeerib Veterinaar- ja Toiduameti peadirektor sellest põllumajandusministrit, kes teeb vajaduse korral Vabariigi Valitsusele ettepaneku kuulutada välja eriolukord vastavalt eriolukorra seadusele.

(2) Eriolukorra väljakuulutamisel kehtestab Vabariigi Valitsus, arvestades kujunenud olukorda, vajaduse korral:

- 1) loomataudi leviku tõkestamise ja taidipunktide likvideerimise juhendid;
- 2) inimeste ja transpordivahendite liikumise piirangud loomataudi levialal;
- 3) loomade liikumise, sealhulgas kauplemise, impordi ja ekspordi piirangud ja keelud.

(3) Vabariigi Valitsusel on õigus anda loomatauditõrje komisjonidele tõrje läbiviimiseks täiendavaid volitusi.

[RTJ 2004, 34, 236 – jõust. 1.05.2004]

§ 55. Loomataudi ennetamise ja tõrje kulud

Loomataudi ennetamise ja tõrje kuludeks loetakse:

- 1) proovide võtmisega seotud kulud;
- 2) diagnostilise uurimise kulud;
- 3) erakorralise vaktsineerimise kulud;

[RFL 2007, 70, 428 – jõust. 1.04.2008]

- 4) taudikahju hüvitus kohustuslikus korras hukatud, sealhulgas kontrollitapetud loomade eest;
- 5) loomade hukkamise, korjuste ja loomsete saaduste kahjutustamise või ümbertöötamise kulud;
- 6) desinfektsiooni-, desinsektsiooni- ja deratisatsioonikulud taidipunktis, piiripunktis ning avalikult kasutataval teel;
- 7) haigete ja taudikahtlaste loomade tapamajas tapmisega ning haigusetekiitajaid sisaldavate või nendega saastunud ja selles osas kahtlaste loomsete saaduste käitlemisest ja ringlusest kõrvaldamisega seotud kulud;
- 8) taudikahju hüvitus hävitamisele kuuluva haigusetekiitajatega saastunud inventari, sööda ja toodangu eest;
- 9) loomataudi ennetamise ja tõrje toimingutele kaasatud isikute tehtud kulutused ja töötasu.

[RFL 2004, 19, 135 – jõust. 1.04.2004]

§ 56. Loomatauditõrje finantseerimine riigieelarvest

(1) Eriti ohtlike loomataudide nimekirja kantud loomataudide ennetamise ja tõrjega seotud kulud kaetakse riigieelarvest.

(2) Eriti ohtlike loomataudide nimekirja ning loomataudi ennetamise ja tõrjega seotud kulude hüvitamise tingimused ja korra kehtestab Vabariigi Valitsus või tema määratud valitsusasutus.

(3) Muude loomataudide ennetamist ja tõrjet finantseeritakse riigieelarvest põllumajandusministri kehtestatud korras, milles määratakse eraldi iga loomataudi kohta finantseerimisele kuuluvad kulud.

§ 57. Taudikahju ja selle hüvitamine

(1) Riik hüvitab eriti ohtlike loomataudide ennetamise ja tõrjega seotud põllumajandusloomade taudikahju käesoleva seaduse §-s 55 loetletud kulud ning muude loomataudide ennetamise ja tõrjega seotud põllumajandusloomade taudikahju käesoleva seaduse § 56 lõike 3 alusel kehtestatud korras sätestatud kulud.

(2) Veterinaar- ja Toiduameti kohaliku asutuse juhi, tema asetäitja või järelevalveametniku ettekirjutusel loomatauditõrje käigus loomataudi avastamiseks ning leviku tõkestamiseks hukatud põllumajandusloomade arvestuslik väärtus loetakse isikule tekkinud taudikahjuks.

(3) Veterinaar- ja Toiduameti kohaliku asutuse juhi, tema asetäitja või järelevalveametniku ettekirjutusel loomatauditõrje käigus loomataudi avastamiseks ning leviku tõkestamiseks hukatud põllumajandusloomade maksumus hüvitatakse isikule tema taotluse alusel vastavalt kehtestatud arvestuslike väärtusele. Põllumajandusloomade väärtuse arvutamise ning taudikahjude hüvitamise korra kehtestab põllumajandusminister.

(4) Lisaks käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 3 sätestatule hüvitatakse taudikahju põllumajanduslooma eest, kes suri loomataudi tagajärjel pärast ettekirjutuse tegemist tema hukkamise kohta.

(5) Taudikahjuks loetakse ka:

- 1) haigusetekiitajatega saastunud inventar, loomasööd ja loomsed saadused, mis on Veterinaar- ja Toiduameti kohaliku asutuse juhi, tema asetäitja või järelevalveametniku korraldusel hävitatud;
- 2) loomsete saaduste käitlemisega tegelevates ettevõtetes kohustuslikus korras hävitatud toodang;
- 3) tapamajade lisakulutused haigete ja taudikahtlaste loomade kohustuslikus korras hukkamisel;
- 4) kohustuslikus korras hukatud loomade korjuste utiliseerimise kulud.

[RT I 2001, 93, 566 jõust. 1.01.2002]

§ 58. Hüvitamisele mittekuuluv taudikahju

Taudikahju ei hüvitata:

- 1) kui loomataudi tõttu surnud või hädatapetud looma kasutati loomkatsetes loomataudi teaduslikuks uurimiseks;
- 2) kui loom oli toodud Eestisse õigusevastaselt;
- 3) kui isik rikkus või täitis mitterõuetekohaselt käesolevas seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud nõudeid või järelevalveametniku ettekirjutusi;
- 4) vabalt looduses elavate loomade eest;
- 5) enne loomataudi kahtluse püstitamist hukkunud loomade eest.

6. peatükk VASTUTUS

§ 58¹. Veterinaarpraksisega tegelevate isikute kohustuste täitmata jätmine

(1) Veterinaarpraksisega tegelevate isikute kohustuste täitmata jätmise või mitterõuetekohase täitmise eest karistatakse rahatrahviga kuni 200 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, karistatakse rahatrahviga kuni 30 000 krooni.

[RT I 2002, 63, 387 jõust. 1.09.2002]

§ 58². Loomade pidamise veterinaarõuete rikkumine

(1) Loomade pidamise veterinaarõuete rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 200 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 30 000 krooni.

[RT I 2002, 63, 387 jõust. 1.09.2002]

§ 58³. Põllumajanduslooma surmast, loomade ulatuslikust haigestumisest või metslooma rünnakust teatamata jätmine

(1) Põllumajanduslooma surmast, loomade ulatuslikust haigestumisest või hukkumisest ja metslooma rünnakust teatamata jätmise eest karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 50 000 krooni.

[RT I 2002, 63, 387 – jõust. 1.09.2002]

§ 58⁴. Identifitseerimis- ja registreerimiskohustuse täitmata jätmine

(1) Loomade identifitseerimis- ja registreerimiskohustuse täitmata jätmise või mitterõuetekohase täitmise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 200 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 30 000 krooni.

[RT I 2002, 63, 387 jõust. 1.09.2002]

§ 58⁵. Loomanäituse, -võistluse, -laada või -oksjoni korraldamise ning loomade liikumise, sealhulgas loomadega kauplemise veterinaarõuete rikkumine

(1) Loomanäituse, -võistluse, -laada või -oksjoni korraldamise ning loomade liikumise, sealhulgas loomadega kauplemise veterinaarõuete rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 200 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, karistatakse rahatrahviga kuni 30 000 krooni.

[RT I 2002, 63, 387 – jõust. 1.09.2002]

§ 58⁶. Loomade ja loomsete saaduste veo ja loomsete saaduste käitlemise veterinaarõuete rikkumine

(1) Loomade ja loomsete saaduste veo ja loomsete saaduste käitlemise veterinaarõuete rikkumise eest karistatakse rahatrahviga kuni 200 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud viisil, mis ohustab inimese tervist või keskkonda, karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, karistatakse rahatrahviga kuni 30 000 krooni.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, karistatakse rahatrahviga kuni 50 000 krooni.

[RT I 2004, 34, 236 – jõust. 1.05.2004]

§ 58⁷[Kehtetu – RT I 2007, 70, 428 – jõust. 1.01.2008]

§ 58⁸. Teaduslaboratooriumi eriloata tegutsemine ja teaduslaboratooriumile kehtestatud nõuete rikkumine

Teaduslaboratooriumi eriloata tegutsemise ja teaduslaboratooriumile kehtestatud nõuete rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 50 000 krooni.

[RT I 2002, 63, 387 – jõust. 1.09.2002]

§ 58⁹. Loomataudi kahtluse korral või loomataudi tõrjeks rakendatavate meetmete eiramine ning loomatauditõrje eeskirjade nõuete rikkumine

(1) Loomataudi kahtluse korral või loomataudi tõrjeks rakendatavate meetmete eiramise ning loomatauditõrje eeskirjade rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, karistatakse rahatrahviga kuni 50 000 krooni.

[RT I 2002, 63, 387 – jõust. 1.09.2002]

§ 58¹⁰. Menetlus

(1) Käesoleva seaduse § -des 58¹–58⁹ sätestatud väärtegudele kohaldatakse karistusseadustiku üldosa ja väärteomenetluse seadustiku sätteid.

(2) Veterinaar- ja Toiduamet või kohus võib kohaldada käesoleva seaduse § 58⁶ lõigetes 2 ja 4 sätestatud juhul väärteo toimepanemise vahetuks objektiks olnud looma või loomse saaduse konfiskeerimist vastavalt karistusseadustiku § -le 83.

(3) Käesoleva seaduse § -des 58¹–58⁹ sätestatud väärtegude kohtuväline menetleja on Veterinaar- ja Toiduamet.

[RT I 2002, 63, 387 – jõust. 1.09.2002]

§-d 59–61¹ [Kehtetud – RT I 2002, 63, 387 – jõust. 1.09.2002]

7. peatükk RAKENDUSSÄTTED

§ 62. Rahvusvahelised kokkulepped

Kui rahvusvahelise kokkuleppe sätted erinevad käesolevas seaduses või sellest tulenevates õigusaktides kehtestatud veterinaarõugetest, samuti koostöö ja teavitamise nõugetest, kohaldatakse rahvusvahelise kokkuleppe sätteid.

§-d 63–64 [Käesolevast tekstist välja jäetud]

§ 64¹. Kasutuses oleva ettevõtte registreerimine ja tunnustamine

(1) Registreerimisele kuuluvad loomakasvatushooned ja -rajatised ning loomade pidamiseks piiritletud alad, mis on kasutuses 2002. aasta 1. jaanuaril, peavad olema registreeritud hiljemalt 2003. aasta 1. jaanuariks.

(2) Tunnustamisele kuuluvad loomakasvatushooned ja -rajatised ning loomade pidamiseks piiritletud alad, mis on kasutuses käesoleva seaduse § 7 lõike 2 alusel kehtestatud vastavate veterinaarõugete jõustumise hetkel, peavad olema tunnustatud hiljemalt 2003. aasta 1. jaanuariks.

(3) Käesoleva seaduse § 7 lõike 2² alusel kehtestatud nõugete jõustumise hetkel embrüote käitlemisega tegelev isik, kelle embrüokogumisrühm peab olema tunnustatud käesoleva seaduse § 7 lõike 2¹ alusel, peab esitama embrüokogumisrühma tunnustamise taotluse järelevalveasutusele hiljemalt 2003. aasta 1. juuliks.

(4) Enne 2004. aasta 1. maid käesoleva seaduse § 17 lõike 2 alusel loomakasvatustööd käitlemiseks või § 19 lõike 4 alusel loomsete jäätmete käitlemiseks tunnustatud ettevõtte loetakse tunnustatuks käesoleva seaduse § 18¹ lõike 2 tähenduses ning Euroopa Parlamendi ja Euroopa Liidu Nõukogu määruse 1774/2002/EÜ nõugete kohaselt vastavalt loomakasvatustööd või loomsete jäätmete käitlemiseks.

[RT I 2004, 19, 135 – jõust. 1.04.2004; 1.05.2004]

§ 64². Tunnustatud tapamajade ja loomsete saaduste käitlemise ettevõtete andmete kandmine põllumajandusloomade registrisse

(1) Enne 2004. aasta 31. märtsi tunnustatud tapamajade ja loomsete saaduste käitlemise ettevõtete andmed annab Veterinaar- ja Toiduamet põllumajandusloomade registrile üle 2004. aasta 19. aprilliks.

(2) Volitatud töötaja kannab käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tapamajade ja loomsete saaduste käitlemise ettevõtete andmed registrisse 2004. aasta 1. maiks.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud ettevõtete geograafilise asukoha koordinaatide täpsustamiseks on volitatud töötlejal õigus teha käitlejale järelepärimisi põllumajandusloomade registri pidamise põhimääruses ettenähtud korras.

[RT I 2004, 19, 135 – jõust. 1.04.2004]

§ 64³. Veterinaarsertifikaatide kehtivus

Enne 2004. aasta 1. maid käesoleva seaduse § 29 alusel väljastatud veterinaarsertifikaadid kehtivad kuni 2004. aasta 30. aprillini.

[RT I 2004, 34, 236 – jõust. 1.05.2004]

§ 65. Seaduse jõustumine

(1) Käesolev seadus jõustub 2000. aasta 1. jaanuaril, välja arvatud § 15 lõige 1, mis jõustub 2002. aasta 1. juulil, ning § 18 lõige 1, mis jõustub 2003. aasta 1. jaanuaril.

(2) Käesoleva seaduse § 7 lõike 2 alusel kehtestatud veterinaarhõuded jõustuvad 2002. aasta 1. jaanuaril, kui nende kehtestamisel ei ole ette nähtud jõustumise hilisemat tähtpäeva.

(3) Käesoleva seaduse § 13 lõige 4¹ jõustub enne 2003. aasta 1. jaanuari põllumajandusloomade registrisse kantud veise suhtes 2004. aasta 1. jaanuarist, välja arvatud väljaveol Euroopa Liidu liikmesriiki või kandidaatriiki.

(4) Käesoleva seaduse § 11 lõige 2¹, § 18¹ lõiked 1–5, § 18² lõige 3, § 18³, § 19¹ lõige 7, § 37 lõige 3¹, § 43 lõige 3 ja § 64² lõige 4 jõustuvad 2004. aasta 1. mail.

(5) Käesoleva seaduse § 17 ja 2. peatüki 6. jagu kehtivad kuni 2004. aasta 1. maini.

[RT I 2004, L 19, 135 – jõust. 1.04.2004]

¹ EÜ Nõukogu direktiiv 64/432/EMÜ ühendusesisest veiste ja sigadega kauplemist mõjutavate loomatervishoiu probleemide kohta (EÜT L 121, 29.07.1964, lk 1977–2012), muudetud direktiividega 75/379/EMÜ (EÜT L 172, 03.07.1975, lk 17); 77/98/EMÜ (EÜT L 026, 31.01.1977, lk 81–84); 80/1274/EMÜ (EÜT L 375, 31.12.1980, lk 75); 81/476/EMÜ (EÜT L 186, 08.07.1981, lk 20–21); 82/893/EMÜ (EÜT L 387, 31.12.1982, lk 57); 84/336/EMÜ (EÜT L 177, 04.07.1984, lk 22); 84/643/EMÜ (EÜT L 339, 27.12.1984, lk 27–29); 85/320/EMÜ (EÜT L 168, 28.06.1985, lk 36–38); 85/586/EMÜ (EÜT L 372, 31.12.1985, lk 44–45); 87/231/EMÜ (EÜT L 099, 11.04.1987, lk 18–19); 87/489/EMÜ (EÜT L 280, 03.10.1987, lk 28–29); 89/662/EMÜ (EÜT L 395, 30.12.1989, lk 13–22); 90/423/EMÜ (EÜT L 224, 18.08.1990, lk 13–18); 90/425/EMÜ (EÜT L 224, 18.08.1990, lk 29–41); 91/687/EMÜ (EÜT L 377, 31.12.1991, lk 16–17); 92/65/EMÜ (EÜT L 268, 14.09.1992, lk 54–72); 92/102/EMÜ (EÜT L 355, 05.12.1992, lk 32–36); 97/12/EÜ (EÜT L 109, 25.04.1997, lk 1–37); 98/46/EÜ (EÜT L 198, 15.07.1998, lk 22–39); 2000/15/EÜ (EÜT L 105, 03.05.2000, lk 34–35); 2000/20/EÜ (EÜT L 163, 04.07.2000, lk 35–36) ja 2001/298/EÜ (EÜT L 102, 12.04.2001, lk 63–68);

EÜ Nõukogu direktiiv 82/894/EMÜ ühendusesisese loomahaigustest teatamise kohta (EÜT L 378, 31.12.1982, lk 58–62);

EÜ Nõukogu direktiiv 89/556/EMÜ koduveiste embrüote ühendusesisese kaubanduse ja nende kolmandatest riikidest impordi loomatervishoiu nõuete kohta (EÜT L 302, 19.10.1989, lk 1–11), muudetud direktiividega 90/425/EMÜ (EÜT L 224, 18.08.1990, lk 29–41) ja 93/52/EMÜ (EÜT L 175, 19.07.1993, lk 21–22);

EÜ Nõukogu direktiiv 91/68/EMÜ loomatervishoiu kohta ühendusesiseses lamba- ja kitssekaubanduses (EÜT L 046, 19.02.1991, lk 19–36), muudetud direktiividega 2001/10/EÜ (EÜT L 147, 31.05.2001, lk 41) ja 2003/50/EÜ (EÜT L 169, 08.07.2003, lk 51–66);

EÜ Nõukogu direktiiv 92/102/EMÜ loomade identifitseerimise ja registreerimise kohta (EÜT L 355, 05.12.1992, lk 32–36);

Euroopa Parlamendi ja EL Nõukogu direktiiv 2003/99/EÜ zoonooside ja zoonootilise toimega mõjurite seire kohta, millega muudetakse EL Nõukogu otsust 90/424/EMÜ ja tähistatakse EL Nõukogu direktiiv 92/117/EMÜ (EÜT L 325, 12.12.2003, lk 31–40).

Väljaandja : Põllumajandusminister
Akti või dokumendi liik : määrus
Teksti liik : terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp. : 23.01.2009
Redaktsiooni kehtivuse lõpp : Hetkel kehtiv

Identifitseerimisele kuuluvate põllumajandusloomade liikide loetelu, nende identifitseerimise ning registreerimise viisid ja kord; registreerimistunnistuse väljastamise kord ja veisepassi vorm ning põllumajandusloomade arvestuse pidamise kord¹

Vastu võetud põllumajandusministri 5.08.2003. a määrusega nr 77 (RTL 2003, 93, 1390) jõustunud 15.09.2003

Muudetud järgmiste määrustega (kuupäev, number, avaldamine Riigi Teatajas, jõustumise aeg):

09.10.2003 nr 98 (RTL 2003, 110, 1740) 27.10.2003

23.04.2004 nr 64 (RTL 2004, 52, 892) 1.05.2004

01.07.2004 nr 113 (RTL 2004, 95, 1492) 18.07.2004

23.12.2004 nr 193 (RTL 2005, 2, 4) 7.01.2005

25.01.2005 nr 7 (RTL 2005, 18, 192) 6.02.2005

21.06.2005 nr 75 (RTL 2005, 76, 1066) 10.07.2005

5.01.2009 nr 2 (RTL 2009, 7, 91) 23.01.2009

Määrus kehtestatakse «Loomatauditõrje seaduse» § 11 lõike 2 ning Vabariigi Valitsuse 8. mai 2001. a määruse nr 161 «Volituste andmine «Loomatauditõrje seadusest» ja «Loomakaitseseadusest» tulenevate õigusaktide kehtestamiseks» punkti 2 alusel.

§ 1. Üldsätted

(1) Põllumajandusloomade identifitseerimiseks nad märgistatakse ning registreeritakse põllumajandusloomade registris (edaspidi *register*).

(1¹) Veiste identifitseerimine ja registreerimine, veisepassi väljastamine ning veiste arvestuse pidamine toimub vastavalt Euroopa Parlamendi ja Euroopa Liidu Nõukogu määrusele 1760/2000/EÜ, millega kehtestatakse veiste identifitseerimise ja registreerimise ning veiseliha ja veiselihatoodete märgistamise reeglid (Euroopa Ühenduse Teataja L 204, 11.08.2000, lk 1 – 10).

(1²) Lamba ja kitsa üle arvestuse pidamine ning nende identifitseerimine ja registreerimine toimub vastavalt Euroopa Liidu Nõukogu määrusele 21/2004/EÜ, millega kehtestatakse lammaste ja kitsede identifitseerimise ja registreerimise süsteem ja muudetakse määrust nr 1782/2003/EÜ ja direktiive 92/102/EMÜ ning 64/432/EMÜ (Euroopa Liidu Teataja L 5, 9.01.2004, lk 8–17).

(2) Registri volitatud töötaja (edaspidi *töötaja*) on Põllumajanduse Registre ja Informatsiooni Amet.

[RTL 2005, 76, 1066 - jõust. 10.07.2005]

§ 2. Märgistamisele kuuluvate põllumajandusloomade liigid

Märgistamisele kuuluvate põllumajandusloomade liigid on:

- 1) kitsed;
- 2) lambad;
- 3) sead;
- 4) veised.

§ 3. Põllumajandusloomade märgistamise kord

(1) Põllumajandusloom märgistatakse kõrvamärgi, tätoveeringu või Euroopa Liidu Nõukogu määruse 21/2004/EÜ lisa A lõikes 4 nimetatud identifitseerimisvahendiga.

(2) Põllumajanduslooma märgistab loomaomanik või isik, kes tegeleb põllumajanduslooma pidamisega rendi- või muu selletaolise suhte alusel loomaomanikuga (edaspidi loomapidaja).

(3) Märgistamiseks vajalikud kõrvamärgid ja aplikaatortangid väljastab Jõudluskontrolli Keskus tasu eest. Kõrvamärgid väljastatakse loomapidajale üksnes tema karja loomade märgistamiseks.

(4) Veis märgistatakse kahe kõrvamärgiga, millel on põllumajanduslooma kordumatu ja eluaegne registreerimisnumber (edaspidi *registrinumber*). Kõrvamärk kinnitatakse veise kummassegi kõrva 20 päeva jooksul alates looma sündimise päevast. Kui veise märgistamiseks kasutatakse ka elektroonilist kõrvamärki, mis sisaldab teavet vähemalt kõrvamärgil nähtava teabe kohta, kinnitatakse see veise vasakusse kõrva.

[R TL 2009, 7, 91 – jõust. 23.01.2009]

(4¹) Lammas ja kits märgistatakse kuue kuu jooksul alates looma sündimise päevast või enne nimetatud tähtaja möödumist looma ühest karjast teise või tapamajja viimise korral.

(4²) Lammas ja kits, keda peetakse teise Euroopa Liidu liikmesriiki toimetamise eesmärgil, märgistatakse ka nõukogu määruse (EÜ) 21/2004 lisa A lõikes 4 nimetatud elektroonilise identifitseerimisvahendiga, mis sisaldab teavet vähemalt kõrvamärgil nähtava teabe kohta. Samal viisil võib märgistada ka lamba ja kitse, keda peetakse muul eesmärgil kui teise Euroopa Liidu liikmesriiki toimetamiseks. Kui lamba või kitse märgistamiseks kasutatakse ka elektroonilist kõrvamärki, kinnitatakse see vasakusse kõrva.

[R TL 2009, 7, 91 – jõust. 23.01.2009]

(5) Kõrvamärgi võib eemaldada või asendada ainult töötleja loal.

(6) Kõrvamärgi kadumise või loetamatuks muutumise korral peab loomapidaja täitma lisa I toodud vormi ja esitama selle töötlejale ühe päeva jooksul arvates kõrvamärgi kadumisest või loetamatuks muutumisest.

(7) Kõrvamärgi kadumise või loetamatuks muutumise korral peab loomapidaja kinnitama põllumajandusloomale uue kõrvamärgi seitsme päeva jooksul arvates selle Jõudluskontrolli Keskusest väljastamisest.

[R TL 2005, 76, 1066 – jõust. 10.07.2005]

§ 4. Kitse kõrvamärk

(1) Kitse kõrvamärk koosneb kahest poolest, on plastikust ja punast värvi. Sellele on trükitud vähemalt Eesti ISO-koodi tähis «FF» ning kümnekohaline kitse registrinumber.

[R TL 2009, 7, 91 – jõust. 23.01.2009]

(2) [Kehtetu – R TL 2009, 7, 91 – jõust. 23.01.2009]

(3) [Kehtetu – R TL 2005, 76, 1066 – jõust. 10.07.2005]

(4) Kitse kõrvamärgi kadumise või loetamatuks muutumise korral väljastab Jõudluskontrolli Keskus 20 päeva jooksul arvates § 3 lõikes 6 nimetatud teate saamisest loomapidajale sama registrinumbriga uue kõrvamärgi.

[R TL 2005, 76, 1066 – jõust. 10.07.2005]

§ 5. Lamba kõrvamärk

(1) Lamba kõrvamärk koosneb kahest poolest, on plastikust ja kollast värvi. Sellele on trükitud vähemalt Eesti ISO-koodi tähis «EF» ning kümnekohaline lamba registrinumber.

[R TL 2009, 7, 91 – jõust. 23.01.2009]

(2) [Kehtetu – RTL 2009, 7, 91 – jõust. 23.01.2009]

(3) [Kehtetu – RTL 2005, 76, 1066 – jõust. 10.07.2005]

(4) Lamba kõrvamärgi kadumise või loetamatuks muutumise korral väljastab Jõudluskontrolli Keskus 20 päeva jooksul arvates § 3 lõikes 6 nimetatud teate saamisest loomapidajale sama registrinumbriga uue kõrvamärgi.

[RTL 2005, 76, 1066 – jõust. 10.07.2005]

§ 6. Sea märgistus

(1) Sea liikumise korral loomakasvatushoonest või -rajatistest või loomade pidamiseks piiritletud alalt (edaspidi *ehitis*), kus siga sündis, märgistatakse ta tätoveeringuga või plastikust kõrvamärgiga, millel kajastub selle ehitise registreerimise number (karjakood), kus siga sündis.

(2) Tapamajja saadetakse seale lüüakse nõelhaamriga vahetult enne veokile laadimist kintsu piirkonda selle ehitise registreerimise number, kust siga tapamajja saadetakse.

[RTL 2005, 2, 4 – jõust. 7.01.2005]

§ 7. Veise kõrvamärk

(1) Veise kõrvamärk on plastikust ja kollast värvi. Kõrvamärgi mõlemale poolele on trükitud vähemalt Jõudluskontrolli Keskuse logo, Eesti ISO-koodi tähis «IE» ja kümnekohaline veise registrinumbr.

[RTL 2009, 7, 91 – jõust. 23.01.2009]

(2) [Kehtetu – RTL 2009, 7, 91 – jõust. 23.01.2009]

(3) [Kehtetu – RTL 2009, 7, 91 – jõust. 23.01.2009]

(4) Identse registrinumbriga kõrvamärgid kinnitatakse selleks ettenähtud aplikaatorangidega veise mõlemasse kõrva.

(5) Kõrvamärgi kadumisel või loetamatuks muutumisel väljastab Jõudluskontrolli Keskus 20 päeva jooksul arvates § 3 lõikes 6 nimetatud teate saamisest loomapidajale sama registrinumbriga uue kõrvamärgi.

§ 8. Põllumajandusloomade registreerimise kord ja veisepass

(1) Põllumajanduslooma, välja arvatud siga, märgistamisel täidab loomapidaja lisas 3 toodud vormi ja esitab selle töötlejale seitsme päeva jooksul alates märgistamise päevast.

(1¹) Veise registreerimisel saadab töötleja loomapidajale posti teel lihtkirjaga lisas 5 esitatud vormi kohase passi.

(1²) Loomapidaja kannab kohe veise karja toomisel veisepassi oma nime, elu- või asukoha, aadressi ja veise karjatoomise kuupäeva ning selle ehitise registreerimise numbr, kus veist peetakse, ning kinnitab need andmed allkirjaga.

(1³) Veisepassis looma liikumise või veterinaartöingute osa kannetega täitumise korral esitab loomapidaja veisepassi lisalehe saamiseks töötlejale taotluse seitsme päeva jooksul alates passi täitumise päevast. Taotlusega koos esitatakse ka kannetega täitunud pass.

(1⁴) Veisepassi kadumise, loetamatuks muutumise või passis vigade avastamise korral esitab loomapidaja uue passi saamiseks töötlejale taotluse seitsme päeva jooksul asjakohase sündmuse toimumisest arvates. Veise kadumise, veisepassi loetamatuks muutumise või passis vigade avastamise korral tagastab loomapidaja veisepassi töötlejale.

(1⁵) Lõikes 1³ nimetatud lisalehe väljastamise korral tehakse kannetega täitunud passile märg, mille kohaselt pass kehtib koos lisalehaga. Lõikes 1⁴ nimetatud uue passi väljastamise korral tehakse passile märg „duplikaat,„. Töötleja saadab kannetega täitunud veisepassi koos lisalehaga või uue passi loomapidajale posti teel lihtkirjaga 14 päeva jooksul arvates taotluse saamisest.

(2) Veise, lamba ja kitse kohta registrisse kantavate andmete muutumise korral täidab loomapidaja lisas 2 toodud vormi ja sea ühest karjast teise liikumise korral lisas 8 toodud vormi ning esitab selle registreerimiseks töötlejale seitsme päeva jooksul arvates asjakohase sündmuse toimumisest. Veise hukkamise, kadumise, hädatapmise, oma tarbeks kohapeal lihaks tapmise, kohapeal kontrolltapmise, kohapeal loomataudi leviku tõkestamiseks tapmise või ühendusevälisesse riiki ekspordi korral ei ole vaja töötlejale saata lisas 2 toodud vormi, vaid loomapidaja kannab andmed veisepassi ning tagastab passi töötlejale seitsme päeva jooksul asjakohase sündmuse toimumisest arvates.

(2¹) Loomapidaja täidab sigade kohta lisas 6 toodud vormi ja esitab selle töötlejale iga aasta 15. maiks ning lammaste ja kitsede kohta lisas 7 toodud vormi ja esitab selle töötlejale iga aasta 15. jaanuariks.

(3) Kui loomapidaja andmed ei kajastu registris ega põllumajandustoetuste ja põllumassiivide registris, täidab loomapidaja ka lisas 4 toodud vormi ning esitab selle vastavalt lõigetes 1 ja 2 esitatud ajal.

(4) Põllumajanduslooma tapamajja saatmise korral esitab tapmist korraldav isik töötlejale looma veterinaartõendi koopia, veise puhul ka veisepassi, seitsme päeva jooksul alates looma tapmise päevast.

(5) Ilukunud või tapetud põllumajanduslooma saatmise korral loomsete jäätmete käitlemise ettevõttesse esitab loomsete jäätmete käitlemist korraldav isik töötlejale looma veterinaartõendi koopia seitsme päeva jooksul alates looma ettevõttesse vastuvõtmise päevast.

(6) Loomapidaja kohta registrisse kantavate andmete muutumise korral esitab loomapidaja kümne päeva jooksul arvates andmete muutumisest töötlejale kirjaliku taotluse muudatuse tegemiseks registris. Loomapidaja surma korral esitab uus loomapidaja lisaks taotlusele surmatunnistuse või omandiõiguse üleminekut tõendava dokumendi.

[RTL 2005. 76, 1066 – jõust. 10.07.2005]

§ 9. Euroopa Liidu liikmesriigist Eestisse toimetatud või ühendusevälisest riigist imporditud põllumajandusloomade registreerimise kord

(1) Euroopa Liidu liikmesriigist veise, lamba ja kitse Eestisse toimetamise korral täidab loomapidaja lisas 3 toodud vormi ning sea puhul lisas 8 toodud vormi ja esitab selle töötlejale registreerimiseks seitsme päeva jooksul alates looma Eestisse toimetamise päevast.

(2) Lõikes 1 nimetatud riigist Eestisse toimetatud seal, lambal ja kitsel säilitatakse päritoluriigi registrinumber.

(3) Ühendusevälisest riigist imporditud ja profülaktilise karantiini läbinud põllumajanduslooma märgistab loomapidaja 14 päeva jooksul alates importimise päevast ning täidab veise, lamba ja kitse puhul lisas 3 ning sea puhul lisas 8 toodud vormi, näidates ära ka looma eelmise registrinumbri, ja esitab selle töötlejale registreerimiseks seitsme päeva jooksul alates põllumajanduslooma märgistamise päevast.

(4) Kui loomapidaja andmed ei kajastu registris ega põllumajandustoetuste ja põllumassiivide registris, täidab loomapidaja ka lisas 4 toodud vormi ning esitab selle lõigetes 1 ja 3 esitatud ajal.

(5) Lõikes 3 nimetatud põllumajanduslooma ei pea märgistama juhul, kui loom viiakse tapamajja ja tapetakse seal 20 päeva jooksul alates importimise päevast.

(6) Euroopa Liidu liikmesriigist Eestisse toimetatud veisega on kaasasolev pass esitatakse töötlejale ka pass lõikes 1 esitatud ajal. Töötleja saadab passi tagasi päritoluriigi pädevale asutusele.

[RTI. 2005, 76, 1066 – jõust. 10.07.2005]

§ 10. Põllumajandusloomade registreerimistunnistuse väljastamise kord

(1) Loomapidaja kirjaliku taotluse alusel väljastab töötaja põllumajanduslooma registrisse kandmise kohta registreerimistunnistuse.

(2) Registreerimistunnistusele märgitakse järgmised andmed:

1) loomapidaja nimi, elu- või asukoht ja aadress;

2) loomapidaja isiku- või registrikood;

3) registrisse kantud põllumajandusloomade arv ja nende registrinumbrid ning nende ehitiste registreerimise numbrid, kus loomad asuvad.

(3) Registreerimistunnistuse allkirjastab ja kinnitab töötaja pitsseriga töötaja volitatud esindaja.

(4) Registreerimistunnistus väljastatakse töötaja asjakohasel dokumendiplangil viie päeva jooksul alates taotluse saabumise päevast.

[RTI. 2005, 2, 4 - jõust. 7.01.2005]

§ 11. [Kehtetu – RTI. 2004, 52, 892 – jõust. 1.05.2004]

§ 12. [Kehtetu – RTI. 2004, 52, 892 – jõust. 1.05.2004]

§ 13. Põllumajandusloomade arvestuse pidamise kord

(1) Loomapidaja peab arvestust temale kuuluvate põllumajandusloomade kohta elektrooniliselt või paberkandjal.

(2) Arvestusdokumentides peavad olema karja kuuluva veise kohta vähemalt Euroopa Liidu Komisjoni määruse 911/2004/EÜ, millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 1760/2000 kõrvamärkide, loomapasside ja põllumajandusettevõtete registrite kohta (Euroopa Liidu Teataja L 163, 21.05.2004, lk 65–70), artiklis 8 toodud andmed ning lamba ja kitse kohta Euroopa Liidu Nõukogu määruse 21/2004/EÜ artiklis 5 viidatud andmed.

(3) Sigade kohta peab arvestusdokumentides olema vähemalt karja kuuluvate sigade arv ning järgmised andmed sea karja ja karjast välja liikumise kohta:

1) kuupäev;

2) sigade arv ning nende ehitiste registreerimise numbrid, kus sead sündisid ja kust või kuhu sead liikusid ;

3) ostja ja müüja nimed, aadressid, isiku- või registrikoodid.

(4) Lõigetes 2 ja 3 toodud andmed kannab loomapidaja arvestusdokumentidesse kolme päeva jooksul alates looma sündimise, märgistamise, karja ja karjast välja liikumise, hukkumise, kadumise, tapmise päevast.

(5) Loomapidaja peab säilitama lõigetes 2 ja 3 nimetatud arvestusdokumente kolm aastat alates põllumajanduslooma karjast väljaliikumise, hukkumise, kadumise, tapmise päevast ja esitama need järelevalveametnikule tema nõudmisel.

[RTI. 2005, 76, 1066 – jõust. 10.07.2005]

§ 14. Rakendussätted

(1) Tunnistan kehtetuks põllumajandusministri 29. juuni 2001. a määruse nr 47 «Identifitseerimisele kuuluvate põllumajandusloomade liikide loetelu, nende identifitseerimise ning registreerimise viisid ja kord, registreerimistunnistuse väljastamise ning põllumajandusloomade arvestuse pidamise kord».

(2) Enne 10. juulit 2005. a sündinud lammast ja kitse ei pea uuesti märgistama ega registreerima. Enne 10. juulit 2005. a sündinud lamba või kitse kõrvamärgi kadumise või loetamatuks muutumise korral väljastab Jõudluskontrolli Keskus 20 päeva jooksul arvates § 3 lõikes 6 nimetatud teate saamisest loomapidajale lamba või kitse kõrva kinnitatava sama registrinumbriga kõrvamärgi, millel on Eesti ISO-koodi tähis «EE» .

(3) Enne 1. oktoobrit 2000. a märgistatud veise kõrvamärgi kadumise või loetamatuks muutmise korral väljastab Jõudluskontrolli Keskus 20 päeva jooksul arvates § 3 lõikes 6 nimetatud teate saamisest loomapidajale veise mõlemasse kõrva kinnitatavad sama registrinumbriga kõrvamärgid, millel on Eesti ISO-koodi tähis «EF».

(4) Kehtetu – [RTL 2005, 2, 4 – jõust. 7.01.2005]

(5) Enne 1. oktoobrit 2000. a sündinud veise puhul ei ole looma sünnikuupäeva ja ema registrinumbriga kandmine veisepassi kohustuslik.

(6) Määrus jõustub 15. septembril 2003. a. Paragrahvi 3 lõige 4² jõustub 1. jaanuaril 2008. a.

[RTL 2005, 76, 1066 – jõust. 10.07.2005]

Г (У Û) 1760.2000.УЪ Û (У ÛЕ Д 2046 11ю08ю20006 дп 0001 –0010)6 92.102.УЪ
Û (У ÛЕ Д 3556 05ю12ю19926 дп 12)

Väljaandja : Põllumajandusminister
Akti või dokumendi liik : määrus
Teksti liik : terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp. : 01.08.2008
Redaktsiooni kehtlvuse lõpp : Hetkel kehtlv

**Registreerimisele ja teatud juhtudel tunnustamisele kuuluvate loomakasvatushoonete ja -
rajatiste ning loomade pidamiseks piiritletud alade loetelu ning nende registreerimise ja
tunnustamise kord¹**

Vastu võetud põllumajandusministri 18. 12. 2002. a määrusega nr 88 (RTL 2002, 146, 2134)
jõustunud 1.01.2003

Muudetud järgmiste määrustega (kuupäev, number, avaldamine Riigi Teatajas, jõustumise aeg):

5.03.2004 nr 20 (RTL 2004, 26, 422) 1.04.2004

3.05.2004 nr 80 (RTL 2004, 61, 1025) 17.05.2004

27.05.2005 nr 57 (RTL 2005, 62, 888) 12.06.2005

1.07.2008 nr 66 (RTL 2008, 57, 790) 1.08.2008

Määrus kehtestatakse «Loomatauditõrje seaduse» § 7 lõike 2 alusel.

[RTL 2004, 61, 1025 - jõust. 17.05.2004]

1. peatükk

REGISTREERIMISELE JA TUNNUSTAMISELE KUULUVAD LOOMAKASVATUSHOONED JA -RAJATISED NING LOOMADE PIDAMISEKS PIIRITLETUD ALAD

§ 1. Registreerimisele kuuluvate loomakasvatushoonete ja -rajatiste ning loomade pidamiseks piiritletud alade loetelu

«Loomatauditõrje seaduse» § 7 lõike 1 alusel kuuluvad põllumajandusloomade registris
registreerimisele loomakasvatushooned ja -rajatised ning loomade pidamiseks piiritletud alad (edaspidi
ehitised), kus tegeletakse:

- 1) põllumajandusloomade, sealhulgas farmitulukite pidamisega;
- 2) põllumajandusloomade sperma kogumise ja säilitamisega;
- 3) põllumajandusloomade turustamise eesmärgil pidamise ja aretuse ning haudemunade ja õppäevaste
tõude tootmisega;
- 4) erinevatest karjadest pärinevate põllumajandusloomade ajulise pidamisega enne edasitoimetamist;
- 5) põllumajandusloomade profülaktilise karantiini läbiviimisega;

6) ülemklassi *Agnatha* ning klassidesse *Chondrichthyes* ja *Osteichthyes*, hõimkonda *Mollusca* või
alamihõimkonda *Crustacea* kuuluva veelooma (edaspidi *veeloom*) kasvatamisega kasvanduses, või
molluskikasvatusalal, kasutades tehnoloogiat, mis on välja töötatud nimetatud veeloomade toodangu
suurendamiseks üle keskkonna loomuliku tootmisvõimsuse (edaspidi *vesiviljelus*), välja arvatud ehitis,
kus peetakse veelooma dekoratiivsel eesmärgil ning kus puudub vahetu kontakt loodusliku veekoguga
või mis on varustatud heitveekäitlussüsteemiga, mis tõkestab haigusetekiitaja leviku looduslikku
veekogusse;

[RTL 2008, 57, 790 - jõust. 1.08.2008]

- 7) mesindusega mesilaste ja mesindussaaduste turustamise eesmärgil;
- 8) karusloomade kasvatamisega turustamise eesmärgil;
- 9) põllumajandusloomade, sealhulgas farmitulude pidamisega alaliselt avalikuks näitamiseks, loomaliigi säilitamise või teadustöö tegemise, sealhulgas teadustöö tegemisega seotud loomade aretuse eesmärgil.

§ 2. Tunnustamisele kuuluvate ehitiste loetelu

(1) Tunnustamisele kuuluvad ehitised, kus tegeletakse:

- 1) hobuste, sigade või veiste sperma kogumise ja säilitamisega turustamise eesmärgil;
- 2) põllumajandusloomadega aretuse ning haudemunade ja õõpäevaste tihude tootmisega turustamise eesmärgil;
- 3) erinevatest karjadest pärinevate põllumajandusloomade ajutise pidamisega enne edasitoimetamist;
- 4) põllumajandusloomade, välja arvatud õõpäevaste tihude, profülaktilise karantiini läbiviimisega;

5) ahvide (*simiae* ja *prosimiae*) pidamise või aretamisega ärilisel või mitteärilisel eesmärgil nende avalikuks näitamiseks ja rahvahariduseks, liigi säilitamiseks ning teaduslikeks alus- või rakendusuringuteks, sealhulgas ahvide aretamiseks selliste uuringute tarvis (edaspidi *asutus, instituut ja keskus*).

(2) Tunnustamisele kuulub asutus, instituut ja keskus kasutada sooviva või kasutava isiku soovil ka selline asutus, instituut ja keskus, kus peetakse muid loomi kui lõike 1 punktis 5 nimetatud ahvid. EÜ Nõukogu direktiivi 92/65/EÜ, milles sätestatakse loomatervishoiu nõuded ühendusesiseseks kauplemiseks loomade, sperma, munarakkude ja embrüotega, mille suhtes ei kohaldata direktiivi 90/425/EMÜ A (1) lisas osutatud ühenduse erieeskirjades sätestatud loomatervishoiu nõudeid, ning nende impordiks ühendusse (EÜT L 268, 14.09.1992, lk 54-72), artikli 2 lõike 1 punktis b toodud tähenduses.

[RTI. 2005, 62, 888 – jõust. 12.06.2005]

(3) Tunnustamisele kuulub § 1 punktis 6 kohaselt registreerimisele kuuluv ehitis, kus veelooma peetakse turulevilmise eesmärgil, välja arvatud ehitis, kus:

- 1) veelooma peetakse põllugitiigis ja mis taasasustatakse registreeritud ehitisest pärit veeloomadega;
- 2) peetav veeloom viiakse turule üksnes toiduks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 853/2004, millega sätestatakse loomset päritolu toidu hügieeni erieeskirjad (EÜT L 139, 30.04.2004, lk 55-205), artikli 1 lõike 3c kohaselt.

[RTI. 2008, 57, 790 – jõust. 1.08.2008]

2. peatükk EHITISTE REGISTREERIMINE

§ 3. Ehitiste registreerimine

(1) Registreerimisele kuuluvaid ehitisi registreerib põllumajandusloomade registris volitatud töötajana Põllumajanduse Registre ja Informatsiooni Amet.

(2) Registreerimisele kuuluvat ehitist kasutada sooviv loomapidaja peab esitama kirjaliku taotluse volitatud töötajale selle ehitise asukohajärgses piirkonnas taotluse vastuvõtmiseks volitatud ametniku (edaspidi *volitatud ametnik*) kaudu.

[RTI. 2008, 57, 790 – jõust. 1.08.2008]

(3) Taotlus peab sisaldama järgmisi andmeid:

- 1) taotleja nimi ja isiku- või registrikood;
- 2) taotleja elu- või asukoht ja aadress;
- 3) taotleja sidevahendite (telefon, faks, elektronpost) kontaktandmed;
- 4) ehitise, mille registreerimist taotletakse, asukoht ja aadress;
- 5) ehitises, mille registreerimist taotletakse, tegevuse korraldamise eest vastutava isiku või ettevõtte juhi nimi ja tema sidevahendite kontaktandmed;
- 6) tegevusvaldkond, millega ehitises tegeletakse, näidates sealhulgas ära loomaliigi.

(4) Kui taotluse esitab taotleja esindaja, tuleb lõike 3 punktides 1 kuni 3 nimetatud andmed taotluses märkida ka taotleja esindaja kohta.

(5) Taotluse esitamisel määrab taotleja koos volitatud ametnikuga ehitise geograafilise asukoha, misjärel volitatud ametnik kannab selle geograafilise asukoha koordinaadid taotlusle.

(6) Põllumajandusloomade registrisse tehakse põllumajandusloomade liikumise andmetesse kanne ehitise registreerimise kohta põllumajandusloomade registri pidamise põhimääruses ettenähtud korras.

(7) Ehitise registreerimisel antakse sellele registreerimise number.

(8) Teate ehitise registreerimise kohta edastab volitatud taotleja taotlejale posti teel 10 tööpäeva jooksul kande tegemise päevast arvates.

(9) Ehitist loetakse registreerituks selle põllumajandusloomade registrisse kandmisest arvates.

(10) Kui registreeritud ehitist kasutava loomapidaja tegevusvaldkond muutub, loomade pidamine ehitises lõpetatakse või muud registrisse kantud andmed muutuvad, tuleb loomapidajal volitatud taotlejale esitada selleskohased andmed kirjalikult seitsme tööpäeva jooksul muudatusest arvates.

[RTL 2008, 57, 790 -- jõust. 1.08.2008]

3. peatükk EHITISTE TUNNUSTAMISE KORD

§ 4. Taotlus ehitise tunnustamiseks

(1) Tunnustamisele kuuluvat ehitist kasutada sooviv isik peab esitama kirjaliku taotluse Veterinaar- ja Toiduameti kohalikuks asutusele ehitise tunnustamiseks. Ehitis, välja arvatud asutus, instituut ja keskus, peab olema enne ehitise tunnustamise taotluse esitamist registreeritud.

(2) Taotlus peab sisaldama järgmisi andmeid:

- 1) taotleja nimi ja isiku- või registrikood;
- 2) taotleja elu- või asukoht ja aadress;
- 3) taotleja sidevahendite (telefon, faks, elektronpost) kontaktandmed;
- 4) ehitise, mille tunnustamist taotletakse, asukoht, aadress ja ehitise välja arvatud asutus, instituut ja keskus, registreerimise number;
- 5) ehitises, mille tunnustamist taotletakse, tegevuse korraldamise eest vastutava isiku või ettevõtte juhi nimi ja tema sidevahendite kontaktandmed;
- 6) tegevusvaldkond, millega ehitises tegeletakse, näidates sealhulgas ära loomaliigi.

(3) Kui taotluse esitab taotleja esindaja, tuleb lõike 2 punktides 1 kuni 3 nimetatud andmed taotluses märkida ka taotleja esindaja kohta.

[RT], 2005, 62, 888 -- jõust. 12.06.2005]

§ 5. Taotlusle lisatavad andmed ja dokumendid

(1) Paragrahvi 4 lõikes 2 nimetatud taotlusele, välja arvatud asutuse, instituudi ja keskuse ning paragrahvi 2 lõikes 3 nimetatud ehitise puhul, tuleb lisada järgmised andmed ja dokumendid:

[R TL 2008, 57, 790 – jõust. 1.08.2008]

- 1) äriregistrisse kandmata füüsilisest isikust ettevõtja puhul Maksuameti või tema kohaliku asutuse lõend ettevõtja registreerimise kohta maksukohustuslaste registris;
- 2) kasutatava ehitise puhul koopia kasutusloast, mille kohalik omavalitsus on väljastanud vastavalt «Planeerimis- ja ehituscadusele» või «Ehituscadusele»;
- 3) asendiplaan koos vee- ja kanalisatsiooni välisvõrkude plaaniga;
- 4) ruumide plaan koos seadmete paigutuse ning vee- ja kanalisatsiooni sisevõrkude plaaniga;
- 5) andmed kasutatud viimistlusmaterjalide kohta;
- 6) puhastamis- ja desinfitseerimisplaan, mis sisaldab andmeid veovahendite, seadmete ja ruumide puhastamiseks ning desinfitseerimiseks rakendatavate meetmete ja kasutatavate ainete kohta;
- 7) kahjuritõrjeplaan koos andmetega tõrjeks rakendatavate meetmete kohta.

(1¹) Asutuse, instituudi ja keskuse puhul tuleb § 4 lõikes 2 nimetatud taotlusele lisada sellised andmed ja dokumendid, mis kirjeldavad asutuse, instituudi või keskuse vastavust EÜ Nõukogu direktiivi 92/65/EÜ lisas C sätestatud veterinaarõuetele.

(1²) Paragrahvi 2 lõikes 3 nimetatud ehitise puhul peab taotlus sisaldama lisaks § 4 lõikes 2 nimetatud andmetele järgmisi andmeid ja dokumente:

- 1) tootmise eesmärk;
- 2) vesiviljelussüsteemi või sisseseade tüüp;
- 3) maksimaalne tootmismahut;
- 4) kasvatatavate veeloomade liigid;
- 5) paragrahv 5 lõike 1 punktides 1–4 nimetatud dokumendid.

[R TL 2008, 57, 790 – jõust. 1.08.2008]

(2) Veterinaar- ja Toiduameti kohalik asutus annab tunnustamise taotleja soovi korral talle selgitusi selles määruses ja teistes õigusaktides kehtestatud ning tunnustamiseks vajalike nõuete täitmiseks.

[R TL 2005, 62, 888 – jõust. 12.06.2005]

§ 6. Tunnustamise otsus ja tunnustamisest keeldumise otsus

(1) Ettevõtte tunnustamise või tunnustamisest keeldumise otsus, välja arvatud asutuse, instituudi ja keskuse tunnustamise otsuse osalise või täieliku pearamise, kehtetuks tunnistamise või kehtivuse taastamise otsus, tehakse ja see toimetatakse käitlejale kätte "Loomatauditõrje seaduse" §-s 19¹ sätestatud tähtaja jooksul.

(2) [Kehtetu – R TL 2004, 61, 1025 – jõust. 17.05.2004]

(3) [Kehtetu – R TL 2004, 61, 1025 – jõust. 17.05.2004]

(4) [Kehtetu – R TL 2004, 61, 1025 – jõust. 17.05.2004]

(5) [Kehtetu – R TL 2004, 61, 1025 – jõust. 17.05.2004]

(6) [Kehtetu – RTL 2004, 61, 1025 – jõust. 17.05.2004]

(7) [Kehtetu RTL 2004, 61, 1025 – jõust. 17.05.2004]

(8) Asutuse, instituudi ja keskuse nõuetekohasuse hindamiseks võib järelevalveametnik võtta kohapeal proove. Proovide analüüsimise tulemusi kajastavad dokumendid loetakse otsuse tegemiseks vajalikeks dokumentideks.

(9) Asutuse, instituudi ja keskuse tunnustamise otsus peatatakse osaliselt või täielikult, tunnistatakse kehtetuks või selle kehtivus taastatakse EÜ Nõukogu direktiivi 92/65/EÜ lisa C punktis 6 sätestatud alustel ja korras.

[RTL 2005, 62, 888 – jõust. 12.06.2005]

§ 7. Arvestuse pidamine ja andmete säilitamine

Veterinaar- ja Toiduameti kohalik asutus peab ehitise tunnustamiseks esitatud taotluste, neile lisatud andmete ja dokumentide ning tunnustamise ja tunnustamisest keeldumise otsuste arvestust ning säilitab esitatud taotluseid, koos nendele lisatud andmete ja dokumentidega, ning tehtud otsuseid 10 aastat nende saamisest või tegemisest arvates.

4. peatükk RAKENDUSSÄTTED

§ 8. Määruse rakendamine

(1) Määrus jõustub 1. jaanuaril 2003. a.

(1¹) Paragrahvi 2 lõike 3 kohaselt tunnustamisele kuuluv ehitis, mis on kasutuses 1. augustil 2008. aastal, peab olema tunnustatud hiljemalt 1. oktoobriks 2008. aastal.

[RTL 2008, 57, 790 – jõust. 1.08.2008]

(2) Paragrahvi 3 lõikes 3 nimetatud andmed enne 1. jaanuari 2003. a registreeritud ehitiste kohta edastab Veterinaar- ja Toiduamet volitatud töötlejale menetlemiseks hiljemalt 1. veebruariks 2003. a.

(3) Lõikes 2 nimetatud andmete menetlemisel on volitatud töötlejal õigus neid registri kande tegemiseks täpsustada ja täiendada, esitades selleks registreeritud ehitist kasutavale isikule põllumajandustoomade registri pidamise põhimääruses ettenähtud korras järelepärimisi.

¹nõukogu direktiiv 88/407/EMÜ, millega sätestatakse koduveiste sperma ühendusesisese kaubanduse ja impordi korral kohaldatavad loomatervishoiu nõuded (EÜT L 194, 22.07.1988, lk 10–23), muudetud direktiividega 90/425/EMÜ (EÜT L 224, 18.08.1990, lk 29–41); 93/60/EMÜ (EÜT L 186, 28.07.1993, lk 28–31); 2003/43/EÜ (EJT L 143, 11.06.2003, lk 23–32); nõukogu direktiiv 89/556/EMÜ koduveiste embrüote ühendusesisese kaubanduse ja nende kolmandatest riikidest impordi loomatervishoiu nõuete kohta (EÜT L 302, 19.10.1989, lk 1–11), muudetud direktiividega 90/425/EMÜ (EÜT L 224, 18.08.1990, lk 29–41); 93/52/EMÜ (EÜT L 175, 19.07.1993, lk 21–22); nõukogu direktiiv 90/429/EMÜ, millega sätestatakse kodusigade sperma ühendusesisese kaubanduse ja impordi korral kohaldatavad loomatervishoiu nõuded (EÜT L 224, 18.08.1990, lk 62–72); nõukogu direktiiv 90/539/EMÜ kodulindude ja haudemunade ühendusesisest kaubandust ning kolmandatest riikidest importimist reguleerivate loomatervishoiunõuete kohta (EÜT L 303, 31.10.1990, lk 6–28), muudetud direktiividega 91/494/EMÜ (EÜT L 268, 24.09.1991, lk 35–40); 91/496/EMÜ (EÜT L 268, 24.09.1991, lk 56–68); 92/65/EMÜ (EÜT L 268, 14.09.1992, lk 54–72); 93/120/EÜ (EÜT L 340, 31.12.1993, lk 35–38); 1999/90/EÜ (EÜT L 300, 23.11.1999, lk 19–21); 2006/104/EÜ (EÜT L 363, 20.12.2006, lk 352–367); nõukogu direktiiv 92/65/EMÜ, milles sätestatakse loomatervishoiu nõuded ühendusesiseseks kauplemiseks loomade, sperma, munarakkude ja embrüotega, mille suhtes ei kohaldata direktiivi 90/425/EMÜ A (1) lisas osutatud ühenduse erieeskirjades sätestatud

loomatervishoiu nõudeid, ning nende impordiks ühendusse (EÜT L 268, 14.09.1992, lk 54–72),
müudetud direktiiviga 2004/68/EÜ (ELT L 139, 30.04.2004, lk 320–359); nõukogu direktiiv
2006/88/EÜ, vesiviljelusloomade ja vesiviljelustoodete loomatervishoiunõuete ning teatavate
veeloomadel esinevate taudide ennetamise ja tõrje kohta (ELT L 328, 24.11.2006, lk 14–56).

[RTL_2008, 57. 790 – jõust. 1.08.2008]

From: Ardo pakkonen [mailto:ardo.pakkonen@vet.agri.ee]
Sent: Monday, August 03, 2009 7:42 AM
To: DEMETRIOU Panayiotis (SANCO)

Subject: Bluetongue programme 2010 - EE

Dear Panayiotis Demetriou,

Making reference to your e-mail from 10.07.2009 regarding the Bluetongue programme submitted by Estonia for co-financing in 2010, I am pleased to send following additional information:

The Veterinary and Food Board will decide to use the vaccination if suspicion of Bluetongue is confirmed in Estonia or neighbouring countries and the disease extensively spreads among susceptible species. The density of animal populations by region has to be taken into account when making the decision. The area of vaccination, the species and age of the animals to be vaccinated, the estimated duration of the vaccination campaign, restrictions on movements of vaccinated animals and their products, special marking and registration of vaccinated animals have to be defined prior to emergency vaccination. Regard should be given to the related risk that potential carriers of the disease who may spread the disease by carrying the live virus may be undiscovered.

The vaccination procedure involves the authorised veterinarians of the area and licensed veterinarians if necessary. Detailed guidelines for organising emergency vaccination are provided in Chapter 8 of the Contingency Plan for Control of Infectious Animal Diseases. Activities of authorised veterinarians are financed through VFB budget and they report all their activities on monthly basis.

This discrepancy between the point 8 and point 7.3.1 is related to the fact, that in column "Number of doses of vaccine or treatment expected to be administered (point 7.3.1) describes all vaccine doses including revaccination.

Ardo Pakkonen
Deputy of head of office
Animal Health Office
Veterinary and Food Board of Estonia